

МИХАЙЛО Г. МАРУНЧАК

**МАРКІЯН
ШАШКЕВИЧ**
**Біо-бібліографічний
показчик**

ІНСТИТУТ-ЗАПОВІДНИК МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

ВІННІПЕГ

1989

КАНАДА

MARKIAN SHASHKEVYCH
Bio-Bibliographical Dictionary

by
M.H. Marunchak

Winnipeg

1989

Canada

MARKIAN SHASHKEVYCH CENTRE
Shashkevychiana Library
No. 7

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ
Біо-бібліографічний покажчик

уклав
МИХАЙЛО Г. МАРУНЧАК

Вінніпег

1989

Канада

ІНСТИТУТ-ЗАПОВІДНИК МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА
Бібліотека Шашкевичіани
Ч. 7

CANADIAN CATALOGUING IN PUBLICATION DATA

Marunchak, Mikhaïlo H., 1914-

Markiîan Shashkevych: bio-bibliohrafichnyï pokazhchuk

(Biblioteka Shashkevychiîâny; ch. 7)

Added t.p.: Markian Shashkevych: bio-biographical dictionary

Text in Ukrainian in Cyrillic script.

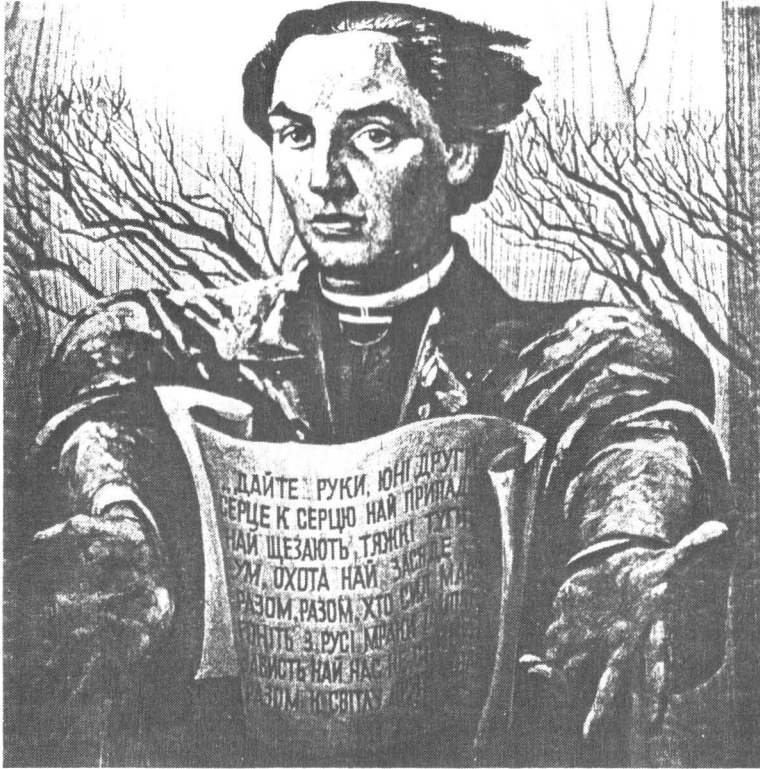
ISBN:

1. Shashkevych, Markiîan, 1811-1843 — Biography.
2. Shashkevych, Markiîan, 1811-1843 — Bibliography. 3. Poets, Ukrainian — 19th century — Bio-bibliography.
- I. Instytut-zapovidnyk Markiîâna Shashkevycha. II. Title.
- III. Title: Markian Shashkevych: bio-bibliographical dictionary.
- IV. Series.

PG3948.S448Z75 1989

891.79'1'2

C89-098093-4

Портрет Маркіяна Шашкевича роботи Л. Серветника,
Бережани

«Дайте руки, юні други.
Серце к серцю най припаде,
Най щезають тяжкі туги,
Ум, охота най засяде.
Разом, разом, хто сил мас,
Гонить з Руси мраки тьмаві,
Зависть най нас не спиняє.
Разом к світлу, други жваві!»

ЗА ВСЕУКРАЇНСЬКУ БІБЛІОГРАФІЮ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

ПЕРЕДМОВА

Зладити вичерпний бібліографічний покажчик будь-якої постаті української літератури з більш як столітнім дорібком — не легке завдання. А вже в умовах української діяспори просто понад силу, коли мова про таку постать як Маркіян Шашкевич. Без доступу до перводжерел, бібліотек і архівів, це завдання засуджує майже кожную таку сміливу спробу на невдачу. З таким почуванням ми й забралися до підготовки нашого проєкту.

Та в цій праці були й стимули, які заставляли нас виконати задумане й вони переважили. Постать Маркіяна Шашкевича — угольна постать західньої української літератури — досі так і не діждалась достойного загальноукраїнського реєстру. Покажчик, який появився в 1962 р. під фірмою Львівської Бібліотеки Академії Наук Української РСР, був присвячений «Руській Трійці». Він охопив тільки джерела до життя і творчості поета, але не його національного культу, який в українській спільноті здобув одне з передових місць, як поет відродитель, предтеча українського соборництва та модерного українства. Культ Маркіяна Шашкевича пройшов далші етапи розвою за останнє чвертьстоліття і не тільки в діяспорі. Він справді життєво-потрібний там, де гине рідна мова і трагічна недостача цього культу якраз в тому, що режимні сили в Україні намагаються його приглушувати. Найкращий доказ на це — цензура згадуваних сил всієї літератури про Шашкевича за межами батьківщини і майже повна мовчанка про неї в бібліографічних списках.

У свій час в «Літописі Українського Друку», який появлявся під егідою Української Книжкової Палати в Харкові в 20-их роках, працював теж кабінет української літератури. Це була складова частина Книжкової Палати і мала теж завдання реєструвати всі видання українською мовою поза межами УСРР. Таким чином, як писали організатори, «здійснювалася найголовніша задача української бібліографії і в одному місці зібрати і реєструвати цілу друкарську продукцію українською мовою у всесвітньому масштабі»*

З розгромом українських установ на початку 30-их років в Україні ця чисто культурна й науково-дослідна установа зазнала важких ударів.

Історія виказує, що й сотні праць, які появлялися і появляються в українській діаспорі, просто викреслені зі списків української бібліографії в Україні. Що більше, всяку культурну працю тієї діаспори, як не насвітлюється у кривому дзеркалі, то й промовчують її без решти. І вимовним доказом цього може бути й лист одного з літераторів України до родини Шашкевичів на Балканах, у якому, між іншим, читаємо: «Нам оповідали, що перед війною в Америці виходив журнал *«Шашкевичіяна»*. Чи не могли б Ви дістати де його, бо у наших бібліотеках його нема.**»

Нам відомо, що про дослідну працю нашого Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича в Україні не інформують, ба, — в ній на індексі десятки праць про Шашкевича та їх авторів, які були друквані в Україні за інших панівних режимів. Це й ніщо інше спонукувало та додавало нам сили, щоб усі ці праці зреєструвати і збе-

---

* «Літопис Українського Друку», орган Державної Бібліографії УСРР, додаток до ч. 10-12, 24 березня 1928 р. «Реєстрація видань українською мовою, що виходять поза межами УСРР». Список ч. 3. Список ч. 1 додано до ч. 33 ЛУД, 23/8/1927 р. ч. 2 — до ч. 47 ЛУД, 26/XI, 1927 р.

** Лист з 17 грудня 1983. Копія зберігається в архіві збірника *«Шашкевичіяна»*, який, до речі, появляється у Вінніпезі від 1963 р. по сьогодні.

регти їх від затрати для української культури та передати їх майбутнім поколінням для дальших студій.

Здаємо собі справу з того, що наші реєстри не будуть вичерпні. Але водночас ми й свідомі, що наш покажчик — це покищо найповніше бібліографічне джерело шашкевичіяни, яке досі та будьде появилoся, реєструючи нарівні праці дослідників шашкевичіяни як в Україні так і в діаспорі.

МАРКІЯН РУСЛАН ШАШКЕВИЧ
поет, новатор і шляхетний революціонер
1811-1843

(Вступна суспільно-літературна сільветка)

Внедовзі промине півтористоліття від дня смерті о. Маркіяна Шашкевича, поета будівника, який відійшов з поля праці в заранні своєї молодости, бо тільки на 32 році життя. Віддав він для української нації, історії, мови й літератури неоцінені заслуги. Ведений своєю поетичною інтуїцією, громадською відповідальністю, чесністю та неустрашимою вірою і послідовною працею, він повернув колесо історії українських західніх земель і став першим соборником в модерній історії України. Почав свою працю у своєму довіклі, в Духовній семінарії, де став студентом в 1829 р.

В часах Маркіяна було два українські материки: «Южна Росія» й «Рутенія». Він не признавав обох цих зовнішніх форм, які були накинені українському народові чужими імперіяльними силами. Для нього була одна Русь — княжа і козацька та третя вилеліяна в його думках, яка була органічним продовженням двох перших. Та щоб дати історії правильний ріст, треба було вглибитися в історію княжих і козацьких часів. Маркіян переспівує «Слово о полку Ігоревім», студіює часи Хмельницького й пише розвідку про великого гетьмана. І понад усе бачив потребу, щоб народ говорив однією спільною й рідною мовою, щоб він добачив багатість своєї культурної традиції та сягнув до глибин рідного коріння. Тому треба було цей народ очистити від рабських пересудів історії та фальшивих наукових теорем, бо на очах Маркіяна й його друзів гинуло його рідне слово, а чужі і свої неначе глумились над ним, намагаючись впровадити в нього латинське «abecadło».

Щоб набрати сил до праці й боротьби, треба було держатися рідної гущі. В ній скривалися мовні скарби національного минулого. З рідного чорнозему і з надр закріпаченого народу, який намагався розбити окови, могло прийти підсилення й це тому своїм поетичним словом завзиває Маркіян своїх друзів до спільної праці. В одному з ранніх віршів він пише:

«Дайте руки, юні друзи,
Серце к серцю най припаде,
Най щезають тяжкі туги,
Ум охота хай засяде.

Щоб писати такі вірші, треба було розкутися психологічно і Маркіян кликав:

«Відкинь той камінь, що ти серце тисне!
Дозволь — в той сумний тин
Най свободоньки сонечко заблисне.
Ти не неволі син.»

В результаті послідовної праці Маркіяна в народ пішли нові апостоли і захисники рідного слова. Впереді з Маркіяном були Іван Вагилевич, одноліток Маркіяна, та дещо молодший Яків Головацький. Їх прозвано дещо з пошани, але й дещо з погорди, «Руською Трійцею». З ними пішов у народ ширший загін молодих питомців. Праця кипіла — їхні поетичні збірники — альманахи були як овочі зрілої праці. Найперше появився збірник «Син Руси» (1833), далі «Зоря» (1834) і вкінці «Русалка Дністрова» (1837). Всі вони були писані рідною мовою і в них пишались пісні, створені простим народом. Народжувався новий світ, який викликав хвилі в застоялому плесі. Це злякало власть імущих не тільки семінарії, але теж поліції й корони. Збірки були одна по одній засуджені як нецензурні, а їх творців стали уважати за неблагонадійних кандидатів до духовного стану.

Від цих невдач Маркіян не падав духом. Навпаки, у боротьбі він тільки гартувався. Після усунення його з семінарії він поринає в самоосвіту, яку черпає з бібліотеки

університету і зокрема з Оссолінеум*. Його учителями стають передові слов'янські діячі, як Я. Коллар, П. Шафарик, В.С. Караджич, В. Ганка та інші. Йому просвічують шлях теж європейські літературні романтики, — він людина, яка будує все від твердих основ. Вчить дівчорі у школі і водночас підготовляє, «Читанку для дітей». Зачитує в історію народу, пробує писати про впровадження християнства в Україні. Брак мовних підручників заставляє його до мовних студій етимології та наукових есеїв в обороні рідної азбуки. А коли повернено йому право на дальші студії богослов'я, він крім віршів, голосить проповіді. Всі вони були інші від проповідей його попередників, бо в «хлопській» мові, яку висміювали, й також погорджували, а не в «панській», чи режимній, за яку гладили.

Маркіян Шашкевич був не тільки поетом новатором поступового світу, захисником мови і рідних традицій. Він був теж тонким мислителем. Це слідне в його «Псалмах Русланових» та перекладах Євангелії. Відкриті записки з архівів Маркіяна кидають теж світло на його погляди про суспільні процеси в народі, які мусять проходити при своєрідному очищувальному ферменті та постійному змагові. Тому й нотував з невдоволенням, що були «колись борби козацькіі а нині тишина» та приходив до висновку, що «лучша борба нещаслива, як нинішня тишина, бо в борбі була надія, а нині змила». Ці свої погляди Маркіян підтверджував ще однією збереженою його сентенцією, коли писав: «Славні руські могилоньки ще лицарів хоронять.»

Молодий одержимий ідеаліст, захисник і воскреситель рідного слова був у своїй праці тихим революціонером. Хоч провадив нереволуційну дію, то насправді всі його почини на ті часи були революційні, — все одне, чи тоді, як кинув уживати у своїх писаннях чужу мову, чи як

---

* Оссолінеум, польський науковий осередок у Львові з великою бібліотекою, стародруками та музеєм, заснований 1817 р. польським діячем Ю.М. Оссолінським.

говорив проповіді у рідній мові, а чи й тоді, як друкував книгу проти настанови своїх префектів.

І хоч за життя Маркіяна не звершилися його задуми і згарили плоди його праці у провінційній заскорузлості, — на його попелищах зарясніли згодом буйні руна, які зрівнялися з засівами всієї України. Припізнений розцвіт того засіву був спричинений ще й скорим відходом з поля праці, до якого причинилася не тільки грудна недуга, але й свої та чужі «воріженьки», зокрема ж свої плазуни. Але Маркіян будував свою працю на великій любові до свого народу і на тому на всі часи залишився як дороговказ для майбутніх поколінь у рідному слові та історії, як поет патріот і шляхетний революціонер.

* * *

Маркіян Шашкевич був поетом з ніжним ліричним серцем, однак його мистецька спадщина невелика. Написав три десятки поезій. Його лірику можна поділити на громадську й інтимну. Громадська була боева й бунтарська, інтимна-сумовита. В цій і тій помітні сліди нестерпного тогочасного національного й соціального тиску. Залишилися ще й Маркіянові уривки, їх понад півтори десятка. Написав він теж два вірші в польській мові «*A wiesz ty*» і «*Moje niebo*». Оба з 1838 р. й оба присвячені подрузі життя Юлії.

Відомий Шашкевич зі своїх перекладів з чужих мов, які займають велику частину його творчості. Тут за все був він захоплений перекладом «Краледворського рукопису» чеського поета В. Ганки, який майстерно підробив твір під історичну пам'ятку чеського народу, щоб здержати німецьку асиміляцію чехів.* Перекладав ще й з мови сербської, польської, навіть з грецької. Окрема категорія в Маркіяна — твори релігійного змісту, як от «Псалми Давидові» та Євангеліє.

---

* Елементи, які просвічували Ганці, просвічували Шашкевичеві в символіці. Підробленість твору Ганки відкрито щойно у 80-их роках минулого століття.

Серед найраніших кращих його віршів маємо сонет «До ***» (1833), надрукований вперше в альманасі «Вінок русинам на обжинки», ч. 1, Відень 1846. Це оригінальний поетичний жанр у тогочасній західній українській літературі. Дав Маркіян теж початок поетичній прозі своїм оповіданням «Олена», яке назвав казкою.

На жаль, деякі праці Маркіяна затратились. Сюди належить невіднайдений досі нарис про Богдана Хмельницького, який був призначений до збірника «Зоря», а теж переспів «Слова о полку Ігоревім», що з нього зберігся тільки один фрагмент — «Плач Ярославни». Найновіша вістка з кіл шашкевичезнавців з України про те, що знайдено архів шкільких часів Маркіяна, дає надію на нові відкриття.

ВАЖЛИВІШІ ДАТИ ЖИТТЯ, ТВОРЧОСТИ Й КУЛЬТУ

Маркіян Шашкевич народився 6 листопада 1811 р., в родині о. Семена Шашкевича й Єлисавети з родини Авдиківських, в селі Підлиссі коло Олеська, Золочівського повіту, в домі свого діда о. Романа Авдиківського. Дитячі роки проводив на Підлиссі та в селі Княжому, де його батько був парохом.

1821

Закінчивши домашнє навчання й нормальну школу, вчився у Львівській та Бережанській гімназіях.

1823

Занотовано перші спроби поетичної творчости Маркіяна в родинному альбомі «Вінець із сердець зичливих».

1829

Восени того року Маркіян вступив до Духовної семінарії у Львові, де водночасно слухав лекцій філософії на Львівському університеті.

1830

У дні 21 лютого в тому ж році був виключений з семінарії у висліді дисциплінарного проступку (не прибув на час з дозвілля).*

1831-1832

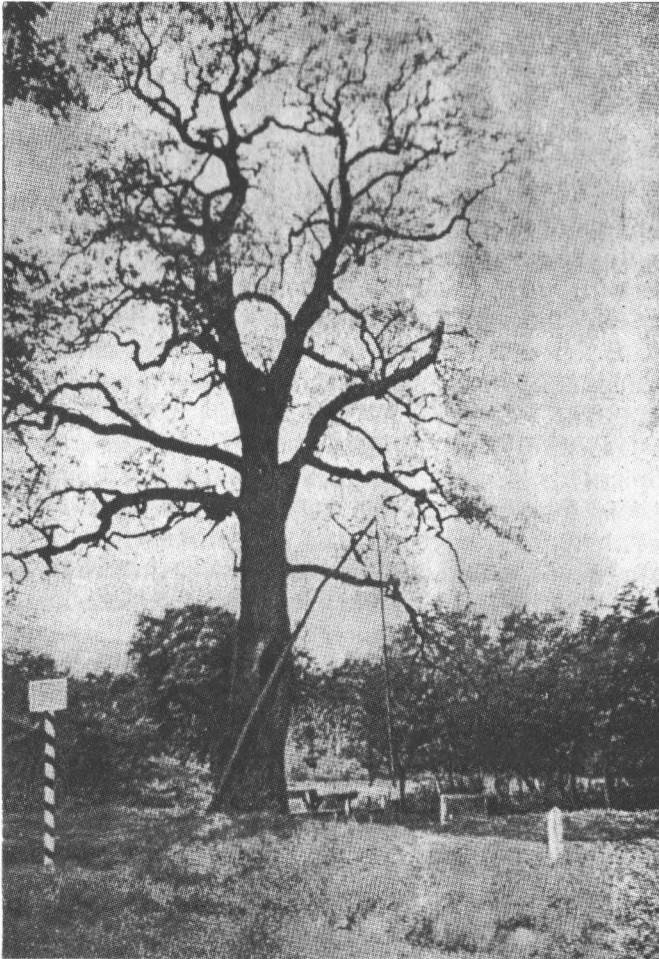
Стає постійним відвідувачем Бібліотеки Оссолінських у Львові, як теж університетської, й активно займається самоосвітою. Зачитується в науковій літературі передових слов'янських діячів (В.С. Караджич, В.

---

* Михайло Шалата, дослідник Маркіяна, подає дату виключення з семінарії рік 1831, додаючи, що Маркіяна виключили правдоподібно за вільнодумство (Маркіян Шашкевич — Твори, Видавництво «Дніпро», 1973, стор. 4).

Ганка, Я. Коллар, П. Шафарик і інші). На основі збережених записок в Оссолінеумі стверджено, що М. Шашкевич відвідав Оссолінеум 183 рази (до лютого 1836) та що привертала його увагу зокрема історична література. Ці його студії лягли в основу його світогляду та світогляду «Руської Трійці».

Один з Маркіянових дубів з колодязем — оспівані в поезії «Підлісся».

1833

Восени того ж року Маркіян дістав дозвіл на дальші студії в семінарії. Він організує тоді ж гурток патріотів живого рідного слова і таки 1833 року гурток підготував до друку збірник «Син Руси», який вже своєю назвою ставав прапором для тогочасної молоді.

1834

Спонукані Маркіяном семінаристи зачитуються в історії своєї батьківщини і прибирають собі слов'янські імена на знак тотожності з історією і славою минулого, теж передовою Слов'янщиною. Маркіян прибрав ім'я Руслана, Яків Головацький-Ярослава, Іван Вагилевич-Далибора. Так вчинили й інші. Назовні це виглядало на конспіративну організацію. Програма гуртка була проста. Шляхом освіти й літератури в народній мові розбудити національну свідомість рідного народу. Був кинений клич: «Іти в народ» та збирати усну словесність», яка своєю формою була в народній мові та змістом часто історичною.

Ця програма допомогла молодим студентам створити другу поетичну збірку пісень п.н. «Зоря», до якої вступом була стаття про гетьмана Богдана Хмельницького. Збірка не дістала апробати цензури. У праці гуртка зарисувались три передові постаті. Найближчими до Маркіяна стали Іван Вагилевич та Яків Головацький і звідси всіх названо «Руської Трійцею».

1835

В шістдесятисеміріччя цісаря Франца І. Маркіян від імені студентів-семінаристів виголошує промову, але не в традиційній — звичайно німецькій, латинській або польській, а в мові рідній. Пише теж ювілейну оду «Голос Галичан», яка стала першим друком в живій українській мові на західньо-українських землях.

1836

В тому ж році появилася полемічна брошура Маркіяна в Перемишлі п.н. «Азбука і abecadŕo», в якій він

гостро критикує намагання накинати українській мові латинський алфавит.*

В день свята Покрова Пресвятої Богородиці (14 жовтня) Шашкевич та його два товариші виступають в українських церквах Львова з українськими проповідями: Маркіян у катедрі св. Юра, Микола Устиянович у церкві св. Параскевії (св. П'ятниць) на Жовківській і Юліян Величковський в церкві Успення, так званій «Волоській».

Того ж року Маркіян закінчив працю над букварем, «Читанкою для дітей». Її видано друком щойно в 1850 р., по смерті поета. Велика була потреба такого підручника і тому вже в 1853 р. буквар був перевиданий. Оба видання вийшли у Львові «Типомъ Інститута Ставропигіянського» (ч. 7 в 1850, а ч. 18 в 1853).

1837

Це угольна дата української літератури на західньо-українських землях. Того ж року появилася в Пешті літературний альманах, який зредагував М. Шашкевич зі своїми друзями Головацьким і Вагилевичем, п.н. «Русалка Дністровая». Хоч видавці виминули львівську цензуру, не змогли таки врятувати альманаха від поліційної «конфіскати». З надрукованих тисячки примірників оминуло конфіскату понад сто примірників. Скофісковані примірники побачили світ щойно в 1848 р., в році «Весни Народів». ** З того часу творці «Русалки Дністової», крім поліційних допитів, опинилися під поліційним наглядом.

1838

Маркіян Шашкевич закінчив теологічні студії й одружився з Юлією Крушинською, дочкою священника, в селі Деревня, Жовківського повіту. В тому ж році, 20 трав-

---

* Праця ця була передрукована в серії «Бібліотека Шашкевича». Вінніпег 1969, коштом лікаря-мецената Романа П. Смика і була присвячена «видимому виразникові української азбуки наших днів Блаженнішому Йосифорі Сліпому.»

** Один з цих примірників зберігається в бібліотеці отців Василян в Мондері, в Канаді.

ня, в катедрі св. Юра, був він рукоположений у священники. Сучасники пишуть, що «вся львівська молода Русь прибула, щоб заспівати молодому ієреєві многолітствіє». Свячень довершив митрополит Михайло Левицький. В тому ж році Маркіян дістав душпастирську працю як адміністратор в селі Гумниськах, а в листопаді був уже перенесений на адміністрацію до села Нестаничі, повіт Камінка Струмілова.

1839

У дні 7 квітня народився Маркінові й Юлії Шашкевичам син Володимир, згодом відомий поет, який продовжав працю свого батька.

1840

Маркіян далі цікавився народними піснями і збирав їх. При тому переклав на українську мову 5 глав Євангелії св. Матея.

1841

В травні того року Маркіян з родиною перейшов на третю з черги адміністрацію парафії — до Новосілок Лісних, недалеко м. Буська. Тут народився М. і Ю. Шашкевичам другий син, що помер недолітком. В тому ж році Маркіян переклав ціле Євангеліє Йоана та викінчував переспів «Слова о полку Ігоревім». Тоді ж почав терпіти від грудної недуги.

1842

Став врешті парохом Новосілок Лісних. Грудна недуга сковувала його працю все частіше і більше.

1843

В січні того ж року недуга змусила Маркіяна злягти у постіль назавжди. У скорому часі він утратив зір, ще пізніше і слух. Так мучився пів року і помер 7 червня на своїй парафії в Новосілках Лісних. Поховано його там же, у чужій гробниці, бо своєї не було.

1848

Ідеї Маркіяна та його товаришів працювали в народі, бо коли прийшла «Весна Народів», його ім'я піднесено на

справжній національний п'єдисталь. Воно стало прапорним при відкритті зборів Головної Руської Ради у травні 1848 р. та на з'їзді українських вчених у жовтні тогож року. Його друг о. Микола Устиянович зачитав вірш — присвяту п.н. «Згадка за Маркіяна Шашкевича во вічну Єго пам'ять»*

Маркіянові ідеї лягли в основу маніфесту Головної Руської Ради, в якому заговорено про один руський, цебто український, свобідний великий народ. Батьки цієї асамблеї кликали до народу: «Будьмо народом! Встаньте, Браття» і накликали, щоб інтелігенція не відчужувалась від народу, серед якого працює (7-ма точка програми).

1880

Студенти Львівського університету відновляють національну пам'ять про Маркіяна Шашкевича, яка розвіялась після самочинної ліквідації Головної Руської Ради в 1851 р. та у висліді посиленого австро-польського ладу. Москвофільство, яке повіяло зі сходу, бороздило ростові шашкевичівських ідей. Крім вінка на могилі Шашкевича з написом «Маркіяну Шашкевичу-Русини академіки», вони враз з передовою інтелігенцією стали розгортати національну працю, яка концентрувалася в тому часі біля Матірнього Товариства «Просвіта».

1887

У 50-ту річницю друку «Русалки Дністрової» появилася низка праць про Маркіяна Шашкевича. Культ Маркіяна Шашкевича ожив, бо й Матірне Товариство «Просвіта» вже приняло його за свій народний прапор. До цього діла багато причинився о. д-р Омелян Огоновський, професор літератури Львівського університету, який очолював «Просвіту» впродовж 24 років. (З під його пера вийшла низка популярних праць про Маркіяна: «Правда», т. 5, Львів 1872 (доповідь), «Маркіян Шашкевич. Про його життя й письма», «Читанка для селян і

---

* Вірш цей появилася друком в 1848 р. з «Вольной праси Института Ставропигіанскаго» і передрукований з окремими вступними статтями в «Бібліотеці Шашкевичіяни» у Вінніпезі, ч. 2.

РУСАЛКА ДНѢТРОВАЯ.

Ruthenische Volks-Lieder.

У БУДИМЪ
Письмом Корол. Всеучилища Пештамского

1 8 3 7.

Внутрішня обкладинка «Русалки Дністрової», яку вважалось донедавна зовнішньою обкладинкою видання.

міщан», Львів 1886, «Маркіян Шашкевич. Його життя й літературна діяльність», «Зоря» 1887, та інші).

1893

Коли зближався 25-літній ювілей праці Матірнього Товариства «Просвіта» та 50-річчя смерті Маркіяна, Виділ Матірнього Товариства «Просвіта» вирішив відмітити ці дві річниці разом і з цієї нагоди вирішив спроводити тлінні останки Поета до Льва-Города. В протоколах «Просвіти» стоїть ось який запис про цю ухвалу: «Могила галицько-руського поета Шашкевича у Львові частіше і більше буде нагадувати Русинам дороге для кожного щирого патріота ім'я Маркіяна й його велику заслугу коло нашого народного відродження — та й частіше і більше зможе закріпити молодіж серед нашого народу до гарячої любови рідного краю і рідної мови.»

Реалізуючи цю ухвалу, Головний Виділ Т-ва «Просвіта» з низкою створених комітетів перевіз у днях 31 жовтня і 1 листопада тлінні останки Маркіяна з Новосілок Лісних до Львова. Все це відбувалося при великому здвизі народа провінції й у Львові. Тлінні останки Маркіяна вїхали окремим поїздом з численними вінками на залізничий двірець Підзамче при Жовківській вулиці. Тут трумну Маркіяна і провідників народу, які товаришили їй в дорозі до Львова, зустріла десятитисячна маса його визнавців. На чолі її був сам митрополит Сильвестер Сембратович, який у церкві св. П'ятниць в приявності дружини поета Юлії відслужив удруге похоронні відправи. Тисячні маси народу супроважали дорогу домовину в запряжі трьох пар круторогих на цвинтар. Вїздив у Львів погорджуваний і переслідуваний студент та священник. На чолі десятитисячного походу вїздив переможець національної ідеї, лицар і захисник погорджуваного слова. Про перевіз тлінних останків Маркіяна тогочасний щоденник «Діло» у Львові писав:

«То Русини проводжали свого Сина, то діти, внуки і правнуки відпровожували давно переставше битися серце батька, що научив їх всіх любити понижено «хлопську» бесіду, що впровадив їх під сільську стріху і

велів пригорнути до себе «меншого незрячого брата». Величавий був се тріумф! Се бо в'їздив у мури престольного города Галицької землі **витязь мисли і духа**, побідник злорадних мільйонів темряви, вістун кращої долі, **Керманич**, а у його боку десятки тисяч апостолів і учеників — ціла Русь».

1906

Головний Виділ Т-ва «Просвіта» подбав враз з іншими організаціями міста Львова, щоб здвигнути Маркіянові мосяжний пам'ятник і 13 років після перевозу тлінних останків до Львова перенесено їх до родинної гробниці. Тут теж зложено тлінні останки його сина Володимира (†1885 р.) та дружини Юлії яка померла в 1896 р.

1911

Столітні роковини народин Маркіяна стали в Західній Україні (Галичині і Буковині) всенародним святом, майже кожне більше місто й село відмічували цю річницю концертами, академіями та іншими народними здвигами. Шкільну молодь звільнювано від науки й вона брала участь у цих ювілейних днях. В тому році здвигнено про пам'ятний хрест на Білій Горі (25 метрів високий) і влаштовано там же, і знову ж під кермою «Просвіти», масовий здвиг, в якому взяло участь понад 15 тисяч народу. В листопаді того ж року основано в Золочеві Товариство ім. М. Шашкевича, яке очолив о. Володимир Кальба, парох Соколівки, організатор першого здвигу на Білій Горі. Т-во мало за завдання «зберігати й збирати пам'ятки, що відносяться до життя й культу Маркіяна, берегти його пам'ятник на Білій Горі й устроювати там рік-річно крайові Маркіянові свята». Це Т-во й занялося викупом Білої Гори.

1931

Перша світова війна перешкодила у влаштовуванні масових здвигів у честь Пробудника західних земель України. Це саме сталося й у першому десятиріччі польської окупації. Але вже тридцяті роки дали великий підйом культурі Маркіяна Шашкевича й академічна

молодь знову стала вести в ньому перед. Оживило свою працю й Товариство ім. М. Шашкевича в Золочеві, яке очолив адвокат Теодор Ваньо. Він став видавати кварталник цього товариства. Велике всенародне Шашкевичівське свято відбулося вже в 1931 р. з нагоди 120-річчя смерті Маркіяна й такі свята кожнорічно відбувалися аж до початку Другої світової війни. Польська влада хоч і робила перешкоди у святкуваннях, то в основному шашкевичівських здвигів не заборонила. Дещо інакше розвинулися події з приходом радянської влади.

1937

Сторіччя «Русалки Дністрової» відмічували українці на західніх українських землях доволі багатою формою. Крім масового здвигу на Білій Горі влаштовано низку концертів у містах і селах, видано ряд дрібніших наукових і популярних праць, зарясніли ювілейними статтями часописи, журнали, календарі. Такий самий стиль відмічування сторіччя «Русалки Дністрової» на Буковині й у Карпатській Україні, теж на поселеннях у Північній та Південній Америці й у Західній Європі. Нічого подібного не відбулося на східних землях України, де шалів сталінський терор та кривава єжовщина.

1943

Сторіччя смерті Маркіяна проходило під німецькою окупацією при повному розгулі нацистського терору. Влаштовувати народний здвиг не було ні можливості, ні політичного дозволу, ні громадського глузду. Все, що з народного життя діялось, діялось у применшених, або законспірованих формах. За те українська діаспора піднесла шашкевичівський прапор у своїх поселеннях — у Канаді, ЗСА, Аргентині й Бразилії. На північно-американському континенті видано кілька видань (Мондер, Йорктон, Філадельфія). Періодична преса та журнали американського континенту принесли ряд статей. В Канаді перевидано дев'ять хороших композицій до слів Маркіяна Шашкевича. У Вінніпезі стали будувати пам'ятник Маркіянові, який закінчено й відслонено в 1944 році.

1961

В тому ж році припадало 150-річчя народження Маркіяна й українська діаспора передувала в масових святкуваннях. Вшановано Маркіяна в публікаціях, наукових доповідях й конференціях. Тоді ж появились такі праці, як «о. Маркіян Шашкевич та Галицьке відродження» (1961), «Маркіян Шашкевич на тлі доби» (1962), у Філадельфії перевидано «Русалку Дністрову» й у всіх більших осередках української діаспори влаштовано концерти та академії, яким патрунували всеукраїнські та громадські комітети.

У Львові і на цей раз відізналась студентська молодь і її передові професори, влаштувавши мітінги в Підлиссі та біля могили Шашкевича. Відкрито музейну хату в Підлиссі та встановлено кілька тривких пам'яток. Видано теж ряд брошур і перевидано «Русалку Дністрову». У Вінніпезі оформився в тому часі заповідник Маркіяна Шашкевича. У Львові в 1962 р. Львівська Бібліотека Академії Наук видала «Бібліографічний покажчик — М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький.»

1963

Заповідник Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі став видавати в тому році збірник «Шашкевичіана», присвячений життю, творчості й культурі Маркіяна Шашкевича. Цей тридцятдвосторінковий періодик зміг появлятися в листопаді і червні, місяцях народження і смерти Пробудника. В 1971 р. заповідник поширив свою статуту діяльність і переназвав себе на Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича. Від 1968 р. виходить теж «Бібліотека Шашкевичіани», спеціалізовані видання збірника «Шашкевичіана».

1986-1987

На ці роки припали дві ювілейні дати; 175-річчя народження Маркіяна (1811-1986) та 150-річчя появи «Русалки Дністрової» (1837-1987). В діаспорі відмічували ці дати в святково-національних формах. При тому Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича перевидав «Русалку Дністрову» зі вступом у мовах країн української

діяспори (англійській, французькій, німецькій, аргентинсько-еспанській та бразилійсько-португальській). В усій пресі появились ювілейні статті.

В Україні відготовано помітне більше зацікавлення вкладом М. Шашкевича у відродження українського народу, хоч воно далеко не дорівняло передвоєнному часові, зокрема в масовості відмічування в народніх масах. Тут теж перевидано «Русалку Дністрову» й появилсь декілька цінних праць до цих межових дат. Були теж у періодиках цінні дослідження. Громадскість Львова заініціювала акцію будови пам'ятника Маркіянові Шашкевичеві у столичному городі Льва, в Києві був створений Республіканський Комітет для вшанування Маркіяна. Ініціативу до цих святкувань дала Спілька Письменників України. Проте з обласної преси з України можна довідатися, що в Україні існують все ще сьогодні ретроградні сили, опозиційні до вшановування Маркіяна Шашкевича.* Ці сили дальше мають цензуру над працями про Маркіяна й затискають її більш, як за австро-угорської імперії. Виявляється, що деякі праці про Шашкевича, які появлялись за австрійської, польської, чи німецької займанщини, не відготовується в бібліографічних покажчиках і промовчують майже дослівно всі праці про Маркіяна, які появляються в діяспорі.

---

* Див. «Інтерв'ю з Романом Іваничуком», «Ленінська Молодь», Львів, 7 липня 1987.

БІБЛІОГРАФІЯ
творчости, студійних праць та культу
Маріяка Шашкевича
(Тематичний поділ)

Бібліографію цю ділимо на такі розділи:

1. Студії до доби Маркіяна Шашкевича — історично-суспільне тло його виступу.
2. Оригінальна творчість Маркіяна Шашкевича.
3. Переклади Маркіяна Шашкевича з інших мов; староукраїнської, сербської, чеської, польської, грецької.
4. Наукові студії й літературні причинки до творчости й культу Маркіяна Шашкевича.
5. Переклади творів Маркіяна Шашкевича мовами: а) англійською, б) польською, в) російською, г) чеською.
6. Твори Маркіяна Шашкевича покладені на музику.
7. Маркіян Шашкевич у поезії і прозі.
8. Бібліографія бібліографії шашкевичіяни.

Кожний з наших розділів впорядкований згідно з двома основними критеріями: азбучність авторів обговорюваної матерії та хронологія появи праць, з деякими відхиленнями ради кращої проглядности реєстрованого матеріалу. В розділах і підрозділах подані найперше праці реєстрованих авторів, опісля колективні праці та їх редакторів та, під кінець, праці невідомого авторського походження, неукраїномовних авторів включаємо в цей загальний реєстр. Ненотовані, або промовчувані в радянській бібліографії праці, відмічуємо товстою чорною крапкою.

Ми свідомі того, що до повноти культу Маркіяна Шашкевича годилося б включити довгий реєстр інституцій (школи, інститути, просвітні організації), які носять його ім'я, як теж назви місцевостей, вулиць, скверів тощо. Ця ділянка далеко неопрацьована і жде на свого дослідника.

СТУДІЙ ДО ДОБИ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА ІСТОРИЧНО-СУСПІЛЬНЕ ТЛО ЙОГО ВИСТУПУ

(По-азбучно за авторами)

АРСЕНИЧ П.: «Однодумець Руської Трійці». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1971, ч. 15-16, стор. 346.

Мова тут про о. Й.М. Кобринського (1818-1901) педагога і культурно-освітнього діяча, засновника «Народного Дому» в Коломиї та видавця «Букваря» (1842).

БАНДУРА В.Ф. і КОЗАЧУК Т.Ю. 1848 рік в Галичині. Анотований покажчик рукописних матеріалів бібліотеки. Львів, 1953. 144 стор. (Львівська Б-ка Акад. Наук УРСР. Відділ рукописів).

БАРАН Олександр. Мовне відродження на Закарпатті в часах Маркіяна Шашкевича. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 15-17. ●

БАРВІНСЬКИЙ О. Огляд народної літератури українсько-руської до 60-х років. Львів, 1898. LXIX стор. «Руська трійця» — стор. LVII-LXIX.

БАРВІНСЬКИЙ Олександр: «Виймки з українсько-руського письменства», Львів 1905, стор. LI і далі.

БІРЧАК Володимир: «Литературнѣ стремлѣня Подкарпатської Руси», Ужгород 1921, стор. 96. ●

БОДНАРУК Іван: «Химерна доля одного українського вченого» (2.9.1811-10.5.1866). *«Америка»*, Філадельфія 1986, ч. 126, 17.7.1986. ●

Стаття передрукована в *«Шашкевичіяні»* з редакційним заголовком «Химерна доля Івана Вагилевича», Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 30-32. ●

БОЛЮБАШ Володимир: «І неситий не виоре на дні моря поле...» (Рефлексії про Маркіяна Шашкевича) в збірнику *«Золочівщина»*, 1982, стор. 616-623.

Цінна психологічна студія про вплив символів на перетворення і збереження нації з погляду глибинної психології. •

БОЛЮБАШ Володимир, ред.: «Золочівщина її минуле і сучасне». Видання «Комітету Золочівщини». Канадське НТШ, Український архів том XXV, Нью Йорк — Торонто — Канбера, 1982, стор. 661. •

[БОЧКОВСЬКИЙ Гіпполіт] Boczkowski H.: Z dějin Ukrajiny a ukrajinského obrození. Товариство «Час», Київ-Прага, 1919. •

БРИК Іван: Переклади сербських народних пісень у «Русалці Дністровій». ЗНТШ, т. ХСІХ, 1930.

[БРОЖ Р.] BROŽ R. Probuzení maloruského národa. Rusini pod vládou rakouskou na konci XVIII a na počátku XIX století. «Rusinska trijca». — «Slovanský přehled», 1904, No. 4, s. 160-165.

БУГАЙКО Т.Ф. і БУГАЙКО Ф.Ф. Українська література в середній школі. (Курс методики). За заг. ред. проф. П.К. Волинського. К., «Рад. Школа», 1955. 372 стор.

Про діяльність «Руської трійці» в розділі «Прогресивні ідеї у викладанні української літератури на західноукраїнських землях», стор. 27-28.

ВАГИЛЕВИЧ Іван. Писав в «Дневуку рускому» (з 1848 р.) українською мовою, але латинським шрифтом, ч. 5, 6 і 9.

ВАГИЛЕВИЧ И. [Письмо к М.П. Погдину от 27. V. 1843 г.] — В кн.: «Письма к М.П. Погдину из славянских земель. (1835-1861). Вып. 3-й. М., 1880, стор. 643.

В листі повідомляється про смерть М. Шашкевича та подаються біографічні відомості про нього.

ВАХНЯНИН Н. З манускрипту Маркіяна Шашкевича. — «Зоря», 1882, ч. 10, стор. 152-153.

Про автограф праці М. Шашкевича «О запорожцях і їх Січі».

ВАСИЛЕВСКИЙ Л. Современная Галиция. Спб., Изд. С. Дороватовского и А. Чарушникова, 1900. IV, 231 стор.

Рец.: Я.Ш. Пробуждающийся край. — *«Киевская старина»*, 1900, Т. 71, 1900, декабрь, стор. 466-487.

ВИГОРНИЙ Андрій. Український національний рух у Галичині в 1830-1848 роках. (Рецензія). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1974, стор. 27-31.

ВОЗНЯК М. Українські драматичні вистави в Галичині в першій половині ХІХ століття. (Замітки й матеріяли). Львів, накладом НТШ, 1909. 64 стор.

Відб.: «Записки НТШ», т. 87-88.

Згадується також про діяльність письменників «Руської трійці» — стор. 9, 11, 33, 39 та інші.

ВОЗНЯК Михайло: «Недрукована автобіографія Володимира Шашкевича». *«Неділя»*, Львів, ч. 34, 35, 36, 3-10, 17 вересня 1911.

Проект пам'ятника: А. Лушпінський.

ВОЗНЯК М. Недрукована автобіографія Володимира Шашкевича. Львів, 1911. 29 стор.

В автобіографії є матеріяли про М. Шашкевича.

ВОЗНЯК М. Погляд на культурно-літературні зносини галицької України та російської в першій половині ХІХ в. — *«Неділя»*, 1911, ч. 43/44, стор. 3-10.

ВОЗНЯК М. Галицькі граматики української мови першої половини ХІХ століття. Львів, 1911. 340 стор. (Студії і матеріяли до історії укр. філології. Т. 1).

Відб.: «Записки НТШ», т. 89-91, 93-95, 98. 1909-1910.

ВОЗНЯК Михайло: «З зараня віднови українського культурно-літературного життя», *«Неділя»*, ч. 9, Львів 1912.

ВОЗНЯК М. Просвітні змагання галицьких українців в 19 віці (до 1850 р.) Нариси... Львів, «Просвіта», 1912. 54 стор.

ВОЗНЯК М. Епізоди культурних зносин галицької і російської України в І-й половині ХІХ в. — *Записки (Українське наук. т-во у Києві)*. Історична і філологічна секція. Кн. 13, 1914, стор. 54-142; Кн. 14, 1915, стор. 55-100.

ВОЗНЯК М. 1837 чи 1834? (Основна дата нового письменства в Галичині). — *«Життя і знання»*, 1933, ч. 9, стор. 248-249.

ВОЗНЯК Михайло: «Жива думка Володимира Шашкевича». *«Життя і знання»*, ч. 7-8, липень-серпень 1937.

ВОЗНЯК М. Історичне значення діяльності Маркіяна Шашкевича. — Наукові записки (Ін-т суспільних наук, Львівський філіял АН УРСР), т. 1, 1953, стор. 111-129.

ВОЛИНСЬКИЙ П.К. Література Західної України в першій половині ХІХ ст. — В кн.: *Українська література*. Підручник для 8-го класу середньої школи. Під ред. П. Волинського. Вид. 3-е. Київ 1940, стор. 219-233.

ВОЛИНСЬКИЙ П.К. Літературно-теоретичні виступи в західних землях України в 1830-х роках. — *«Рад. літературознавство»*, 1957, ч. 1, стор. 103-123.

ВОЛИНСЬКИЙ П.К. Теоретична боротьба в українській літературі (перша половина ХІХ ст.) Київ, Держлітвидав України, 1959 стор. 354-405.

ВОЛИНСЬКИЙ П.К. Український романтизм у зв'язку з розвитком романтизму в слов'янських літературах, Київ, АН УРСР, 1963, 52 стор.

ГАНДЕЛЬСМАН М. «Ukrainska polityka ks. Adama Czartoryskiego przed wojną Krymską», *«Український Науковий Інститут»*, Варшава 1937, стор. 164.

Про Шашкевича так висловлюється автор: Szaszkiewicz jest prawdziwym wyrazicielem bezpośredniości przeżyc indywidualnych, które posiadają wartość przeżyc ogólnych, jest w swych wypowiedzeniach syntetykiem dażności, które za przeżyciami zbiorowymi, ale u niego ostro uświadomione» (стор. 82).

ГЕРАСИМЕНКО М.П. З літопису народного гніву. — *«Жовтень»*, 1957, ч. 12, стор. 107-115.

ГЕРАСИМЕНКО М.П. Аграрні відносини в Галичині в період кризи панщинного господарства. Київ 1959. 304 стор. (Акад. Наук Укр. РСР. Ін-т суспільних наук).

ГЕРАСИМЕНКО М.П. Павперизація і соціальне розшарування сільського населення Галичини в першій половині ХІХ ст. — «Укр. історичний журнал», 1959, ч. 1, стор. 28-42.

Бібліографія в підрядк. примітках.

ГЕРБІЛЬСЬКИЙ Г.Ю. Розвиток суспільно-політичної думки в першій половині ХІХ ст. — В кн.: *Нариси історії Львова*. Львів, 1956, стор. 117-122.

ГЕРБІЛЬСЬКИЙ Г.Ю. Львів у першій половині ХІХ століття. — В кн.: *Історія Львова*. Короткий нарис. [Львів], 1956, стор. 57-76.

ГЕРБІЛЬСЬКИЙ Г.Ю. Передова суспільна думка в Галичині. Видавництво Львівського університету, Львів 1959, 160 стор.

ГЕРБІЛЬСЬКИЙ Г.Ю. Зв'язки передових галицьких і чехословацьких діячів у 30-х — початку 40-их років ХІХ століття. Тези доповідей V міжвузівської республіканської славистичної конференції. Ужгород 1962, стор. 233-235.

ГЕРБІЛЬСЬКИЙ Г.Ю. Розвиток прогресивних ідей в Галичині у першій половині ХІХ століття до 1848 року. Видавництво Львівського університету, Львів, 1964, 252 стор.

ГОЛОВАЦЬКИЙ Я. Пам'ять Маркіяну Р. Шашкевичу. — В кн.: *Вінок русинам на обжинки*. Уплів І.Б. Ф. Головацький. Ч. 1. Відень, 1846, стор. 49-66.

ГОЛОВАЦЬКИЙ Я. Червонорусская література. — «Слово», 1879, 8 (20) марта, ч. 27; 10 (22) марта, ч. 28; 13 (25) марта, ч. 29; 15 (27) марта, ч. 30.

ГОНТАР П. Українсько-чеські літературні зв'язки в першій половині ХІХ ст. (Дошевченківський період). — В кн.: *Гонтар П. Українсько-чеські літературні зв'язки в ХІХ ст.* Київ, 1956, стор. 7-29.

HONTAR P. Ukrajinsko-české literární vztahy v první polovině 19 století. (Období před Ševčenkem). — В кн.: *Z*

dějín československo-ukrajinských vztahov. Slovanske štúdie I. Bratislava, 1957, s. 248-268. (Slov. Akademia Věd).

ГОРДИНСЬКИЙ Я. До біографії й характеристики Миколи Устияновича. — «Записки НТШ», т. 104, 1911, стор. 83-122.

[ГОСТИЧКА В.] HOSTIČKA V. Pavel Josef Šafarik a ukrajinci. — В кн.: Z dějin československo-ukrajinských vztahov. Slovanské štúdie I. Bratislava, 1957, s. 295-318 (Slov. Akadémia Věd).

ГОСТИЧКА В. Павел Йозеф Шафарик і українці. — В кн.: *З історії чехословацько-українських зв'язків*. Братіслава, 1959, стор. 281-306. (Словацька Акад. Наук).

ГРАБОВСЬКИЙ П. Тарас Григорович Шевченко. — «Сибирський листок», 1900, 19 марта, ч. 22; *Грабовський П. Зібрання творів у трьох томах*. Т. 3. Київ, 1960, стор. 161-175 (Акад. Наук УРСР. Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка).

Про М. Шашкевича стор. 166.

ГРАБОВСЬКИЙ П. [Лист] до І. Франка. Вілюйськ, Якутської області. 1 січня 1896 року. — В кн.: *Грабовський П. Зібрання творів у трьох томах*. Т. 3. Київ 1960, стор. 246-247 (Акад. Наук УРСР. Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка).

Про збірник перекладів творів українських письменників на російську мову, в т. 4 і творів М. Шашкевича (стор. 246).

ГРАБОВСЬКИЙ П. [Лист] до Б. Грінченка. Якутськ. 19 квітня 1897. — В кн.: *Грабовський П. Зібрання творів у трьох томах*. Т. 3. Київ 1960, стор. 261-263 (Акад. Наук УРСР. Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка).

П. Грабовський повідомляє, що вже переклав на російську мову твори М. Шашкевича та інших письменників (стор. 262).

ГРАБОВСЬКИЙ П. [Лист] К. Паньківського. Вілюйськ, 5 мая 1894 року. — В кн.: *Грабовський П. Зібрання творів у трьох томах*. Т. 3. Київ 1960, стор. 207-209. (Акад. Наук УРСР. Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка).

Про М. Шашкевича стор. 208.

ГРИЦАК Євген. Перший альманах перемиських богословів. Альманах Українських богословів в Перемишлі, 1937, стор. 227-268.

Це критична аналіза «Льввака зь надь Сяна, издань Семинаристами Перемьскими вь ползу Дому Народного», 1852. Автор проводить тут також порівняння з львівськими течіями.●

ГРОЗЕНЧИК Йосиф, ред.: З історії чехословацько-українських зв'язків. Z dejin československo-ukrajinských vzťahov. Видало «Словацьке видавництво художньої літератури», Братіслава — Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, Bratislava 1959, 688 сторін.

В редакційній колегії цього збірника працювали: Юліус Доланський (Прага), Олексій Кардаш, Тарас Франко (Київ), Йозеф Грозенчик, Микола Неврлі, Михайло Мольнар, Андрій Мраз (Братіслава), Марія Мундяк (Львів). Остання була одною із ініціаторів видання, однак не діждалась його появи. Марія (Ірина) Миколаївна Мольнар-Мундяк (1928-1958), старший науковий співробітник АН УРСР, спеціалізувалась у зв'язках західньо-української літератури зі словянськими народами.

ГУДЗІЙ М.К.: Російсько-українське літературне єднання. Київ 1954.

Автор вносить тут плутанину, коли утотожнює терміни «руський» з «русским», цебто «російським». Наслідком таких «теорій» дехто сучить дальші міркування, що М. Шашкевич «змагав» до єднання русинів-українців з російським народом, а на ділі він говорив про єднання українського народу під австрійською і російською займанщинами.

ГРУЖІЙ І.О. Іван Франко як історик селянства України. — В кн.: *Наукові записки (Акад. Наук Укр. РСР. Ін-т Історії)*, т. 8, 1956, стор. 34-50.

ДЗЮБА Іван: Один із «родолюбивих» трудівників. (До 170-річчя від дня народження Якова Головацького). «Вільне Слово», Торонто, 24 листопада 1983.

Тут згадка теж і про М. Шашкевича.

ДИДЬЦКИЙ Б.А. Своежильевые записки. Ч. 1-2. Львов, 1906-1908.

Ч. 1. Где-що до истории саморазвития языка и азбуки Галицкой Руси. 1906. 93 стор.

Ч. 2. Взгляд на школьное образование Галицкой Руси в 19 ст. 1908. 98 стор.

Оттиск: «Вестник «Народного Дома», 1906, 1908.

[ДОЛЬНИЦЬКИЙ А.] Вступна бесіда, виголошена на музикально-декламаторськiм вечері у Львові в 33 роковини смерті Маркіяна Шашкевича. — «Друг», 1876, ч. 12, стор. 186-189.

ДОРОШЕНКО Володимир: Побратим о. Маркіяна Шашкевича — о. Микола Устиянович (1811-1885). Календар «Провидіння» Союзу Українців Католиків в Америці на рік 1963, Филадельфія. ●

ДРАГОМАНОВ Михайло: «Литературное движение въ Галиціи», политическія сочиненія, том I, Москва 1908.

ДУСАВИЦЬКИЙ Г. Література Західної України. Популярний нарис. — «Пролетарська правда», 1939, 6, 12, 18, 24, 30 жовтня.

ЄФРЕМОВ Сергій: «Історія українського письменства», том II. «Українська Накладня» Якова Оренштайна, Київ-Ляйпціг-Коломия 1919, стор. 107-113. ●

ЖАЧЕК В. Про зв'язки чехів і західних українців у революційних 1848 та 1849 роках. — В кн.: *З історії чехословацько-українських зв'язків*. Братіслава, 1959, стор. 343-369. (Словацька Акад. Наук).

[ЖАЧЕК В.] ŽAČEK V. Ze styků česků a západních ukrajinců v revolučních letech 1848 a 1849. — В кн.: *Z dějin československo-ukrajinských vztahov*. Slovanské studie I. Bratislava. 1957, s. 351-374. (Slov. Akademia Věd).

ЖІДЛІЦЬКИЙ В. До питання про вплив чеського відродження на розвиток українського національного руху. — В кн.: *З історії чехословацько-українських зв'язків*. Братіслава, 1959, стор. 569-573. (Словацька Акад. Наук).

ЗАКЛИНСЬКИЙ М. Взаємини Наддніпрянщини і Галичини в минулому. «Свобода», Нью Джерзі, ч.ч. 53, 54, 55, 1970. ●

ЗАНЕВИЧ І. [Терлецький Омелян]. Літературні стремління галицьких русинів від 1772 до 1872. — «*Житє і слово*», т. 1, 1894, стор. 207-215, 354-370; т. 2, 1894, стор. 69-80, 198-204, 428-451; т. 3, 1895, стор. 99-110, 274-285, 430-461; т. 4, 1895, стор. 112-160, 272-302, 385-454. Знесення панщини в Галичині, Львів 1895.

ЗАНЕВИЧ І. [Терлецький О.]. Знесення панщини в Галичині. Причинок до історії суспільного життя і суспільних поглядів. 1830-1848 рр. ... Львів, 1895. 287 стор. (Літ.-наук. б-ка. Нова серія. Кн. 8).

ЗУБКО Василь: «Думкою в минуле століття» (Кілька рефлексій) в кн.: «*У століття «Русалки Дністрової»*. Ювілейний збірник, Самбір 1937-38, стор. 38-42. ●

ІВАХ Онуфрій: «Славні українці й українки нової доби». «*Новий Шлях*», ч. 90, Вінніпег, 10 листопада 1963. ●

Мова тут теж про ополячування УКЦеркви такими митрополитами, як Ф. Володкович (1762-), Я. Смогожевський (1780-86) та Т. Ростоцький (1787-1805). Завернув цей напрям виступ «Руської Трійці».

ІЛЬЇН В.С., ФРАНКО З.Т. і ЇЖАКЕВИЧ Г.П. Курс історії української літературної мови. Вип. 4. Розвиток української літературної мови в першій половині XIX століття. Посібник для студентів-заочників педінститутів. Київ, «Рад. Школа», 1957. 92 стор. (М-во освіти УРСР. Наук.-метод. кабінет заочного навчання вчителів).

Розділ: «Розвиток української літературної мови в Західній Україні в першій половині XIX ст.», стор. 45-64.

К.М. [КОЗАНОВИЧ М.]. Цвітка воспоминанія на гроб Маркіяна Р. Шашкевича. З Станіславского. — «*Вестник для русинов Австрійской держави*», 1852, 14 (26) мая, ч. 38. (Справи народнии).

Спогади про зустріч з М. Шашкевичем та про «Русалку Дністровую».

[КЕНЄВИЧ С.] KIENIEWICZ S. Stosunki polsko-ukrainskie w latach 1820-1870. В кн.: *Sesja naukowa w trzech-setną rocznicę zjednoczenia Ukrainy z Rosją. 1654-1954.*

Warszawa, 1956, s. 133-157. (Polska Akademia Nauk i Instytut polsko-radziecki).

КИРИЛЮК Є. Ідея возз'єднання українського народу в творчості Івана Франка. — *«Радянська школа»*, 1949, ч. 5, стор. 33-38.

КИРЧІВ Ф. Україніка в польських альманахах романтизму, *«Наукова Думка»*, Київ 1965.

КІНАСЕВИЧ Лев: З історії світоглядкової еволюції української молоді 1837-1937. В кн.: *«У століття «Русалки Дністрової»*, Ювілейний збірник, Самбір 1937-38, стор. 18-29. ●

Автор дає сутню характеристику «Руської Трійці» і М. Шашкевича: «Русалка Дністрова» — являється першою вістункою нового життя. Одначе галицька молодь, приголомшена літами неволі, не в силі ще вийти гідно назустріч «Русалці»; ведена однак інстинктом винахідника. Серед важких та неприязних для того новатора обставин, кілька літ пізніше, бо вже 7 червня 1843 р., спалив він своє повне ідеалізму життя на жертвеннику української батьківщини як свічку. Не стало головного стовпа відродження, розвалилася будівля «Руської Трійці». Слабі характери, колись товариші Маркіяна, себто Яків Головацький та Іван Вагилевич, члени «Руської Трійці», зрадили ідеї юних днів. Зате гірчичне зерно Маркіяна зійшло, росло щораз могутніше, щораз потужніше, аж до повного відродження народу, аж до його найвищого ідеалу — власної держави.

КЛИМКОВИЧ К. Найдений скарб. *«Вечерниці»*, 1862, ч. 20, стор. 153-154.

Про вірш М. Шашкевича «Над Бугом».

КНЯЖИНСЬКИЙ Антін: «Маркіян Шашкевич на фоні своєї доби». — В кн.: *«У Століття «Русалки Дністрової»*, Ювілейний збірник», Самбір 1937-38, стор. 7-17. ●

«Маркіян Шашкевич, говорить автор, — це квота, хвора людина, — та дух її великий, це дужий бунтар. Для нації, що дух її заснув, моменти появи цих бунтарів, це не тільки голос предтеч, але й лікарська поміч, щоб летарг не перейшов у мовчазну безрухову агонію, а згодом розклад і смерть. Тому й ці бунтарі, рівночасно підсвідомі звеличники власної нації, стають з часом живими клітинами в організмі нації й у духу її стають безсмертні; байдуже, чи з-під творчого їх пера виходили шедеври, чи

коротко-вартісні формою вірші. Тут саме є джерело невмірущости Маркіяна Шашкевича» (стор. 7).

КОБИЛЕЦЬКИЙ Ю. Зародження й особливості розвитку нової літератури в Галичині. — У кн.: «Історія української літератури. Література першої половини ХІХ століття». Київ, «Радянська школа», 1964.

КОВАЛЕНКО А. Львів під час революції 1848 року. — В кн.: *Нариси історії Львова*. Львів, 1956, стор. 122-129.

[**КОВБЕК Я.П.**] **KOUBEK J.P.** O Kralodworském Rukopisu s obzvláštnjm ohledem na ginoslovanské překlady. — «Casopis Českého Museum», 1838, sv. 3, s. 363-415.

Ян Православ Ковбек (1805-1854), чеський письменник, жив в Галичині і приятелював з українцями. Повернувшись до Праги, працював викладачем в університеті в Празі.

КОЦОВСЬКИЙ В. Література галицко-руська і Маркіян Шашкевич, Львів, 1894.

КОЦОВСЬКИЙ Франц: «Бережанська гімназія за часів М. Шашкевича». «*Наша Культура*», Варшава 1937, ч. 1 (21), стор. 34 до 39.

КОЛАРЖ И. Наукове путешествие по России. Пер. с чешск. Я. Головацкий. — «*Науковий збірник*», 1866, вып. 3/4, сторін 348-359.

КОРДУБА М. Маркіян Шашкевич. (Вступне слово, виголошене на концерті філії т-ва «Просвіта» в Каменці-Струмиловій. — «*Руслан*», 1904, 28 липня (10 серпня), ч. 168; 29 липня (11 серпня), ч. 169.

КОСАЧЕВСКАЯ Е.М. Антифеодальная борьба украинского крестьянства восточной Галиции в первой половине XIX века. — *Ученые записки (Ленинградский ун-т им. А.А. Жданова)*, ч. 270. Серия истор. наук. Вып. 32. Из истории СССР. 1959, стор. 145-181.

КОСТЕЛЬНИК Владо. Потвердза Рускосц на Карпатах. «*Нова Думка*», Вуковар 1974, ч. 6. ●

Стаття в бачванській говірці. Підрозділи «Велька история велького народу, Чезка доля под феодальцами Полській и

Австрії, Русини часц славянства на велічезним и сильним Востоку. Русалка Днестрова и Горніца».

КРИВОНОСЮК Петро — Організатор і просвіти-тель (До 190-річчя з дня смерти Николи Верещинського). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег, 1973, ч. 1 (19-20), стор. 3-9.

КРИП'ЯКЕВИЧ Іван: «Пам'ятник роду Шашкевича», *«Неділя»*, ч.ч. 43 і 44, Львів, 1911.

КРИП'ЯКЕВИЧ Іван: Львівське жите в часах Маркіяна Шашкевича, *«Неділя»*, ч.ч. 43 і 44, Львів 1911.

І.К. [Крип'якевич І.] Політичні відносини в Галичині в часах Маркіяна Шашкевича. *«Неділя»*, 1911, ч. 45, стор. 3-5.

Передруковано в зб. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1976, ч. 3 (23-25), стор. 25-30.

КУПЯНСКИЙ И. Маркіян Шашкевич. — *«Советская Украина»*, 1939, 27 ноября.

KUPIANSKI J. Pierwszy poeta Ukrainy Zachodniej M. Szaszkiewicz. — «Głos radziecki», 1939, 28 października.

ЛЕВАДНИЙ Іван. — Побратим Маркіяна Шашкевича. (У 155 ліття з дня народження Якова Головацького). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1969, ч. 12, стор. 258. Передрук.

ЛЕВИЦЬКИЙ Й. 1 і 2 падолиста 1848 р. у Львові. Записки НТШ, т. XXV, 1898.

LEWICKI J. Listy tyżące sie piśmiennictwa ruskiego w Galicyi, staraniem ks. J. Lewickiego ze Szkła wydawane. Przemysł, w Druk. bisk. obr. gr. kat., 1843. 24 s.

LEWICKI J. Ruch rusinów w Galicji w pierwszej połowie wieku panowania Austrii (1772-1820)... Lwów, nakładem autora, 1879. 32 S.

1958

ЛЕНЦИК Василь. — Духовна семінарія у Львові. *«Зоря»*, ч. 2, травень 1958, Стемфорд, Конн.

Автор, між іншим, пише: «В тих мурах розпочав свою

працю і Великий Пробудитель Галицької України о. Маркіян Шашкевич. Його то ім'ям вихованки Духовної Семінарії назвали своє товариство: «Читальня ім. М. Шашкевича», якої завданням було попри обов'язкові предмети, що їх студенти вивчали в університеті, ще поглиблювати своє знання в різних галузях, щоб по змозі бути якнайкраще приготовленими до майбутньої праці серед народу». •

ЛЕНЦИК Василь. — Знищене культурне вогнище. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1984, ч. 10 (38-39), стор. 24-25.

Стаття про Духовну Семінарію у Львові, її заслуги у вихованні священиків та її вплив на культурний розвій народу. Як відомо, тут навчався також Маркіян Шашкевич. •

ЛЕПКИЙ Богдан. — «Наше письменство». Короткий огляд укр. літератури від найдавніших до теперішніх часів. Краків 1941, 200 x 140, 135+ (1) ст. Українське Видавництво. (Накладом: «Українського Видавництва»), Краків, Райхсштр. 34, П. Друк: «Поспішна», Краків, Райхсштр. 34. •

ЛЕПКИЙ Богдан: — «Чим живе українська література» — написав Богдан Лепкий. Друге справлене видання. Вецляр, 1918. (Із друкарні Шарфого у Вецлярі). (На обгортці: вінетка автора і рисунок цілої заголовної карти). Стор. 23. (З портретом І. Котляревського, Т. Шевченка, П. Куліша, М. Маркович; М. Шашкевича і М. Драгоманова, теж рисунки автора). •

ЛЕПКИЙ Богдан: — «З історії української літератури». 1. Богдан Лепкий: Чим жива українська література? (на верху): Видання Союзу Визволення України. 2. Василь Сімович: Короткий огляд української літератури. Відень 1915. Накладом «Союзу Визволення України». З друкарні Ад. Гольцгавзена у Відні, м. 8. Стаття Лепкого стор. 3-23. •

[ЛОЗИНСЬКИЙ Йосиф] Lozinsky Joseph. — The Markian Shashkevych-Andrew Sheptytsky Institutes 1935-1980. Saskatoon, Saskatchewan 1981. •

A dissertation submitted to the Faculty of Philosophy of the Ukrainian Free University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy. Copyright reserved by the

Ukrainian Free University, Munich 1981, 289 pages. Видання на правах рукопису, копія в архіві Інституту-Заповідника М. Шашкевича у Вінніпезі.

МАКОВЕЙ О. Три галицькі граматики. (Іван Могильницький, Йосиф Левицький і Йосиф Лозинський). — «Записки НТШ», т. 51, 1903, стор. 1-58; т. 54, 1903, стор. 59-96.

МАКОВЕЙ О. У 50-літні роковини смерти Тараса Шевченка. — «Руслан», 1911, 10 березня (25 лютого), ч. 54.

В статті мова про те, що М. Шашкевич, І. Вагилевич і Я. Головацький були знайомі з творами Т. Шевченка.

МАЛКИН В. Русская литература в Галиции. [Львов], Изд-во Львовского ун-та, 1957. 164 стор.

МАРУНЧАК Михайло Г.: — о. Володимир Кальба. (В сторіччя від дня його народження), зб. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1965, ч. 4-5, стор. 99. ●

о. В. Кальба — будівничий пам'ятника Маркіяна на Білій Горі, ініціатор і співзасновник Товариства М. Шашкевича в Золочеві.

МАРУНЧАК Михайло Г.: «У великій ювілей», зб. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1967, ч. 8-9, стор. 161.

Стаття присвячена Митрополитові Йосифові, пізнішому Патріярхові. В статті сказано, між іншим, таке: «Мало хто знає, що цей Велетень Духа свої відчуття та вміння свого багатогранного життя тісно сплітав з ідеями о. Маркіяна Шашкевича. Він їх не тільки вірно продовжував, пильно інтерпретував, але повсякденно реалізував та вивершував їх в струнку церковну та національну будівлю». ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: — Перший з великих послідовників Маркіяна. зб. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1968, ч. 10, стор. 199. ●

Мова тут про Миколу Устияновича (Николая з Николаєва).

МАРУНЧАК Михайло Г.: — Культ отця Маркіяна в праці Блаженнішого Патріярха Йосифа. зб. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1979, ч. 6 (30-31), стор. 1-3. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: — Міняється оточення пам'ятника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі. зб. «Шаш-

кевичіяна», Вінніпег 1980, ч. 7 (32-33), стор. 27-29. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: — На порозі 170-річчя від дня народження Пробудителя Маркіяна. зб. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1980, ч. 7 (32-33), стор. 2-4. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: — Шашкевичівські роки — роки національного гнету та духовного ренегатства. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1984, ч. 10 (38-39), стор. 15-23.

Передрук з праці автора «Маркіян Шашкевич на тлі доби». ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: Маркіян Шашкевич «Енциклопедія українознавства — словникова частина т. 10». Видавництво «Молоде Життя», Париж-Нью Йорк 1988. ●

МАРЧЕНКО М.І. *Українська історіографія*. (З давніх часів до середини ХІХ ст.). [К.], 1959, 259 стор. (М-во вищої освіти УРСР. Київський держ. ун-т ім. Т.Г. Шевченка).

Розділ: «Західно-українська історіографія кінця ХVІІ і першої половини ХІХ ст.», стор. 182-194.

[МАЦУРЕК Й.]. MACÚREK J. Z dějin česko-ukrajinských vztahů v minulosti. — В кн.: Z dějin československo-ukrajinských vztahov. Slovanske studie I. Bratislava, 1957, s. 392-405. (Slov. Akademia Věd.).

МАЦУРЕК Й. З історії чесько-українських зв'язків у минулому. — В кн.: *З історії чехословацько-українських зв'язків*. Братіслава, 1959, стор. 389-403. (Словацька Акад. Наук).

МИЛЛЕР И.С. Революционное движение и национальная борьба в Галиции в 1848 г. — В кн.: *Революции 1848-1849*. Т. 1. Москва 1952, стор. 390-416.

МОЛЬНАР Михайло: — До питання проникнення української літератури в Чехію і на Словаччину, «Дукля», Прашів 1958, ч. 2.

Н.Н.: Побратим о. Маркіяна Шашкевича — о. Микола Устиянович (1811-1885). Календар «Провідіння», Філадельфія 1963. ●

НАВАЛОВСЬКИЙ М. Українці і слов'янський конгрес у Празі 1848 р. Харків, Держ. вид. України, 1930. 59 стор.

НЕЧИТАЛЮК М.: — Шевченко переступає Збруч. ж. «Жовтень», 1965, ч. 3.

НУДЬГА Г.А. Песни украинских поэтов первой половины XIX в. и народные переделки их. Автореферат дисс. на соискание учен. степени кандидата филол. наук. Київ 1956. 20 стор. (Акад. наук УРСР. Ин-т литературы им. Т.Г. Шевченко).

ОГОНОВСЬКИЙ Олександр: — Історія України (Розділ «Відродини української народности в Галичині»), Вінніпег, «Август 4, 1916». Видання «Руської Книгарні».

ПАВЛИК Михайло: — Про русько-українські народні читальні. Львів 1887 р., 188 сторін. «Накладом Івана Франка».

Цю працю М. Павлик видав в 50-ліття появи «Русалки Дністрової» і в той спосіб вшанував її п'ятидесятиріччя. (ж. «Україна», ч.1, стор. 80 Вінніпег 1918).

ПАВЛИК Михайло: — «Змагання галицьких українців до просвіти в XIX століттію». в ж. «Україна», Вінніпег 1918, січень, Р. I., ч. 1, стор. 80-86, і липень-серпень, Р. I. — ч. 2 і 3, стор. 17-27. ●

Автор дав своїй праці таке мотто: «Caelum, non animum mutant, qui trans mare currant». Horatius, Epistolae (8 літ перед Хрис.). Підсоння, а не душу змінюють ті, що вандрують за море. В другій частині своєї праці автор обговорює обширно часи «Руської Трійці».

ПАВЛИК Михайло: — *Твори*, Дежлітвидав України, Київ 1959.

Автор на шанувальному вечорі в пам'ять поета у Львові 1876 р. так висловився про М. Шашкевича: «Якби був пожив трохи довше, то дійшовби був до чогось яснішого, але був тоді один чоловік в Галичині, що чув діло народне усім серцем, а против него став цілий легіон мертвоти» (стор. 368).

ПАВЛИЧКО Д. Сонети Івана Франка. — В кн.:

Франко І. Сонети. [Львів, Кн.-журн. вид.], 1955, стор. 3-10.

В статті говориться також про сонети М. Шашкевича.

І.П. [ПАНЬКЕВИЧ Іван]: — Політичні відносини в Галичині за часів М. Шашкевича. «Неділя», с. 45, Львів, 12 листопад, 1911, стор. 3-5.

ПАНЬКЕВИЧ Іван: — Західньоукраїнське літературне відродження і Ян Коллар в збірнику «З історії чехословацько-українських зв'язків», Словацьке видавництво художньої літератури, стор. 253-280. Словацька Академія Наук, Братіслава 1959.

[ПАНКЕВИЧ Іван] PANKEVYČ I. Zapadoukrajinské literárne obrozenie a Jan Kollar. — В кн.: Z dejin československo-ukrajinských vzťahov. Slovanske studie I. Bratislava, 1957, s. 269-294. (Slov Akademia Ved...).

ПАСІЧНИК Трофим: — Національне пробудження на західних українських землях. «Шлях», Филадельфія 1961, ч. 40-42. ●

ПИВОВАРОВ М.: Літературний рух у Галичині в 30-40-х роках ХІХ століття. Київ, вид-во «Рад. школа», 1950. 46 стор.

ПИВОВАРОВ М.П. Літературний рух у Галичині в 30-40 роках ХІХ століття. Лекція для студентів-заочників педагогічних і вчительських ін-тів. Київ, «Радянська школа», 1950. 47 стор. (М-во освіти УРСР. Наук.-метод. кабінет заочної пед. освіти).

ПЫПИН А. Эпизоды из литературных отношений малорусско-польских. — «Вестник Европы», Т. 1, 1886, февраль, стор. 725-770.

ПЫПИН А.Н. Польские и галицко-русские этнографические сборники тридцатых годов. — В кн.: Пытин А.Н. История русской этнографии. Т. 3. Этнография малорусская. Спб., 1891, стор. 114-138.

ПЫПИН А. История русской этнографии. Т. 3. Этнография малорусская. Спб., 1891. 425 стор.

Про М. Шашкевича на стор. 227, 228, 239.

ПЫПИН А.Н. Галицко-русское возрождение и польско-украинская школа. — В кн.: *Пыпин А.Н. История русской этнографии*. Т. 3. Этнография малорусская. Спб., 1891, стор. 223-258.

ПЫПИН А.Н. и **СПАСОВИЧ В.Д.** Галицкие русины. — В кн.: *Пыпин А.Н. и Спасович В.Д. История славянских литератур*. Изд. 2-е. Т. 1. Спб., 1879, стор. 405-429.

ПІЛЬГУК І. Літературні зв'язки Східної і Західної України в першій половині ХІХ ст. — *«Радянська література»*, 1939, кн. 11, листопад, стор. 157-162.

ПІЛЬГУК І.І., ЧОРНОПИСЬКИЙ М.Г.: Письменники Західньої України 30-50 років ХІХ століття. Видавництво *«Дніпро»*, Київ, 1965, стор. 652.

Автори обговорюють тут письменників: Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький, Микола Устиянович, Антін Могильницький, Іван Гушалевич, Олександр Духнович. В своїй інтерпретації автори цієї праці дещо відступили від втоптаних стежок й дали нові наświetлення літературним постатям.

ПОПОВИЧ, о. Дамаскин, ЧСВВ: Читальня українських богословів у Львові ім. М. Шашкевича. *«Шашкевичяна»*, Вінніпег 1966, ч. 6-7, стор. 144. ●

Читальня українських богословів у Львові плекала культ Маркіяна; влаштувала кожнорічно виїзди на Білу Гору, складала вінці на гробі Маркіяна на Личаківському цвинтарі, а в 1937 р. влаштувала велике концертне турне по більших містах Західньої України, відмічуючи в той спосіб століття «Русалки Дністрової» (1837-1937). Дохід з концертів був призначений на допомогу Т-ва «Рідна Школа».

ПРИХОДЬКО П.: Шевченко й український романтизм 30-50 рр. ХІХ ст. Вид-во АН УРСР, Київ 1963.

ПРОСЯНИК И. Литература Западной Украины и Северной Буковины. — *«Звезда»*, 1940, ч. 12, стор. 158-164.

Про М. Шашкевича на стор. 159-160.

РАДЗИКЕВИЧ Володимир: «Історія української

літератури», часть II. Видавництво «Вернигора», Мюнхен 1947, стор. 28-38. ●

РЕВАКОВИЧ Т. Спомини про Николу Устияновича. — *«Діло»*, 1911, 27 грудня (24 листопада), ч. 271.

РИЛЬСЬКИЙ М. Нова українська поезія дожовтневих часів. — В кн.: *Антологія української поезії в 4-х томах*. Т. 1. Київ 1957, стор. 21-23.

РЫЛЬСКИЙ М. Новая украинская поэзия дооктябрьской поры. — В кн.: *Антология украинской поэзии в 2-х томах*. [Составитель М.Ф. Рыльский]. Т. 1. Москва 1958, стор. 5-35.

Про діяльність «Руської трійці» на стор. 12-13.

РОССЕЛЬС В. Западноукраинская литература. Обзор. — *«Красное знамя»*, 1939, 28 октября; *«Більшовицька зброя»*, 1939, 28 жовтня; *«Колгоспник України»*, 1939, 26 жовтня.

СЕМЧУК, о. Стефан: Під прапорами шашкевичівських ідей — Канора в 75-ліття Саскачевану. *«Шашкевичіана»*, Вінніпег 1979, ч. 7 (32-33), стор. 30-31. ●

СВЕНЦИЦЬКИЙ Іларіон: «Материялы по истории возрождения Карпатской Руси», ч. I-II, Львів 1906 і 1909.

1908

СВЕНЦИЦЬКИЙ І. Иван Вагилевич як проповідник. Причинок до зносин галичан з Росією перед 1849 р. і до історії української проповіді. — *«Записки НТШ»* т. 84, 1908, стор. 98-110.

СВЕНЦИЦКИЙ И.С. Материалы по истории возрождения Карпатской Руси. I. Сношения Карпатской Руси с Россией в 1-ой половине XIX века... Львов, Галицко-русская матица, 1905. 212 стор.

Відб.: «Научно-литературный сборник» т. 4, 1905, кн. 4; т. 5, 1906, кн. 1.

СВЕНЦИЦКИЙ И.С. Обзор сношений Карпатской Руси с Россией в 1-ю половину XIX в. Спб., тип. Имп. Академии наук, 1906. 109 стор.

Відб.: Известия отделения русского языка и словесности
Имп. Академии наук, т. XI, 1906, кн. 3, стор. 257-367.

СВИСТУН Ф.И. Проект первой австро-русской литературной времєнописи в 1842 г. — «*Вестник «Народного дома»*, 1905, ч. 4, стор. 60-62; ч. 5, стор. 65-70; ч. 6, стор. 82-87; ч. 7/8, стор. 111-119.

В тексті матеріяли про діяльність «Руської Трійці».

СВИСТУН Ф.И. Второй проект австро-русской литературной времєнописи в 1848 г. — «*Вестник «Народного дома»*, 1905, ч. 11, стор. 180-183.

В тексті 2 листи Д. Зубрицького до Я. Головацького з 1848 р.

СВИСТУН Филип: «Для чего львовская цензура не допустила къ печатанію «Русалку Днѣстровую?». — «*Вѣстникъ Народного Дома»*, Львів 1906.

СЕЛЯНСЬКИЙ Л. У п'ятдесяту річницю знесення панщини і відродження Галицької Руси, Львів 1898.

СЕРЕЗНЕВСКИЙ И. Донесения адъюнкту-профессора... министру народного просвещения. — «*Журнал Министерства народного просвещения»*, т. 37, 1843, отд. 4, стор. 45-74.

СИРОТЮК М. Відображення дружби українського, чеського і словацького народів в українській літературі. — «*Вітчизна»*, 1956, ч. 5, стор. 121-133.

СІГМА В [ЩУРАТ В.] Над могилою Антона Петрушевича. — «*Діло»*, 1913, 30 вересня, ч. 217.

В статті говориться також про діяльність М. Шашкевича.

СОЗАНСЬКИЙ І. До історії участі галицьких русинів у слов'янським конгресі в Празі 1848 р. [Львів, 1906]. 10 стор.

Відб.: «Записки НТШ», 1906, т. 72.

СТАХІВ Матвій: Суспільне тло виступу Трійці. «*Народна Воля»*, Скрантон 1961. ч.ч. 43-50. •

СТЕБЕЛЬСЬКИЙ Богдан: Українське мистецтво в перспективі 100-ліття «Русалки Дністрової». В кн.: *Юві-*

лейний збірник «У століття «Русалки Дністрової», Самбір 1937-38, стор. 43-51. •

СТЕБЛІЙ Ф.І. Селянське заворушення на Чортківщині в 1838 році. — *Доповіді та повідомлення*. (Львівський ун-т ім. І. Франка), вип. 8, ч. 1, 1958, стор. 55-63.

СТЕБУН І. Література Західної України. І. «Руська трійця». — *Літературна критика*, 1939, ч. 11, стор. 16-30.

СТЕБУН І.: Українські класики, «Радянський письменник», Київ 1940.

СТЕБУН І.: Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Стебун І. Історико-літературні нариси*. Київ-Львів, 1947, стор. 90-96.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: *Geneza poetycznych utworów Markiana Szaszkiewicza. Rozprawy Polskiej Akademiji Umiejętności*, Wydział Filologiczny, Kraków 1898.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: «Причинки до культурного життя Галицької Руси в літах 1833-47». Є це передмова до «Кореспонденції Якова Головацького», два томи, Львів 1905 і 1909.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: Кореспонденція Якова Головацького в літах 1835-49, Львів 1909, СХХХVIII, 436 сторін. (Збірник Філологічної секції НТШ, т. XI-XII).

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: Львівська духовна семінарія в часах Маркіяна Шашкевича (1829-1843). Накладом Товариства ім. Шевченка у Львові. Збірник Філологічної секції НТШ, т.т. XVII, XVIII, Львів 1916.

МАТЕРІЯЛИ до історії культурного життя в Галичині в 1795-1857 рр. Замітки й тексти. Львів, накл. НТШ, 1920. LXXXIII, 432 стор. (Укр.-руський архів. Істор.-філософ. секція НТШ. Т. 13-14).

СТУПАК Ю.П. Славянская тема в украинской

літературе 40-50-х годов XIX века. Автореферат дисс. на соискание учен. степени кандидата филол. наук. Харьков, 1952. 16 стор. (МВО СССР. Харьковский гос. ун-т им. А.М. Горького).

[ТАРНОВСЬКИЙ Ч.]: TARNOWSKI S. Nasze dzieje w ostatnich stu latach. Kraków, 1895. 260 стор. з іл.

ТЕРЛЕЦЬКИЙ Омелян: Галицько-руське письменство 1848-1865 років на тлі тогочасних суспільно-політичних змагань галицько-руської інтелігенції. Недокінчена праця. [«Передне слово» та примітки І. Франка]. Львів, вид. ред. «Літ.-наук. вісника», 1903. 146 сторін.

ТЕРЛЕЦЬКИЙ Омелян: Сто років в історії Галичини (1843-1943). (З приводу сотих роковин смерті Маркіяна Шашкевича). «Краківські Вісті», український щоденник, Краків, ч. 178, 15.8.1943, ч. 179, 17.8.1943 і ч. 180, 18.8.1943. ●

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: Бецігунген дер українішен гісторішен Лідер респ. «Думен», цум з'юдславішен фольксепоc.» Архів фюр слявіше Фільологі, т. XXIX, 1907, 221-246.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: Kopitar und Vuk, Берлін, 1908, стор. 17 (Відб.: із Jagic Festschrift, «Zvornik uplavu Vatroslava Jagica», стор. 464-480).

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: «Відносини Вартоломея Копітара до галицько-українського письменства», Львів 1910, «Записки НТШ», том. 94-95, стор. 71.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М.: До життєписі Маркіяна Шашкевича. — ЗНТШ, т. CV, 1911, кн. 5, стор. 92-115; т. CVI, кн. 6, стор. 77-134.

ТЕРШАКОВИЦЬ Михайло: Академик Студинський як дослідник галицько-українського відродження», Львів, 1930, стор. 1-18. (Відб. із «Зап. НТШ», том XCIX).

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: Моя автобіографія. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1978, ч. 5 (28-29), стор. 5-22. ●

Тут повний список праць Тершаковця, почавши від 1904 р.

ТИС Юрій: Біла гора. «*Овид*», ч. 7 (12), 1950, Буенос Айрес, стор. 8 і 9.

Історичне наświetлення цього національного місця починання М. Шашкевича. Передрук в ж. «*Шашкевичіяна*», Вінніпег 1973, ч. 1 (19-20), стор. 24. ●

Т-ОВ М. [Драгоманов М.]. Литературное движение в Галиции. — «*Вестник Европы*», т. 5, 1873, кн. 10, стор. 681-717.

Про твори М. Шашкевича на стор. 689.

ТРОФИМУК С.: Поезія возз'єднаного краю, «*Радянський письменник*», Київ 1966.

ТРУХ, о. А.: За Українську Націю «*Життя — La Vida*», Аргентина, Apostoles, Misiones, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 2-8.

«*Життя — La Vida*» — український релігійно-суспільний місячник. В 1961 р. зареєстрував свій 14-тий рік появи. Видавали його отці Василіяни в Аргентині. ●

УСТИЯНОВИЧ М. Речь, держана при заповоде товарищества руского народного просвещения... дня 19 жовтня 1848. — В кн.: *Исторический очерк основания Галицко-русской матицы и справозданье первого Собору ученых русских и любителей народного просвещения*. Составлено Я.Ф. Головацким. Львов, 1850, стор. 1-11. (Галицко-руська матица, ч. 5).

[Устиянович М.] Молодая Русь. — «*Зоря галицька*», 1850, 22 (2) жовтня, ч. 88.

Про М. Шашкевича, Я. Головацького і І. Вагилевича на стор. 542-544.

УСТИЯНОВИЧ М. Несколько слов на статью Г. Костецкого, оголошенную в дневнику польском «*Przegląd powszechny*» под заглавиєм «*Recenzya «Zorji Galickiej» na god 1860*». — «*Слово*», 1861, 8 лютого, ч. 5; 11 лютого, ч. 6; 15 лютого, ч. 7.

УСТИЯНОВИЧ М. Промова на «Соборі учених руських» у Львові 19 (31) жовтня 1848. — В кн.: *Твори*

Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького. Львів, 1906, стор. 280-285. (Руська письменність. [Т.] 3).

ФИЛИПЧАК Іван: З історії Самбірщини в часах М. Шашкевича. В кн.: — *«У століття «Русалки Дністрової» Ювілейний збірник»*, Самбір 1937-38, стор. 30-37. •

ФРАНКО І. Николай Устиянович. (Некорлог). — *«Зоря»*, 1885, ч. 20, стор. 251-252; *Франко І. Твори.* В 20-ти томах. Т. 17. Київ, 1955, стор. 195-198.

ФРАНКО І. До історії нашого відродження. — *«Зоря»*, 1886, ч. 15/16, стор. 271-272.

ФРАНКО Ів.: М. Шашкевич і галицько-руська література. — *Житє і Слово*, т. II, 1894, кн. 4, стор. 147-149. [Див.: *Франко І. Твори.* В 20 т. Т. XVII. Київ, Держлітвидав України, 1955, стор. 226-233].

ФРАНКО Іван: Матеріяли і уваги до історії австро-руського відродження», у журналі *«Житє і Слово»*, том IV, Львів 1895.

ФРАНКО І.: Знесення панщини в Галичині. — *«Громадський голос»*, 1898, 1 травня, ч. 13; *Франко І. Твори.* В 20-ти томах. Т. 19. Київ, 1956, стор. 331-334.

ФРАНКО І. Русько-українська література. Чернівці, *«Буковина»*, 1898. 36 сторін.

ФРАНКО І.: Матеріяли до культурної історії Галицької Русі XVIII і XIX в. Львів, 1902. 328 сторін. (Збірник істор.-філософ. секції НТШ. Т. 5).

ФРАНКО И. Южнорусская литература. — В кн.: *Энциклопедический словарь.* Издатели: Ф.А. Брокгауз и И.А. Ефрон. Т. 41, Спб., 1904, стор. 300-326.

ФРАНКО Іван: М. Шашкевич і галицько-руська література. Передрук: *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1966, ч. 6-7, стор. 131.

ФРАНКО Іван: Матеріяли й замітки до історії націо-

нального відродження Галицької Русі в 1830 та 1840 рр. Додаток: До історії москвофільства в Угорській Русі. Львів, наклад. НТШ, 1907. XVII, 307 стор. (Укр.-руський архів. Істор.-філософ. секція НТШ. Т. 3).

ФРАНКО І. Громадські шпихліри в Галичині 1784-1840 рр. Збірка документів і розвідка... Львів, наклад. НТШ, 1907. LXXXIV, 168 стор. (Укр.-руський архів. Істор.-філософ. секція НТШ. Т. 2. Причинки до історії економічних і соціальних відносин Галичини в XVIII-XIX в. Вип. 1).

ФРАНКО І.: Відродження в Галичині до р. 1848. — В кн.: *Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р.* Львів, 1910, стор. 101-107.

ФРАНКО І.: Азбучна війна в Галичині 1859 р. Нові матеріали. Подав і вступом попередив... Львів, Вид. НТШ, 1912. XXXII, 180 стор. (Укр.-руський архів. Істор.-філософ. секція НТШ. Т. 8).

ФРАНКО Іван: Пригода 3. Авдиковського дня 1 серпня 1848 р., «Неділя», Львів 1912, ч. 18, стор. 5-6.

ФРАНКО І.: Панщина та її скасування 1848 р. в Галичині. 2-е доп. вид. Львів, 1913. 248 стор. (Літ.-наук. б-ка. ч. 155).

ФРАНКО І.: Азбучна війна в Галичині 1858 р. — «Записки НТШ», т. 115, 1913, стор. 131-153; т. 116, 1913, стор. 87-125.

ФРАНКО І.: А. Ількевич як етнограф. Львів, 1913. 89 стор.

ФРАНКО І.: Задусні дні у Львові 1848 р. — В кн.: *Франко І. Писання.* Т. 7. В наймах у сусідів. Львів, 1914, стор. 177-187; *Франко І. Твори.* В 20-ти томах. Т. 19, Київ 1956, стор. 491-500.

ФРАНКО І. [Листи] до М.П. Драгоманова. — В кн.: *Франко І. Твори.* В 20-ти томах. Т. 20. Київ 1956, стор. 232, 270, 327.

ФРАНКО І. [Лист] до Климентії Попович. — В кн.: *Франко І. Твори*. В 20-ти томах. Т. 20. Київ 1956, стор. 224.

ФРАНКО І. [Лист] до Василя Лукича. — В кн.: *Франко І. Твори*. В 20-ти томах. Т. 20. Київ 1956, стор. 219.

ХАЛІМОНЧУК А. М. Нарис української літератури XIX стор. Львів, Вид-во Львівського університету, 1958. 152 стор.

Про діяльність «Руської трійці» на стор. 34-36.

ЧАЛИЙ Д. В. Становлення реалізму в українській літературі. Перша половина XIX ст. К., Держлітвидав України, 1956. 424 стор.

Про «Руську Трійцю» на стор. 78-83.

ЧАЛИЙ Д. В. До питання про періодизацію українського літературного процесу. — *«Радянське літературознавство»*, 1959, ч. 5, стор. 95-101.

ЧОРНОГОРА Федор: Письмо народівців руських до редактора політичної часописі *«Русь»* як протест і меморіал. Передрук з унікального оригіналу з 1867 р. Документ попереджений вступним словом та силуеткою автора. Автори: М. І. Мандрика й М. Г. Марунчак. «Бібліотека Шашкевичіяни», Вінніпег, ч. 6, 1973. ●

ШАБЛЬОВСЬКИЙ О.: Література на західноукраїнських землях (30-40-і роки XIX ст.). — У кн.: *Історія української літератури*, т. 2. Київ, «Наукова думка», 1967.

ШАХ Степан: Ідейні політичні основи постановя Товариства «Просвіта». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1968, ч. II, стор. 229. ●

Мова тут про ідеологію «Старої» й «Молодої Русі» на Західній Україні та творення русла, якому ідейно патрунував Маркіян Шашкевич. В пізніших часах праця Т-ва «Просвіта» була тісно зв'язана з ширенням культу Маркіяна, а її освітня діяльність спиралась на християнських і національних засадах. 25-літній ювілей «Просвіти» пов'язано з 50-річчям смерті Поета.

ШАХОВСЬКИЙ С. М. Маркіян Семенович Шашкевич (1811-1843). Дати життя і творчості. — В кн.: *Хрес-*

томатія критичних матеріалів про нову українську літературу. Том 1. Вид. 2-е. К.-Х., 1947, стор. 91.

ШАШКЕВИЧ Володимир: Автобіографія. «Шашкевичіана», Вінніпег 1980, ч. 7 (32-33), стор. 17-26.

ШАШКЕВИЧ В. Відозва. — «Слово», 1862, 25 серпня (6 вересня), ч. 67.

Про розшуки рукописів М. Шашкевича та видання його творів.

ШАШКЕВИЧ В. Рукопис Маркіяна Шашкевича. [Записки М. Шашкевича про роботу над перекладом твору С. Гоцинського «Замок Каньовський». Лист Т. Василевського до М. Шашкевича від 20.Х.1837 р. — «Основа», 1870, ч. 27, стор. 105-107.

В тексті опубліковані записки та лист Т. Василевського польською мовою.

ШЕВЧУК В.: Основні проблеми українсько-чеських літературних зв'язків ХІХ-ХХ ст. Вид-во АН УРСР, Київ, 1963.

ЩУРАТ Василь: «Найблищі жерела творчості Маркіяна Шашкевича». «Учитель». Львів 1909-1910. Видано теж окремою книжкою в 1913 р. п.н. «Літературні начерки».

ЩУРАТ В.: Перша оцінка Шевченка в Галичині. — «Неділя», 1912, ч. 46, стор. 1-6.

ЩУРАТ Василь: «У Захара Авдиківського», «Неділя» ч. 17, Львів 1912.

ЩУРАТ В. На досвітку нової доби. Статті й замітки до історії відродження Галицької України. Львів, накл. книгарні НТШ, 1919. 179 стор.; 1 л. портр. ●

ЮЗВЕНКО В.: Українська народна поетична творчість у польській фольклористиці ХІХ ст. Видавництво АН УРСР, Київ 1961.

ЮРКЕВИЧ Осип: «Цвітка дрібная молила неньку, весну раненьку». «Українські Вісті», ч. 20, Едмонтон, 27 липня 1943. ●

Спогад — нарис Підлисса.

ЯРЕМА Я.: «Українсько-чехословацько літературні взаємини і початок літературного відродження на Галицькій Україні». В кн. — «Слов'янське літературознавство і фолкльористика», Наукова Думка, Київ, 1965.

ЯСТРЕБОВ Ф.О. Нариси з історії України. Вип. 8. Україна в першій половині XIX століття. Київ 1939. 275 стор. з іл. (Акад. наук УРСР. Ін-т історії України).

Розділ 6. Західна Україна в першій половині XIX століття — стор. 192-219.

ЯСТРЕБОВ Ф.О. Західна Україна в XIX і на початку XX століття. — В кн.: *Західна Україна*. Збірник. Київ, 1940, стор. 65-82. (Ін-т історії України Акад. наук УРСР).

ЯСТРЕБОВ Ф.О. Західноукраїнські землі під гнітом австрійської монархії (перша половина XIX ст.). — В кн.: *Історія Української РСР*. Том. 1., Київ 1955, стор. 472-480.

ЯСТРЕБОВ Ф.О. Розвиток української культури в першій половині XIX ст. — В кн.: *Історія Української РСР*. Т. 1. Київ 1955, стор. 501-502.

**Безавторна кореспонденція, письма, огляди, матеріали, літературні нариси в історіях, антологіях тощо.
(В хронологічній появі)**

1841

Известия литературные из Львова. — «Москвитянин», 1841, ч. 3, стор. 532-535.

В статті згадується про видання «Русалки Дністрової» та говориться про суспільно-політичні умови в Галичині.

1863

Дещо за переводи староруської пісні «О полку Ігоревім» на живе народне слово. — «Вечерниці», 1863, ч. 13, стор. 107-108.

Про Шашкевичів переклад «Слово о полку Ігоревім».

1879

ПИСЬМА к М.П. Погодину из славянских земель (1835-1861). Вып. 1-3. С предисловием и примечаниями Н. Попова. М., 1879-1880.

Вып. 1. Письма О.М. Бодянского. 1879. XVIII, 136 стор.

Вып. 2. Письма П.И. Шафарика. 1879. стор. 137-448.

Вып. 3. 1880. стор. 449-744, IV.

У випуску 3 вміщені листи І. Вагилевича, Я. Головацького, Я. Коллара та інших.

1880

Поїздка на могилу Маркіяна Шашкевича [в с. Ново-сілки]. — «Весна», 1880, ч. 15, стор. 104-105.

1881

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Пытин А.Н. и Спасович В.Д. История славянских литератур*. Изд. 2-е, переработ. и доп. Т. 2. Спб., 1881, стор. 415-416, 421, 426-428, 432-446.

1905

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ Якова Головацького в літах 1850-1862. Львів, 1905. CLXI, 592 стор. (Збірник філологічної секції НТШ, т. 11).

1905

ПИСЬМА к Вячеславу Ганке из славянских земель. Варшава, 1905. 1296, V стор. (Материалы для истории славянской филологии).

Листи Я.Ф. Головацького — на стор. 222-237.

1868

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Руська читанка для вищої гімназії*. Т. 3, ч. 1. Львів, 1868, стор. 149.

1871

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Поэзия славян*. Сборник лучших поэтических произведений. Под ред. Н.В. Гербеля. Спб., 1871, стор. 205.

1871

Шашкевич Маркіян. — В кн.: *Руська читанка для вищої гімназії*. Ч. 2. Писана словесність. Відділ І. Львів, 1871, стор. 191-194.

1872

Вечір в честь пам'яті Маркіяна Шашкевича. — *«Правда»*, т. 5, 1872, ч. 4, стор. 196 (Новинки).

1880

Згадка літературна. — *«Зоря»*, 1880, ч. 1, стор. 5-6; ч. 2, стор. 23-24.

1906

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Твори Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького*. Львів, 1906, стор. 5-8. (Руська письменність. [Т.] 3).

1909

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ Якова Головацького в літах 1835-1849. Львів, 1909. СХХХVIII, 463 стор. (Збірник філологічної секції НТШ. Т. 12).

1910

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Вибір з українсько-руської літератури для 3 і 4 року учительських семінарій*. Уложив О. Барвінський. Львів, 1910, стор. 194-197.

1915

ГАЛИЧИНА, Буковина, Угорская Русь. Составлено сотрудниками журнала «Украинская жизнь». Москва, «Задруга», 1915. 213 стор. с илл.

Про М. Шашкевича та «Русалку Дністровую» — стор. 57-66; 188-190.

1921

МАТЕРІЯЛИ до історії українсько-чеських взаємин в першій половині XIX ст. Львів, 1921. VIII, 159 стор. (Укр.-руський архів. Істор.-філософ. секція НТШ. Т. 15).

1931

ГАЛИЧИНА й Україна в листуванні 1862-1884 рр.

Матеріяли до історії української культури в Галичині та її зв'язків з Україною. Т. 1. Х.-К., «Пролетар», 1931. VII, 605 стор.

1933

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Вибрані твори*. Львів, вид. Т-ва ім. М. Качковського, 1933. 52 стор.

Шашкевич Маркіян. (1811-1843). — В кн.: *Большая советская энциклопедия*. Т. 62. Москва, 1933, стор. 21-22.

1940

ВСТУП до вивчення західноукраїнської літератури в першій половині ХІХ ст. М. Шашкевич. — Інші письменники (Я. Головацький, І. Вагилевич, М. Устиянович). — В кн.: *Українська література*. Метод. вказівки для заочників педагогічних шкіл. Київ 1940, стор. 16-17.

1943

Ювілейний Календарець 1843-1943. Видавництво оо. Василян в Мондері 1943.

З даними про життя Маркіяна Шашкевича.

1951

Markijan Šaškevič. — В кн.: *Vítězit a žít. Anthologie z ukr. poesie*. [Praha], 1951, s. 351.

1954

М.С. Шашкевич (1811-1843). В кн. — *Історія української літератури*. Т. 1. Дожовтнева література. Київ 1954, стор. 207-211.

1954

«РУСАЛКА Дністровая». — В кн.: *Історія української літератури*. В 2-х томах. Т. 1. Дожовтнева література. Київ 1954, стор. 203-207.

1954

ПОЧАТОК нової літератури на західноукраїнських землях. Суспільно-культурні умови. — В кн.: *Історія української літератури*. Т. 1. Київ 1954, стор. 200-207, 213-216.

1955

«Золоті Ворота». (Читанка для української молоді).
Видавництво оо. Василян, Торонто-Чикаго 1955, зі статтею: «Маркіян Шашкевич» і з винятками з творів, стор. 113-117, де подано фальшиво дату смерти М. Шашкевича (подано 1842, замість 1843 р. — стор. 113). •

1957

Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Антологія української поезії*. В 4-х томах. Упорядкування М. Рильського та М. Нагнибиди. Т. 1. Київ 1957, стор. 171.

1958

Українська народна поетична творчість. Т. 1. Київ, «Радянська Школа», 1958. 816 стор. (Акад. Наук Укр. РСР. Ін-т мистецтвознавства, фолкльору та етнографії).

Про М. Шашкевича, І. Вагилевича та Я. Головацького на стор. 110-111, 129.

1958

РОЗВИТОК української літературної мови в західних областях України в першій половині XIX ст. Суспільно-історичні умови. — В кн.: *Курс історії української літературної мови*. Т. 1. Київ 1958, стор. 172-178.

1959

Опис автографів українських письменників (XIX — початок XX ст.). Київ 1959. 216 стор. з іл. (Акад. наук Укр. РСР. Держ. публ. б-ка УРСР).

Про переклади творів М. Шашкевича і Я. Головацького на російську мову на стор. 115-116, 125.

1959

ПОЛІТИЧНЕ й культурне життя Галичини в першій половині XIX століття. — В кн.: *Білецький О.І., Волинський П.К. і Пільгук І.І. Українська література*. Підручник для 8 класу... Вид. 13-е. Київ 1959, стор. 92-94.

1987

ПОЕТ із зламаним крилом — До 175 річчя від дня народження Антона Могильницького «Жовтень», Львів 1987, ч. 2, стор. 91-94.

1959

КОРОТКИЙ огляд історії чехословацько-українських зв'язків і відносин. — В кн.: *Зісторії чехословацько-українських зв'язків*. Братіслава, 1959, стор. 16-37. (Словацька Акад. Наук).

ОРИГІНАЛЬНА ТВОРЧИСТЬ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

(В хронології появи його праць та повної їхньої публікації).

Творчість цю ділимо на дві категорії. Найперше відмічуємо недруковану за життя поета творчість. Сюди зачислено його першу спробу віршування — «Вінець із сердець жичливих», що зберігся в родинному альбомі ще з 1823 року. З 1833 р. зберігся рукопис збірки «*Син Руси*». На жаль, не збереглася загально відома збірка «*Зоря*», яка ніколи не була надрукована як цілість. М. Шашкевич опрацював теж шкільну «*Читанку для малих дітей*», яка вийшла друком щойно в 1850 році.

За життя поета появилася вірш «*Голос Галичан*», наукова розвідка «*Азбука і абесадо*» та альманах «*Русалка Дністровая*». Всі інші праці вийшли по смерті Маркіяна і в такій часовій черзі, як вони появлялись, їх і відмічуємо. Доводимо цей реєстр до 1912 р., з якого маємо найповніше видання творів поета у Львові («*Руська Письменність*», том. III-ій, накладом Товариства «Просвіта», вид. Наукового Товариства Шевченка). До нашого реєстру включені й усі твори М. Шашкевича, які до того ж часу (1912) появлялися в часописах, шкільних читанках та окремими виданнями.

Додаткові відкриття в ділянці шашкевичіяни зробив у повоєнних часах Михайло Й. Шалата, який у праці «*Маркіян Шашкевич — Твори*» («Дніпро», К., 1973) подав кілька невідомих досі Маркіянових праць в оригіналах і перекладах.* Вони включені у відповідні розділи нашого реєстру.

---

* Михайло Й. Шалата, один з кращих дослідників творчости Маркіяна Шашкевича в нашій добі, автор низки праць про Маркіяна та цінних приміток до його творів. Він теж автор обширної монографії

1835

Голос Галичан... Львів, типом Ін-та Ставропігійського, 1835. 3 стор.

„Се перший у нас вірш в мужицькій мові”, писав М. Павлик в розділі „Руська Трійця” — „Змагання галицьких українців до просвіти.” Повний заголовок твору звучав: Голось галичань въ пресвѣтлѣй предрадосный день рожества его Императорскаго Величества Франца І. Цѣсара австрійскаго Короля ихъ наймилостившаго”. Въ Лвигородѣ Типомъ Института Ставропігянскаго, 1835.

Це видання не було номероване. Вірш був на третій сторони. Друга і четверта сторона не записані.

1836

АЗБУКА і АБЕСАДŁО. Uwagi nad rozprawą o wprowadzeniu abecadła polskiego do pisma ruskiego, napisaną przez ks. Lozińskiego, zamieszczoną w Rozmaitosciach Lwowskich roku 1834, № 29. Przemyśl, w druk. bisk. obr. gr. cath., 1836. 30 сторін.

„Ця розвідка була надрукована в Перемишлі за гроші, зложені руськими академіками та семінаристами, і 3000 примірників розіслано на всі боки східньої Галичини” — М. Павлик в розділі „Руська Трійця” в „Змагання Галицьких українців до просвіти в ХІХ століттю”.

Інститут Заповідник Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі перевидав цю працю в 1969 зі статтею „Азбука і abecadło наших днів” та іншими. Видання було присвячене „видимому виразникові української азбуки наших днів” Блаженнішому Йосифові. Кошти друку цього видання покриті повністю д-р Роман П. Смик з Ковл Ситі, ЗСА. ●

1837

Русалка Днѣстровая (Ruthenische Volks-Lieder). Видано у Будимѣ, письмом Корол. Всеучилища Пештанського, 1837. Заголовна сторінка була прикрашена старогрецькою лірою з лавровим вінком. Величина книжечки вісімка (18 x 12.5), сторінок ХХ + 133 + 2), наклад 1000 примірників. Тут були надруковані такі поезії Маркіяна Шашкевича:

«Маркіян Шашкевич — життя, творчість і громадсько-культурна діяльність» (Видавництво «Наукова Думка», Київ 1969). Працював викладачем в Дрогобицькому педагогічному інституті на кафедрі української мови.

РУСАЛКА ДНІСТРОВАЯ

Цвѣтка дрібная
Молила неньку
Весну раненьку:
„Нене рідная!
Вволи ми волю,
Дай минѣ домо;
Щоб я зацвила,
Весь луг скрасила,
Щоби я була
Як сонце ясна,
Як зоря красна,
Щобим згорнула
Весь свѣт до себе!“

Зовнішня обкладинка «Русалки Дністрової», яку віднайдено
щойно в останньому десятилітті дослідів.

Згадка; Погоня, стор. 65-68. *Розпука: Веснівка*, стор. 71-72.. *Туга за милою; Сумрак вечірний*, стор. 76-79. *Олена*. Казка, стор. 89-100.

Дівчина і риба; Дівчина до рожи; Пуста дівчина; Дівчина лице мюоча; Ангелчині ворота; Знател. Переклади із сербського, стор. 103-106.

Китиця; Олень; Лишена; Зозуля. Із Краледворського рукопису, стор. 109-112. [Русалка Дністровая, Будим, 1837], стор. 115-116.

1838

Номілія на Вознесеніє Господне (незвісна гомілія Маркіяна Шашкевича). Надрукована в *Руслані*, ч. 54 і 55, Львів 9 і 10 березня (25 і 26 лютого) 1912. Проповідь писана в польській мові і датована 1838 роком. Внизу дописано латинкою: "Vidit J. Lotocki, Leopoli die 23 maji 1838."

1846

Вздовж, поперек зійди світом... [Уривок]. — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I. Уплів Іван Б.Ф. Головацький. Відень, 1846, стор. 57.

Псалми Русланові. [В статті Я. Головацького «Пам'ять Маркіяну Руслану Шашкевичу»]. — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I, Відень, 1846, стор. 60-63.

Побратимові, посилаючи йому пісні українські. — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I, Відень, 1846, стор. 69-72.

Бандурист (Уривок з піснетвору «Перекинчик бусурманський»). — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I, Відень, 1846, стор. 73-77.

Нещасний, До*** («Мисль піднебесну двигти в самім собі...»). — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I, Відень, 1846, стор. 78-80.

Дністрованка; Думка («Нісся місяць ясным небом...»); Підлисса; Лиха доля; До милої. — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I, Відень, 1846, стор. 97-104.

Рожа. Із Короледворської рукописі. — *Вінок русинам на обжинки*, ч. I, Відень, 1846, стор. 108.

1849

Болеслав Кривоустий під Галичем в літо 1139 г. —
Зоря галицька, ч. 7, 24 (12) січня 1849, стор. 44.

1850

Читанка для дѣточок в народних училих руских,
видала Галицка-Руска Матица у Львові, 1850, 93 стор.
Зміст: I. Перегляд, II. Повістки, III. Басні, IV. Коро-
тенькі науки, V. Повісті із святих книг, VI. Пісеньки і
грачки діточіі.

*Хмельницького
обступлення Львова*

Грошем народних творів.

*Ой у мотилі пав да димівко дороги
Мати стоїт, натетю, Валентій шовковий
А у півні квітеньць стоїт стій мисовий
Да гетьмане Хмельницький сидит конець отаман
А лойць козакі стоїт да отаман
Да гетьман Хмельницький пише дрібні листки
То всі українці розмалює вбрати
Військо курекное в поход виступало
Ліши розгоніло да Львів обступило
Як гетьмане Хмельницький кінцем на верну
Тай Львів да одвагнув
Як гетьман Хмельницький шалено звів
Мати Львів да поклав...
Не розсвітло з світанку мо румиць отрубівали
А отрубів козакі світанок підпалили
Да раменю до отаман вост Львів обступили
Зустріли з сатоньків. Оври погорбили.
А гетьман Хмельницький пішли пошлав
Словити протавівав*

Автограф Маркіяна Шашкевича
«Хмельницького обступлення Львова»

1852

Веснівка. — Бандурист. — Пригода в лісі. — Нещасний. — В кн.: *Руська читанка для нижчої гімназії*. ч. 1. Сост. В. Ковальський. Відень, 1852, с. 36, 93-95, 107-110, 249-250.

1853

Читанка для малыхъ дѣтей до школьного и домашнього употребленія сочинена Маркіяномъ Шашкевичемъ, видала “Галицька Руска Матица”, ч. 18. Второе исправное издание. Въ Львовѣ Типомъ інститута Ставропигіянського 1853.

1858

Відкинъ той камінь... — *Вісник для русинів*, Львів 1858, ч. 38.

1860

A wiesz ty? (Do Julii). — Моје niebo. (Julii). — Опихане, пане? (Казка). — Товаришеська пісенька. — «Листи до М. Козловського». — В кн. *Зоря галицька яко альбум на год 1860*. Львів, [1860], с. 492-496.

1862

Над Бугом. — *Вечерниці*, 1862, ч. 20, с. 153-154.

1866

Підлисса. Думка. — Нещасний. — В кн.: *Читанка руська для нижчої гімназії*. ч. 2. Львів, 1866, стор. 62, 95.

1868

Дума. (Побратимові, посилаючи йому пісні українські). — Нещасний. — Погоня. — Сумрак вечірний. — Підлисса. — Бандурист. (Уривок з пісні «Перекинчик бусурманський»). — Веснівка. — В кн.: *Руська читанка для вищої гімназії*. Составлена А. Торонським. Т. 3, с. 1. Львів, 1868, с. 149-156.

1869

Псалом. (Наука старим і молодим). — *Ластівка*, 1869, ч. 2, стор. 222.

Безрідний.

Кому вогне в грудях даї сердце маленьке
и даї вродитись в добруго идити,
Щастя: як лютим сонько ~~твоя~~ любовке
В ризоту му велику огрѣвал Дитину;
и свѣт ему мильн и солодка и гвал
мояли весели и серденько гвал
Зак ну дубровк янеська кротишка
Дитка за дитиноу так ему ставився.
Лишь кто в посестру бѣлу шибруку недолого
Що давить сердце ли вѣдь на коцава
Кто враггой мурѣб почайсь в неволто
Кому з дурдама и сон и забава;
Тому нѣт шибруку авѣ суюкого
Кудит си свѣтло и кудит и сового
Тугадо сердце ли гвал сл. величка
Зубає моголи як зинѣ зиготки
Кудит зусилл здоровлѣ з нѣгума
Лѣб му не мильн, не терпѣтн соротки.
Щеф то кто мотре му сердце шпакатин
Ти ну кудити ну, ти за умом латин
Ти ну гудѣ брато ти хоть в ризоту друка
Лотѣ на талогон силне з сердце тѣука;
Лит коли слезѣ в гудѣх стамѣнѣн
и в шибруку шпакатин над сердце еь зинѣн
Ризѣ ил жѣтѣн шѣр дѣн ридѣн в смертин,
Лѣб а гвал шибруку не смертин.
Кеситин. № 2 нов. 840

М. Руслан Шашкевич, «Безрідний», автограф, 1840

1870

Рукопис. — *Основа*, 1870, ч. 27, стор. 105.

Нотатки М. Шашкевича про роботу над перекладом поеми С. Гощинського «Zamek kaniowski».

Коли то стала (З.С. Гощинського). *Основа*, 1870, ч. 27, стор. 105-106.

1871

Над сили. — Нещасний. — В кн.: *Руська читанка для нижчих класів середніх шкіл*. Уложив О. Партицький. Ч. 2, Львів, 1871, стор. 90-97.

Побратимові, посилаючи йому пісні українські. — Нещасний. — Сумрак вечірній. — Погоня. — Веснівка. — Дністрованка. — Підлисса. — Лиха доля. — Над Бугом. — Бандурист. Уривок з піснотвору «Перекинчик бусурманський». — Олена. Казка. В кн.: *Руська читанка для вищої гімназії*. Ч. 2. Писана словесність. Відділ 1. Львів, 1871, стор. 194-206, 210-217.

Добросердний коваль. — Пригода в лісі. — Погоня. (Після народної казки). — Бандурист. — Підлисса. — Веснівка. — В кн.: *Читанка руська для нижчих класів середніх шкіл*. Ч. 1. Львів. 1871, стор. 3-4, 20-22, 394-395, 426-428, 444-445, 450-451.

1874

Підлисса. (Думка). — Щасливий. — *Ластівка*, 1874, ч. 8-9, стор. 61, 65.

Щасливий. — *Ластівка*, 1874, ч. 8-9, стор. 65.

1876

Нещасний. — *Газета школьна*, 1876, ч. 14, стор. 114.

Побратимові. Дума [От так, Николаю...] — В кн.: *Драгоманов: М. Галицько-руське письменство*. Львів, 1876, стор. 7-9.

1879

Добросердний коваль. — Веснівка. — В кн.: *Руська читанка для нижчих класів середніх шкіл*. Ч. 1. т. 1. Вид. 2-е. Львів, 1879, стор. 1-2, 246.

Болеслав Кривоустий під Галичем. (Около року 1139). — Верніться, пісні родимі. — *Газета школьна*, 1879, ч. 19, стор. 146-147; ч. 20, стор. 153.

Пригода в лісі. — Погоня. — Бандурист. — Підлисса. — В кн.: *Руська читанка для нижчих класів середніх шкіл*. Уложив Ю. Романчук. Ч. 1. Т. 2. Львів, 1879, стор. 14-16, 238-239, 259-261, 271-272.

1880

Болеслав Кривоустий під Галичем. (Около року 1139). — Верніться, пісні родимі, — *Зоря*, Львів, 1880, ч. 1, стор. 6; ч. 2, стор. 23-24.

Ода. — *Зоря*, Львів 1880, ч. 4, стор. 62-65.

1881

Веснівка. — Побратимові, посылаючи йому пісні українські. Дума. — Сумрак вечірній. — Лиха доля. — Нещасний. — В кн.: *Антологія руська. Збірник найзнаменитиших творів руських поетів*. Львів, 1881, стор. 5, 46-48, 93, 137-139, 188-189.

1882

О запорожцях і їх Січі. — *Зоря*, Львів, 1882, ч. 10, стор. 152-154.

О запорожцях і їх Січі. [В статті Н. Вахнянина «З манускрипту М. Шашкевича»]. — *Зоря*, Львів, 1882, ч. 10, стор. 152-154.

1883

Болеслав Кривоустий під Галичем в літо 1139. — В кн. *Львів'янин*. Ілюстрований календар на рік звичайний 1883. Річник 1. Львів, [1882], стор. 95.

1884

ШАШКЕВИЧ М., ВАГИЛЕВИЧ І. І ГОЛОВАЦЬКИЙ Я. Писання. [«Передне слово», с. III-IV, «Введенє», с. V-XXIX і «Примітки і поправки», с. XXIX-XLIII В. Коцовського]. Львів, вид. «Академічного братства», 1884, XLIII, 2, 382 с. (Руська бібліотека Ігнатія Онишкевича. Т. 3) Зміст: Побратимові, посылаючи йому пісні українські.

Дума. — Бандурист. (Частина з поеми «Перекинчик бусурманський»), — Нещасний. — До***. — Сумрак вечірній. — Згадка. — Погоня. (Після народної казки). — Розпука. — Туга за милою. — Веснівка. — Дністрованка. — Думка. [Нісся місяць...]. — Підлісся. — Лиха доля. — До милої. — Над Бугом. — Частини: 1. [Відкинь той камінь...]. — 2. [Руська мати нас родила...]. — Верніться, пісні родимі! — Ода... — Опихане пане? — Товаришеська пісенька. — Болеслав Кривоустий під Галичем 1139 р. — *A wiesz ty? (Do Julii...)* — *Moje niebo! (Julii...)* — Олена. Казка. — Басні: Пес і когут. — Лис і вовк. — Багатий скупець. — Сонце і земля. — Воли. — Пан і собака його. — Пчола і горлиця. — Вовк в овечій кожі. — Сливка. — Жайворонок і його діти. — Дуб і тростина. — Вуж і їж. — Ворона в павлянім пір'ю. — Двоє голуб'ят. — Дві ворони. — Хромий і сліпий. — Перепілка в сіті. — Дикий і сільський чоловік. — Шука і карась. — Лев і медвідь. — Олень і бик. — Ласичка і голуб. — Баран і віл. — Плішка і соловій. — Старий і молодий лис. — Поток і ріка. — Діти і жаби. — Лебідка біла. — Трубач. — Пісні: [Вже сонце красне... — Дівчинонька мила... — Не хочу багатства... — Отець ся оден...]. — Листи: а) До Михайла Козловського [I-III]. — б) До Тадея Василевського. — в) Т. Василевського до М. Шашкевича. — Слава Богу. [Взлетів орел буйнокрилий...]. — Старина. — О запорожцях і їх Січі. — Предслів'я. — Руськое весілля, описане через І. Лозинського в Перемишлі. — В кн.: *Шашкевич М., Вагилевич І. і Головацький Я. Писання*. Львів, 1884, стор. 3-27, 30-32, 41-64, 112-116, 380-382 (Руська бібліотека І. Онішкевича. [Т.] 3).

В цьому томі були теж переклади Євангелії, що її перекладав М. Шашкевич: п'ять глав Євангелії св. Матвія і ціле Євангеліє св. Йоана (стор. 65-112). Видання це появилося коштом «Студентського т-ва «Академічне Братство».

Володимир Коцовський (1860-1921), учителював в Академічній гімназії, а пізніше був директором утраквістичної учительської семінарії в Сокалі. Був поетом і писав під псевдонімом Володимир Корженко. Він перший підготував повне видання творів М. Шашкевича.

1886

Поза тихий за Дунай. *Зоря*, Львів, 1886, ч. 23, стор. 399.

Проповідь слова Божого в день преподобного отця нашого Онуфрія. — *Зоря*, 1886, ч. 24, стор. 414-415.

Веснівка. — В кн.: *Руська читанка для нижчих класів середніх шкіл*. Ч. 1. Т. 1. Для 1-ої класи. Вид. 3-е. Львів, 1886, стор. 262.

Нещасний. — В кн.: *Руська читанка для 4 класи шкіл середніх і семінарій учительських*. Львів, 1886, стор. 164.

Верніться, пісні родимі. — В кн.: *Руська читанка для 3 класи шкіл середніх і семінарій учительських*. Уложив О. Партицький. Львів, 1886, стор. 311-312.

1887

Над Бугом. — *Зоря*, 1887, ч. 21/22, стор. 383.

Пан і собака його. — Воли. — Сонце і земля. — *Бібліотека для молодіжи*, 1887, кн. 1, стор. 14-15.

Слово до чителів руського язика. Дума. [Что то сокол пташку жене.]. — *Бесіда*, 1887, ч. 1, стор. 9; ч. 2, стор. 18-19.

1890

Веснівка. — *Дзвінок*, 1890, ч. 11, стор. 81

1891

«Доню голубко...» [В статті З. Грушкевича «Микола Колцуняк»]. — *Правда*, 1891, ч. 9, стор. 168.

«Руська мати нас родила...» [В статті «Діяльність руських товариств і інститутів»]. — *Правда*, 1891, ч. 9, стор. 171-183.

1892

Правдиве щастя. — В кн.: *Руська читанка для першої класи шкіл середніх*. [Упорядкував] К. Лучаковський. Львів, 1892, стор. 33.

1893

Побратимові, посилаючи йому пісні українські. Дума. — Нещасний. — Сумрак вечірній. — Погоня. — Веснівка. — Дністрованка. — Підлисса. — Лиха доля. — Над Бугом. — Бандурист. — Листи до М. Козловського. — В кн.: *Виїмки з народної літератури українсько-руської XIX віку*. Для вищих класів середніх шкіл. Ч. 2. Вид. 2-е, доповн. і переробл. Львів, 1893, стор. 119-131, 139-141.

Туга за милою. — Лиха доля. — Розпука. — Болеслав Кривоустий під Галичем. (1139 р.). — Бандурист. — Олена. (Казка). — Побратимові. — Веснянка. — Нещасна. — Відкинь той камінь, що ти серце тисне. — Дума. — *Читальня*, 1893, ч. 13, стор. 164, ч. 18, стор. 224; ч. 19, стор. 237-240; ч. 20, стор. 248; ч. 21, стор. 260-261, 266.

Руська мати — руська мова. — Веснянка. — До братів. — Туга. — Нещасний. — Дума. — *Бібліотека для молодіжи*, 1893, кн. 11/12, стор. 171-174.

Нещасний. — Верніться, пісні родимі. — Сумрак вечірній. — В кн.: *Луцик І. Я. Пам'яті М. Р. Шашкевича...* Бережани, 1893, с. 18-20.

Нещасний. — Сумрак вечірній. — Верніться, пісні родимі. — Веснянка. — Бандурист. — Розпука. — В кн.: *Луцик І. Я. Пам'яті Маркіяна Руслана Шашкевича*. Вид. 2-е. Бережани, 1893, стор. 25-32.

Веснівка. — Підлисса. — Побратимові, посилаючи йому пісні українські. Дума. — Дністрованка. — *Дзвінок*, 1893, ч. 20, стор. 153-155; ч. 22, стор. 174.

Лист [до брата Антона]. — *Зоря*, 1893, ч. 22, стор. 442. Писаний в польській мові.

1904

Любителі славянщини в народів чужосторонніх. — ЗНТШ т. LVIII, 1904, кн. 2, стор. 18-19.

Плач Ярославни. Переклад. — ЗНТШ, т. LVIII, 1904, кн. 2, стор. 22-23.

1905

1. Син любимому отцу. 2. Вірна. 3. Туга. 4. «Місяченько круглоколий, закрійся хмарою...». 5. Думка («Тиконику воронику, що ти задумався...»). 6. (З Краледворського рукопису). Ягоди. 7. Жайворонок. — ЗНТШ, т. LXV, 1905, кн. 3, стор. 16-20.

1906

ТВОРИ Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького. Львів «Просвіта», 1906, 624 стор. (Руська Письменність. Т. 3).

Зредагував Юліян Романчук, професор Академічної гімназії у Львові, з коротким життєписом і поясненнями слів.

1910

Русалка Дністрова. Вдруге видана з нагоди столітніх уродин Маркіяна Шашкевича (з портретом і подобизною письма поета), Тернопіль. Накладом терноп. Товариства: «Інститут жіночий ім. княгині Ярославни». Друкарня Подільська й Степка, 1910.

Ця вперше перевидана *Русалка Дністрова* появилася як т. І. «Ювілейної бібліотеки», яку редагував о. д-р Йосиф Застирець. Поява цього видання мала підготувати величаві святкування Маркіяна Шашкевича, які підготовляло Товариство «Просвіта» на 1911 р. (столітня річниця від дня народження Маркіяна 1811-1911). Редактор видання Й. Застирець, між іншим, писав у вступі:

«Туга та ідеали се величні складники нашого письменства, яке під тим зглядом відай чи не перевисшає сучасну Німеччину, «сю націю ідеалістів». В імя сих напрямків видає молоде товариство: «Інститут жіночий ім. Княгині Ярославни в Тернополи» вдруге ту «Русалку Дністрову», котра з молодшим від неї «Кобзарем» відбилась голосним, душу українсько-руського народу до глибини зворушуючим гомоном, що несесь «від Карпат до Дону». Гомін сей відбиваєсь чим раз то сильніше мов той степовий ураган об ті мури, за котрими сховалось свободеньки сонечко, котре по словам Маркіяна «засьвітить і не неволі синові!»

Дай се Боже, щоби туга за всім славним, минулим та красним в сполуці з ідеалами лишилось по вік п'ятном нашого чудового слова!...»

1912

Хмельницького обступлення Львова. — В кн.: *Писання Маркіяна Шашкевича*. Львів, вид. Наук. т-ва ім.

Шевченка, 1912, стор. 1-2. Вперше надрукована в 1912 р.

О Наливайку. — В кн.: *Писання Маркіяна Шашкевича*. Львів, вид. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1912, стор. 2.

Фрагменти (Проект фонетичної правописи. Казка Богдана Хмельницького). — В кн.: *Писання Маркіяна Шашкевича*. Львів, вид. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1912, стор. 143-145.

«Блаженні милосердні, яко тії помилувані будуть». Проповідь. Найперше повністю була надрукована в збірнику Філософічної секції Н.Т.Ш., т. XIV, 1912, передрукована в ж. «*Життя і школа*», січень-лютий 1988. Уривки з цієї проповіді були друковані вже в «Руській Бібліотеці» І. Онишкевича т. III, 1884, стор. 366-369, п.н. «Сіймо, а збирати будемо».

ПИСАННЯ Маркіяна Шашкевича в «Збірнику Філологічної Секції Н.Т.Ш.», том XIV, зі вступною статтею п.н. «Кілька слів про видання Шашкевичевих писань і їх хронологію», стор. III-XXI.

Це видання зладив Михайло Возняк, професор Академічної гімназії і на той час воно уважалось найповніше критичне видання.

1913

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ і Яків Головацькій. *Твори* в серії Руська Письменність т. III під ред. Ю. Романчука з додатком творів Івана Вагилевича і Тимка Падури, Видання друге. Накладом Товариства «Просвіта», Львів, 1913. 456 стор.

1969

«Чом, козаچه молоденький». Вірш вперше надрукований в кн. М.Й. Шалати, Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність, Київ, *Наукова Думка*, 1969, стор. 170.

1971

«Споминайте, братя милі». Вперше цей вірш був надрукований в ж. «Радянське літературознавство» 1971, № 79. Оригінал цього вірша повандрував з Європи до

Бразилії. Вірш повернувся на батьківщину щойно після Другої світової війни.

1973

«Ой летіли журавлі». «Встало сонце — мої сльози бачить» (фрагменти). Вперше в збірці «Маркіян Шашкевич — Твори». К. *Дніпро*, 1973.

ФРАГМЕНТИ в прозі, надруковані в «Маркіян Шашкевич — твори», *Дніпро*, Київ, 1973, стор. 119.

Цінний матеріал до світогляду М. Шашкевича.

Гостинність у Сербії (стаття польською мовою і друкowana в НТШ, т. 58, стор. 17-18. Друкowana вперше в українській мові в «Маркіян Шашкевич — Твори» за редакцією М.Й. Шалати, «*Дніпро*», Київ 1973, стор. 123.

«Про походження назви “Буг”». Написане польською мовою й опубліковане в ЗНТШ т. 58, стор. 29-30. Укр. мовою переложив М.Й. Шалата див. «Маркіян Шашкевич — Твори», «*Дніпро*», Київ, 1973, стор. 143.

«Черногора і Серна Goga» фрагмент в польській мові, опублікований у ЗНТШ, т. 58, стор. 30-31. Українською мовою переложив М.Й. Шалата, див. «Маркіян Шашкевич — Твори», «*Дніпро*», Київ, 1973 стор. 143-145.

ПЕРЕКЛАДИ

зі старо-української мови, званої давньо-руської,
Слово о полку Ігоревім.

Маркіян Шашкевич перший переклав повністю в українській літературі княжий епос «Слово о полку Ігоревім». Про це свідчать А. Вахнянин й другі, які читали цей переспів. На жаль, цілість переспіву затратилась, а залишивсь «Плач Ярославни», надрукований у Записках НТШ, т. 58, 1904 р., стор. 22 і 23.

Передрукований в кн.: «*Шашкевич М. і Головацький Я. Твори.*» Вид. 2-е. З додатком творів І. Вагилевича і Т. Падури. Львів 1913, стор. 126. Руська письменність, т. 3, ч. 1.

З грецької мови

«Сила невісти. Жалість.» Ця, так звана анакреонтика була вперше надрукована в кн.: *М.Й. Шалата: Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність*, «Наукова Думка», Київ 1969 (стор. 218).

З польської мови

Коли то стала... — «*Основа*», 1870, ч. 27, стор. 105-106.

ЧАСТИНА з поеми Гощинського «*Zamek Kaniowski*». — В кн.: *Шашкевич М., Вагилевич І., і Головацький Я. Писання*. Львів, 1884, стор. 27-30. (Руська Бібліотека І. Онишкевича. [Т.] 3).

ЧАСТИНА з поеми С. Гощинського «*Zamek Kaniowski*». — В кн.: *Твори Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького*. Львів, 1906, стор. 45-48. (Руська письменність. [Т.] 3).

Чи знаєш ти? (До Юлії...). — Моє небо. (Юлії). Пер. С. Крижанівського. — В кн.: *Шашкевич М. Твори*. Київ 1960, стор. 162-163, Бібліотека Поета.

1. Частина з поеми С. Гощинського «*Zamek Kaniowski*». 2. Пісня з Ф. Карпінського «Скарга на весну». (Тільки вже разів соненько вертало). В кн.: — *Шашкевич М., Головацький Я. Твори*. Вид. 2-е. З додатком творів І. Вагилевича і Т. Падури. Львів 1913, стор. 39-43. Руська Письменність, Т. 3, ч. 1.

Переклад поезії Ф. Карпінського уважали дослідники Шашкевича за його оригінальний твір.

«Помста і великодушіє». (Оповідання). Переклав з польського тижневика «*Rozmaitosci*» (1831, ч. 8).

З сербської мови

М. Шашкевич переложив зі сербської мови шість народних пісень: «Дівчина і риба», «Дівчина до рожі», «Пуста дівчина», «Дівчина лице миюча», «Ангелчині ворота», «Знатель».

«Дівчина і риба» та «Дівчина до рожі» були надруко-

вані в альманаху «Русалка Дністровая», Будим, 1837, стор. 103-106. Їх передруковано в 1871 р. в кн.: «Руська читанка для вищої гімназії», ч. 2. Писана словесність, Відділ І. Львів 1871, стор. 207 і 208.

Обі пісні: «Пуста дівчина» та «Дівчина, лице миюча» були надруковані в кн.: «Вінок русинам на обжинки». Уплів І.Г.Ф. Головацький, ч. 1. Відень 1846, стор. 111-114.

Всі чотири названі пісні й «Ангелчині ворота» були надруковані разом в кн. *Шашкевич М., Вагилевич І., Головацький Я. Писання*. Львів 1884, стор. 36-38. Руська Бібліотека І. Онишкевича, Т. 3.

Всі шість пісень, переложені зі сербської мови були надруковані в кн.: *Твори Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького*, Львів 1906, Руська Письменність, т. 3.

З чеської мови

Переклади М. Шашкевича з чеської мови втішалися великою популярністю на сторінках української преси і читанок, зокрема Короледвірський рукопис (званий теж Короледворським).

КИТИЦЯ. — Олень. — Лишена. — Зозуля. — В кн.: *Русалка Дністровая*. Будим, 1837, стор. 109-112.

КИТИЦЯ. — Олень. — Рожа. — Зозуля. — Лишена. — В кн.: *Вінок русинам на обжинки*. Уплів І.Б.Ф. Головацький. Ч. 1. Відень, 1846, стор. 105-110.

ОЛЕНЬ. — В кн.: *Руська читанка для вищої гімназії*. Т. 3, ч. 1. Львів, 1868, стор. 157-158.

КИТИЦЯ. — Зозуля. — Лишена. — В кн.: *Руська читанка для вищої гімназії*. Ч. 2. Писана словесність. Відділ І. Львів, 1871, стор. 206-207.

З Короледвірської рукописи: 1. Кितिця. — 2. Олень. — 3. Рожа. — 4. Зозуля. — 5. Лишена. Варіанти перекладів Короледвірської рукописи: Лишена (Покинена). — Олень і Вила. — В кн.: *Шашкевич М. і Головацький Я. Писання*. Львів, 1884, стор. 33-36, 377-379. (Руська Бібліотека І. Онишкевича. Т. 3.

Із Короледвірської рукописи: 1. Кितिця. — 2. Зозуля. — 3. Лишена. — В кн.: *Виїмки з народної літератури українсько-руської XIX віку для вищих класів середніх шкіл*. Уложив О. Барвінський. Ч. 2. 2-е вид., доповн. і переробл. Львів, 1893, стор. 131-133.

Короледворська рукопись і «Суд Любушин» (Із підробки В. Ганки — Зеленогірського рукопису). Автограф в семейном архиве Срезневских. — В кн.: *Свенцицкий И. С. Материалы до истории возрождения Карпатской Руси*. [Вып.] 1. Львов, 1905, стор. 198.

Жайворонок. — Ягоди. — «*Записки НТШ*», т. 65, 1905, стор. 19-20.

З Короледвірської рукописи. Кितिця. — Олень. — Лишена. — Зозуля. — Рожа. — Ягоди. — Жайворонок. — В кн.: *Твори Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького*. Львів, 1906, стор. 51-54, 63-64. Руська Письменність, Т. 3.

Короледвірська рукопись і Суд Любушин (Зеленогірська рукопись): Ольдріх і Болеслав. — Германів Бенеш. — Забой, Славој, Людїк. — Честмір і Власлав. — Людїша і Любор. — Ярослав. — Пісеньки: Збїгонь. — Кितिця. — Ягоди. — Олень. — Рожа. — Зозуля. — Сирота. — Жайворонок. — Сойма. — Любушин суд. — Олень і Вїла. — В кн.: *Шашкевич М. і Головацький Я. Твори*. Вид. 2-е. (З додатком творів І. Вагїлевича і Т. Падури). Львів, 1913, стор. 46-89, 126-127. (Руська Письменність. Т. 3, ч. 1.

Українські переклади чеських пісень були друковані в «Часописі Чеського музею» в Празі, але друковані латинськими буквами. Тут віднотовані:

Кутусе. — Lyšena. — Roža. — «*Časopis Českého Museum*», 1838, Sv. 3, s. 396-397, 399-400.

II

НАУКОВІ СТУДІЇ Й ЛІТЕРАТУРНІ ПРИЧИНКИ ДО ТВОРЧОСТИ Й ПРОСЛАВИ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

(В хронології появи)

1833

WACLAW z Oleska, red. Piśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego. Z muzyką instrumentowaną przez Karola Lipinskiego. Zebrał i wydał Wacław z Oleska. We Lwowie, nakładem Franciszka Pillera, Львів 1833, 183 стор.

Вацлав з Олеська — це приbrane ім'я Вацлава Залеського (1800-1849). Був галицьким намісником і збирав народні пісні. Наперекір цьому, що там були теж українські (руські) пісні й що автор збірника надрукував вірші польськими буквами й висловився за тим, “щоб українці в письменстві тримались поляків”, “Руська Трійця” вирішила видати український народний збірник в українській мові й українськими літерами.

1834

LOZIŃSKI, ks. Józef. “O wprowadzeniu abecadła polskiego do pismnictwa ruskiego “Rozmaitości”. Pismo dodatkowe “Gazety Lwowskiej”, Львів, 1834, No. 29.

Йосип Лозинський (1807-1889), гр.-кат. священник, написав буквар і граматику (1833), домагався, щоб народна мова стала письменницькою мовою. Писав і проповідував, щоб до української мови ввести латинську азбуку. В 1835 р. видав латинськими літерами “Ruskoje wesile”. Його граматика вийшла щойно 1846 р. в Перемишлі, але по-польськи.

1835

ЛОЗИНСЬКИЙ, о. Йосиф. “Ruskoje wesile” “Рускоє весѣле”, Перемишль, 1835.

Розвідка друкована латинськими літерами, яку скритикував М. Шашкевич в «Русалці Дністровій» словами: “Найбільшою

обманою, ба неспрошеним гріхом в сім ділі є, що писатель, одвергши (відкинувши — М.Г.М.) азбуку питому рускую, приняв букви ляцькіі, котрі ціло не пристають нашому языкові” (стор. 131).

1841

МАКСИМОВИЧ М. О стихотвореннях червоноруских. — *«Киевлянин»*, 1841, кн. 2, стор. 140.

1843

КОСТОМАРОВ М. Об историческом значении русской народной поэзии. Харьков, 1843. 218 стор.

ЛЕВИЦЬКИЙ Йосип (також Осип) Listy, tyczące się piśmiennictwa ruskiego w Galicyi, staranien ks. Józefa Lewickiego ze Szkła wydane. W Przemyślu 1843, List. I. Peszt dnia 1-go Maja 1841.

Цей мовний диктатор того часу дякував урядові, “który nie tylko na stosunki polityczne, lecz i na niepotrzebne nowości baczne ma oko, i Rusałce Dniestrowej rozszerzyć się w tej formie, w jakiej z rąk triumviratu wyszła, nie pozwolił” (стор. 24).

[ЛЕВИЦЬКИЙ Й.] Доля галицько русского языка. — *«Денница»* (*«Jutrzenka»*), ч. 1, 1843 стор. 188-194; ч. 2, стор. 39-45; ч. 3, стор. 121-134.

Я. Головацький скритикував пізніше Й. Левицького за його становище в справі народної мови.

1844

[ЛЕВИЦЬКИЙ Й.] Das Schicksal der galizisch-russischen Sprache und Literatur. — *«Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft»*, 1844, ч. 5, стор. 183-192; ч. 6, стор. 206-210.

1845

[ЛОЗИНСЬКИЙ, о. Йосиф] HALICER-RUSSEN. Bemerkungen über den Artikel: «Das Schicksal der galizisch-russischen Sprache und Literatur». — *«Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft»*, 1845, ч. 4, стор. 125-128.

1846

ГОЛОВАЦЬКИЙ Я. «Пам'ять Маркіяну Руслану

Шашкевичу». — “Вінок русинам на обжинки”, ч. I. Уплів Іван Б.Г. Головацький. Відень, 1846, стор. 49-66.

Тут Я. Головацький вмістив другий псалом з таким зауваженням: “Кажеж, приятелю, що простим язиком нашим не можна творити, лиш о домашніх щоденних річах бесідувати... Не язик народний винен, але ти сам, бо (вдарся в груди) не знаєш его, не вмієш по руськи”...

Anonymous [ЛЕВИЦЬКИЙ Й.] Erwiderung auf die Bemerkungen über den Artikel: Schicksal der galizisch-russischen Sprache und Literatur. «Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft», 1846, ч. 4, стор. 183-186.

Rusyn Havrylo [Яків Головацький] “Die Zustände der Russinen in Galizien” в «Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft», Leipzig 1846, чч. 9 і 10, стор. 371.

Ця розвідка появилась теж окремою брошурою п.н. «Zustände der Russinen in Galizien. Ein Wort zur Zeit. Von einem Russinen. Leipzig, 1846.

1847

ГОЛОВАЦЬКИЙ Іван Б.Ф., ред. Вінок русинам на обжинки уплів Іван Б.Ф. Головацький, часть вторая, Відень, 1847.

1852

ЛЕВИЦЬКИЙ Й. Мысли о словесности галицко-русской. — «Вестник для русинов Австрийской державы», 1852, 27 августа (8 сентября), ч. 67; 30 августа (11 сентября), ч. 68; 3 (15) сентября, ч. 69.

1860

ДІДИЦЬКИЙ Б. А. Вспоминка о Маркіяні Шашкевичу. — В кн.: *Зоря галицкая яко альбум на год 1860*. Львів [1860], стор. 488-497.

Тут були видруковані два польські вірші Шашкевича: 1) “А веш ти?” і 2) “Моє небо”.

ЦИБИК Л. О сборниках руско-народных песен. — *Зоря галицкая яко альбум на год. 1860*.

1862

КЛИМКОВИЧ Кс. Найдений скарб [Вірш «Над Бугом»]. — Вечерниці, 1862, ч. 20, стор. 153-154.

1863

КЛИМКОВИЧ К. Дещо за переклади староруської пісні «О полку Ігоревім» на живе народне слово, *Вечерниці*, Львів 1863, ч. 13, стор. 108.

Тут мова про переклад «Слово о полку Ігоревім» пера М. Шашкевича.

1865

ГОЛОВАЦЬКИЙ Яків. О первомъ литературно-умственномъ движеніи Русиновъ въ Галиціи со временъ Австрійскаго владѣнія въ той землѣ, Львів 1865, стор. 13.

ПЫПИН А.Н. и СПАСОВИЧ В.Д. Галицкіе русины. — В кн.: *Пыпин А.Н. и Спасович В.Д. Обзор истории славянских литератур*. Спб., 1865, стор. 232-241.

1872

ОГОНОВСЬКИЙ Ом. Маркіян Шашкевича жизнь і літературна діяльність (Річ, виголошена на декляматорському вечері, даному заходом т-ва «Просвіта» в пам'ять поета 7 липня 1872 р.). — *Правда*, письмо літературно-політичне. 1872, ч. 4, липень, стор. 157-163.

1873

ВЕРХРАТСЬКИЙ Ів. Маркіян Шашкевич (В 30-ті роковини смерті М. Шашкевича). "*Правда*", 1873, ч. 11, липень, стор. 392-399; ч. 12, серпень, стор. 424-430.

1874

KIRKOR A.N. O literaturze pobratymczych narodów slowiańskich. Odczyty publiczne w muzeum techn.-przemysł. w Krakowie. Kraków, 1874, XII, 357 стор.

Про «Руську трійцю» — стор. 70-72.

УКРАЇНЕЦЬ. [Драгоманов М.] Література російська, великоруська, українська і галицька. Львів, 1874. 74 стор.

Передрук: «Правда», 1874.
Про «Руську трійцю» — ч. 4, стор. 46-75.

1876

[ДОЛЬНИЦЬКИЙ А.]. Вступна бесіда, виголошена на музикально-декламаторським вечорі во Львові в 33 роковщину смерті М. Шашкевича. — *Друг*, 1876, ч. 12, стор. 186-189.

ДРАГОМАНОВ М. Галицько-руське письменство. Львів, друк. НТШ, 1876. 39 сторін.

ДРАГОМАНОВ М. Передне слово. — В кн.: *Федькович О. Повісті*. Київ 1876, стор. I-LVI.

В передмові М. Драгоманов говорить про діяльність письменників «Руської трійці» та наводить вірш М. Шашкевича «Побратимові» — стор. XI-XXI.

1878

ГОЛОВАЦЬКИЙ Я.Ф. Народные песни Галицкой и Угорской Руси (собранные) Москва 1878.

ФРАНКО І. Критичні письма о галицькій інтелігенції. Письмо друге. — «*Молот*», 1878, стор. 87-93; *Франко І. Твори*. В 20-ти томах. Т. 16. Київ, 1955, стор. 32-40.

1880

УСТИЯНОВИЧ Николай. Возрождение Галицкой Руси и Маркиян Шашкевич. — «*Родимый листок*», 1880, ч. 1, стор. 10-12; ч. 2, стор. 27-29; ч. 3, стор. 44-46.

М. Тершаковець, дослідник життя й творчості М. Шашкевича, спростував деякі неточності М. Устияновича.

[Без підп.]. Згадка літературна. — *Зоря*, 1880, ч. 1, стор. 5-6; ч. 2, стор. 23-24.

ПИПИН А.Н. Галицько-руська література. — «*Зоря*», 1880, ч. 9, стор. 119-120; ч. 10; стор. 133-134; 1881, ч. 3, стор. 34-36; ч. 4, стор. 54-56; ч. 10, стор. 126-128.

1882

ВАХНЯНИН А.Н. З манускрипту Маркіяна Шашкевича. «*Зоря*», 1882, ч. 10, стор. 152-153.

КОС М. В пам'ять Маркіяна Шашкевича. (Відчит... на вечорницях руської гімназії дня 18 (30 квітня). — «Зоря», 1882, ч. 9, стор. 136-137.

1883

(К-О). Рукописи Маркіяна Шашкевича. — «Діло», ч. 12. Львів 10 (22) листопада, 1883.

1884

КИРЧОВ Б. Бесіда, виголошена на вечерку в честь М. Шашкевича 31 мая 1884. Львів, 1884. 14 сторін.

[КОЦОВСЬКИЙ В.] Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Шашкевич М., Вагилевич І. і Головацький Я. Писання*. Львів, 1884, стор. XIX-XXI (Руська бібліотека І. Онишкевича [Т.] 3).

1885

ГОЛОВАЦЬКИЙ Яків: Воспоминаніе о Маркіянѣ Шашкевичѣ и Иванѣ Вагилевичѣ, Литературный Сборникъ издаваемый галицко-русскою Матицею. Редактор Б.А. Дідицький, 1885, Випуск І., стор. 10-36.

Материалы к истории галицко-русской словесности, сообщаемые Дидыцким Б.А. і Воспоминание о Маркіяне Шашкевиче и Иване Вагилевиче. «Литературный сборник», 1885, Вып. 1, стор. 8-46; Вып. 2/3, стор. 112-140; Вып. 4, стор. 220-234; 1886, Вып. 1, стор. 88-100; Вып. 2, стор. 198-207.

УСТИЯНОВИЧ Н.Л. Из автобиографии... — «Литературный сборник», 1885, вып. 1, стор. 41-46. (Материалы к истории галицко-русской словесности).

1886

[Жегож Ф.] РЕНОЇ F. Markijan Šaškevič. Prispevek k seznanju rusinske literature. — «Svetozor», 1886, č. 5, S. 71-74; 6, s. 87-90; č. 7, S. 103.

КОЦОВСЬКИЙ В. «Голос галичан» Шашкевича. — «Зоря», 1886, ч. 13/14, стор. 245.

КОЦОВСЬКИЙ В. Недрукована проповідь М. Шашкевича. [Публікація]. «Зоря», 1886, ч. 24, стор. 414-415.

письменности с 1840-х годов. — «Беседа», 1887, ч. 5, стор. 55-56.

Про історію створення рукописного збірника «Син Руси».

КОКОРУДЗ Ілля. Маркіян Шашкевич і народні пісні. — «Зоря», 1887, ч. 21-22, стор. 359-361.

КОЦОВСЬКИЙ Володимир: «Оглядъ національної працѣ галицкихъ Русинівъ», в журналі «Зоря», Львів, 1887, ч. 21-22, стор. 361-379.

КОЦОВСЬКИЙ Володимир: «Памяти М. Шашкевича» Записки НТШ, т. III, Львів.

ЛУЧАКОВСЬКИЙ Константин. Доля «Русалки Дністрової», «Зоря», Львів, 1887, ч. 21-22, стор. 354-359.

ОГОНОВСЬКИЙ Омелян. Маркіянъ Шашкевичъ, его життя и литературна діяльність, «Зоря», письмо літературно-наукове для рускихъ родинъ «Число памятки вѣ пять десятилітню рочницю видання» Русалки Дністрової, Львів, 1887, ч. 21-22, стор. 341-351.

ПАРТИЦЬКИЙ Омелян. Цензор «Русалки Дністрової», «Зоря», Львів, 1887, ч. 21-22, стор. 384.

ПЕТРУШЕВИЧ Антін. «Образецъ галицко-русской письменности изъ 1833 года». «Бесѣда», журналъ літератури, політики и современной жизни», Львів, 1887, ч. 1 і 2.

Мова тут про рукописний збірник «Син Руси» з 1833 р.

ЦЕГЛИНСЬКИЙ Григорій. Отець і син. — «Зоря», 1887, ч. 21-22, стор. 351-354.

Мова про Маркіяна і його сина Володимира.

ЦЕЛЕВИЧ Юліян. «Ночный нападъ на домъ Маркіяноваго дѣда, о. Романа Авдиковского въ Подлѣсю р. 1794». «Зоря», Львів, 1887, ч. 21-22, стор. 379-383.

«ЗОЛЯ» Письмо літературно-наукове для рускихъ родинъ присвятило ч. 21-22 (подвійне) в 1887 р. 50-річчю появи «Русалки Дністрової».

Повні 44 сторінки таблоїду були заповнені статтями й розвід-

ками таких авторів, як Омелян Огоновський, Григорій Цеглинський, Константин Лучаковський, Ілля Кокорудз, Володимир Коцовський, Юліян Целевич, Наталь Вахнянин і Омелян Партицький. Редактором часопису в тому часі був Григорій Цеглинський, а часопис видавало Наукове Товариство Шевченка, яке перекупило його від О. Партицького в 1885. Часопис появлявся до 1897 р. два рази в місяць. Його замінив пізніше «Літературно-Науковий Вісник».

РУКОПИС Маркіяна Шашкевича. — *«Зоря»*, 1887, ч. 21-22, стор. 283.

Про автограф вірша «Над Бугом».

1888

[ВАХНЯНИН Н.] Деякі замітки про часи Маркіянові. — *«Діло»*, 1888, 21 січня (2 лютого), ч. 16.

ДАШКЕВИЧ Н. Отзвѣвъ в сочиненіи г. Петрова «Очерки истории украинской литературы XIX столетия». Издание императорской академии наук, 1888, 265 сторін.

Програм літератсько-музикального вечерка в честь 27 річниці смерті Т. Шевченка і 50-літньої річниці «Русалки Дністрової» М. Шашкевича д. 15 цвітня 1888. Дрогобич, 1888. 2 стор.

Зі Стрия. (Вечір Маркіяновий в Стрию). — *«Діло»*, 1888, 3 (15) лютого, ч. 25. (Допис до *«Діла»*).

Ювілейний вечір Маркіяновий. — *«Діло»*, 1888, 25 січня (6 лютого), ч. 19; 26 січня (7 лютого), ч. 20; 1 (13) лютого, ч. 24.

Деякі замітки про часи Маркіянові, *«Діло»*, ч. 16 (Львів), 2 лютого 1888.

«Ювілей Галицкои Руси» *«Діло»* (передовиця), ч. 6, (Львів), 21 січня 1888.

Ця вступна стаття починається такими словами: “Пядесять літню память виходу «Русалки Дністрової» святкувати будуть Русини львівські дня 2 лютого концертом в сали “Народного Дому”. Буде се день в котрім вся Галицька Русь відчує вдячність для першого свого воскресителя незабутого Маркіяна Шашкевича.”

Ювілейний вечір Маркіянови. «Діло», чч. 19, 20, 24 (Львів) з датами 6 і 7 лютого і 13-20.

ЮВІЛЕЙ Галицької Руси. [50-річчя «Русалки Дністрової»]. «Діло», 1888, 9 (21) січня, ч. 6.

ПРОГРАМА ювілейного вечора в 50-літню пам'ять виходу «Русалки Дністрової». Львів, 1888, 4 сторінки.

КОНЦЕРТ в честь Маркіяна Шашкевича в Кракові «Діло», ч. 51 (Львів), 16 березня 1888.

Про Маркіяна Шашкевича і його «Русалку Дністрову». — «Батьківщина», 1888, ч. 1, стор. 3-7.

ПРОТОКОЛИ, списані з Маркіяном Шашкевичем, Іваном Вагилевичем і Яковом Головацьким дня 13-15 червня 1837 р. тогдашнім начальством гр.-кат. семінарії у Львові. Матеріяли до історії літератури. — «Зоря», 1888, ч.

Текст протоколів подано німецькою мовою.

ХРОНІКА духовної семінарії Львівської від 1783 до 1888 року. — «Діло», 1888, 8 (20) серпня, ч. 174; 10 (22) серпня, ч. 176.

Дня 27 серпня 1837 р. відбувся в Духовній семінарії у Львові поліційний трус. Поліція шукала за книжками, забороненими цензурою. Найбільша увага була звернена на Маркіяна Шашкевича й його товаришів.

ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕЧІР в 50-літню пам'ять видання «Русалки Дністрової». — «Школьна часопись», 1888, ч. 4, стор. 25-27; ч. 5, стор. 33-36.

1889

ОГОНОВСЬКИЙ Омелян: «Исторія литературы русской», Львів, 1889, том II/2, стор. 354-393.

Мова про визначну роллю Шашкевича у відродженні української літератури.

А. ПИПИН про «руское» язичіє. (Допис з Києва до «Діла»). — «Буковина», 1889, 2 лютого (14 февр.), ч. 3.

Тут говориться, що «мова М. Шашкевича і Федьковича — та сама, що і Шевченка, Квітки, Мирного і Нечуя».

ВЕЧЕРОК в пам'ять Шевченка, Шашкевича і Федь-

ковича. — «Буковина», 1889, 16 (28) березня, ч. 6. (Дрібні вісті).

ПАМ'ЯТІ М. Шашкевича і А. Метлинського. Ред. стаття. — «Правда», 1889, Вип. 9, стор. 180-182.

1890

МОНЧАЛОВСКИЙ О.А. Литературное движение и народное возрождение Галицкой Руси в 19-м столетии. — «Беседа», 1890, ч. 14/15, стор. 170-171; ч. 18; стор. 207-208; ч. 19, стор. 219-220; ч. 20, стор. 231-232; ч. 21, стор. 243-244; ч. 22, стор. 254-255; ч. 23/24, стор. 275-276.

ШУХЕВИЧ В. Маркіян Шашкевич. — *Дзвінок*, 1890, ч. 11, стор. 82-83.

ГІСТЬ. Народне свято. — «Буковина», 1890, 29 березня (10 квітня), ч. 7.

Про літературний вечір в Чернівцях, присвячений Т. Шевченкові, М. Шашкевичеві і Ю. Федьковичеві.

ДОКУМЕНТИ до історії нашої семінарії духовної з 1837 р. І. До справи М. Шашкевича, І. Вагилевича і Я. Головацького, видавців «Русалки Дністрової». — «Діло», 1890, 14 (26) липня, ч. 158.

1891

ВЕЧЕРОК в пам'ять Шевченка, Шашкевича і Федьковича [в Чернівцях]. «Буковина», 1891, 28 березня (9 квітня), ч. 7.

-О-О-О. [ПОПОВИЧ О.] з Чернівець. — «Діло», 1891, 5 (17) квітня, ч. 78. (Допис «Діла»).

Про вечір в честь Т. Шевченка, М. Шашкевича і Ю. Федьковича.

1892

МИКОЛАЄВИЧ Як. До життєпису Маркіяна Шашкевича. — «Зоря», 1892, ч. 22, стор. 438.

ВІДОЗВА. — «Діло», 1892, 11 (23) липня, ч. 155.

Про збір пожертв для перевезення тлінних останків М. Шашкевича з Новосілок до Львова.

КОНЦЕРТ в пам'ять Шевченка, Федьковича і Шашкевича. — «Буковина», 1892, 12 (24) червня, ч. 24.

1893

БЕРЕЖАНСЬКИЙ Бояніст... з Березан. (... Поминки Маркіяна Шашкевича). — «Діло», 1893, 16 (28) листопада, ч. 257. (Допис «Діла»).

БРИК Іван. Перевезення тлінних останків Маркіяна в 50-ті роковини смерті. Товариство «Просвіта», Львів, 1893, ч. видання 161, книжечка 10.

ВАСИЛЬ з-над Дністра. Маркіян Шашкевич. Єго життя і твори, Львів 1893, стор. 96. Видавництво людове Т. 11 і 12.

ГІСТЬ. з Борщева. (Святкування пам'яті Маркіянової...). — «Діло», 1893, 17 (29) листопада, ч. 258. (Дописи «Діла»).

КОМІТЕТСЬКИЙ. з Сокаля. (Вечерок в честь Маркіяна Шашкевича). — «Діло», 1893, 11 (23) листопада, ч. 253. (Дописи до «Діла»).

ЛУЦИК І. Я. Пам'яті Маркіяна Руслана Шашкевича, найщирішого сина Руси в 50-літню пам'ятку його смерті... Наклад другий. Березани, «Посланник», 1893. 32 сторінки.

ТРЕСНЬОВСЬКИЙ Д. з Кракова. (Вечерниці в честь М. Шашкевича...). — «Діло», 1893, 3 (15) листопада, ч. 247. (Дописи до «Діла»).

ФРАНКО І. Літературне відродження полудневої Руси і Ян Коллар. — В зб.: Jan Kollar. 1793-1852. Відень, 1893, стор. 268-276; Франко І. Твори. В 20-ти томах. Т. 18. Київ, 1955, стор. 254-263.

[FRANKO I.] Z pogrzebu Szaszkiewicza. — «Kurjer Lwowski», 1893, 3 listopada, № 305 (Kronika).

[FRANKO I.] Pogrzeb popiołów sp. M. Szaszkiewicza. — «Kurjer Lwowski», 1893, 2 listopada, № 304 (Kronika).

ВІДОЗВА до галицьких русинів. — «Учитель», 1893, ч. 19, стор. 296-298.

Про відзначення 50-річчя з дня смерти М. Шашкевича.

З нагоди перенесення пороху Маркіяна Шашкевича у Львів. [Редакційна стаття]. — «Народ», 1893, ч. 21, стор. 265.

ТОРЖЕСТВО Маркіяна Шашкевича. 50 років з дня смерти. — «Буковина», 1893, 29 жовтня (10 листопада), ч. 44; 5 (17) листопада, ч. 45.

ТОРЖЕСТВО Маркіяна Шашкевича. Торжество в Новосілках Лісних. — Торжество у Львові. — «Діло», 1893, 21 жовтня (2 листопада), ч. 237; 22 жовтня (3 листопада), ч. 238; 23 жовтня (4 листопада), ч. 239.

В справі торжества Маркіянового. — «Діло», 1893, 16 (28) жовтня, ч. 233.

МАРКІЯН Шашкевич. — «Дзвінок», 1893, ч. 20, стор. 155-157.

[БЕЗ ПІДП.]. Маркіян Шашкевич. — «Зоря», 1893, ч. 20, стор. 403.

[БЕЗ ПІДП.]. Про родину Маркіяна Шашкевича. — «Діло», 1893, ч. 242, як теж «Зоря», Львів 1893, ч. 22, стор. 442, п.н. «Рідня Шашкевича».

ПРО рідню Маркіяна Шашкевича. — «Буковина», 1893, 29 жовтня (10 листопада), ч. 44. (Дрібні вісті).

[БЕЗ ПІДП.]. Маркіянъ Шашкевичъ. (Єго жите и значѣне). В п'ядесяті роковини його смерти. Написав член Головного виділу Товариства «Просвіта». Накладом Товариства «Просвіта», Львів 1893. Книжечка 103, 1893 р., ч. 161, стор. 28.

Цей унікат, між іншими, зберігається в Бібліотеці Матиці Сербської в Новому Саді.

МАРКІЯН Шашкевич. — В кн.: *Виїмки з народної літератури українсько-руської ХІХ віку*. Для вищих

клясів середніх шкіл. Ч. 2. Вид. 2-е, доповн. і переробл. Львів, 1893, стор. 113-119.

[БЕЗ ПІДП.]. Перенесення тлінних останків Маркіяна Шашкевича. — *«Зоря»*, 1893, ч. 19, стор. 382; ч. 21, стор. 419-423.

З Коломиї. (Святкування пам'яті Маркіяна Шашкевича). — *«Діло»*, 1893, 1 (13) листопада, ч. 245. (Дописи до «Діла»).

ПИСЬМО з Городенки. (Торжество в честь Маркіяна...). — *«Діло»*, 1893, 11 (23) грудня, ч. 277; 13 (25) грудня, ч. 278.

ЧЕСТЬ пам'яті Маркіяна Шашкевича! — *«Діло»*, 1893, 20 жовтня (1 листопада), ч. 236.

З Бродів. [Святкування пам'яті М. Шашкевича]. — *«Діло»*, 1893, 5 (17) листопада, ч. 249. (Дописи до «Діла»).

СВЯТО Маркіянове. — *«Правда»*, т. 19, вып. 57, 1893, стор. 637-650.

ПЕРЕНОСИНИ М. Шашкевича на кладовище личаківське у Львові. — *«Правда»*, т. 19, вип. 56, 1893, стор. 529-531.

РІЧНИЦЯ Маркіяна. — *«Народна часопись»*, 1893, 17 вересня, ч. 208.

[БЕЗ ПІДП.]. Маркіянъ Шашкевичъ. «Зъ нагоды перевезення его мощей до Львова», *«Народна часопись»*, додаток до *«Газети Львовской»* з 1-го, 2-го і 3-го листопада 1893 р., ч. 236-38.

Оригінал цього часопису зберігається в Бібліотеці Отців Василян в Мондері, Канада.

[БЕЗ ПІДП.]. Зъ похорону Маркіяна. *«Народна Часопись»*, додаток до *«Газети Львовської»*, ч.ч. 239 і 240, 4 і 5 листопада, 23 жовтня і 24 жовтня, 1893.

ВАШКЕВИЧ М. Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Календар буковинський-православний на рік звичайний 1894*. Чернівці, [1893], стор. 43.

1894

КОЦОВСЬКИЙ В. Пам'яті Маркіяна Шашкевича. — *«Записки НТШ»*, т. 3, 1894, стор. 25-35.

КОЦОВСЬКИЙ В. До історії нашої літератури. — *«Діло»*, 1894, 9 (21) липня, ч. 152; 11 (23) липня, ч. 153; 12 (24) липня, ч. 154.

Відповідь на статтю І. Франка «М. Шашкевич і галицько-руська література», вміщена в журналі «Житє і слово».

ФРАНКО І. М. Шашкевич і галицько-руська література. - *«Житє і слово»*, т. 2, 1894, стор. 147-153; Франко І. *Твори*. В 20-ти т. Т. 17. Київ, Держлітвидав УРСР, 1955, стор. 226-233.

ЧАПЕЛЬСЬКИЙ П. і БАРВІНСЬКИЙ О. З Маркіянової спадщини письменної. Читанка для руського народу... Львів, 1894. 63 стор.; 1 л. портр. («Просвіта», кн. 5, ч. 168).

1895

ЖИТТЯ Маркіяна Шашкевича. — В кн.: *Читанка руська для другого клясу шкіл середніх*. Львів, 1895, сторона 176-178.

ПОЧЕСТЬ пам'яті поета. — В кн. *Читанка руська для другого клясу шкіл середніх*. Львів, 1895, стор. 179-181.

ТРАБУЛЬ. [БУДА СЕРГІЙ]. Маркіянова соснина. — *«Діло»*, 1895, 20 квітня (2 травня), ч. 86; 21 квітня (3 травня), ч. 87; 22 квітня (4 травня), ч. 88; 24 квітня (6 травня), ч. 89; 26 квітня (8 травня), ч. 91; 27 квітня (9 травня), ч. 92.

Тут заподані обширні біографічні матеріали про М. Шашкевича.

1896

STUDZIŃSKI S. Geneza poetycznych utworów Markiana Szaszkiewicza. Kraków, 1896. 46 стор. Відб.: *Rozprawy wydziału filologicznego Akademii Umiejętności*, t. XXVII, 1896.

ФРАНКО І. Лист М. Шашкевича до брата Антона.
— «Житє і слово», т. 5, 1896, кн. 1, стор. 29-30.

В тексті подано лист М. Шашкевича польською мовою.

ЮЛІЯ із Крушинських Шашкевич. — «Буковинські відомості», 1896, 29 вересня, ч. 27.

Про дружину М. Шашкевича Юлію.

1897

ВАСИЛЬ з-над Дністра. Маркіян Шашкевич. Вид. 2-е. Львів, 1897. 96 стор. (Вид-во людове. Кн. 1 і 2).

СПОМИНКИ про Маркіяна Шашкевича в 54-і роковини його смерті. — «Правда», 1897, ч. 23, стор. 357-362; ч. 24, стор. 372-380.

1898

БРИК Іван. З Маркіянович днів. Нью Брітен, ЗСА, 1898.

Руська католицька видавнича спілка перевидала працю Івана Брика з 1893 р. «Перевезення тлінних останків Шашкевича» під вище-наведеною назвою.

МАКАРУШКА О. Маркіян Шашкевич. Учені розмови Никольця з татком. З серії статей про українську літературу. — «Дзвінок», 1898, ч. 12, стор. 190-191; ч. 13, стор. 204-206; ч. 14, стор. 222-224.

1899

ЖИТТЯ Маркіяна Шашкевича. — Почесть пам'яті поета. — В кн.: *Читанка руська для 2-го класу середніх шкіл*. Вид. 2-е. Львів, 1899, стор. 165-167, 168-170.

1902

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ. — В кн.: *Вік (1798-1898)*. Т. 1. Київ, 1902, стор. 44.

ЮЛЕВ Я. [ЛЕВИЦЬКИЙ ЯР.]. Пам'яті М. Шашкевича. — «Руслан», 1902, 22 грудня, ч. 286; 24 грудня, ч. 287.

1903

ГОЦКИЙ И.А. Яков Головацкий, Маркиян Шашкевич и Иван Вагилевич. — В кн.: *Временник Став-*

ропигійського інститута... на 1903 г. Львів, 1902, стор. 150-151.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. Нові причинки до біографії М. Шашкевича. — В кн.: *Хроніка українсько-руського наукового товариства ім. Шевченка*. Львів, 1903, ч. 16, стор. 11.

ШАШКЕВИЧ МАРКІЯН. (1811-1843). В кн.: *Энциклопедический словарь*. Т. 39. Спб., изд. Ф.А. Брокгауз и И.А. Ефрон, 1903, стор. 235.

1904

ГОРБАЛЬ К. Відчит... про М. Шашкевича [в Перемишлі]. — *«Руслан»*, 1904, 10 (23) листопада. ч. 253; 11 (24) листопада, ч. 254.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло. Причинки до життєпису Маркіяна Шашкевича та дещо із його письменської спадщини. [Про знайдені рукописи М. Шашкевича]. — ЗНТШ, т. LVIII, 1904, кн. 2, стор. 1-48; її окремо; Львів, 1904. 48 стор.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: «Маркіян Шашкевич про свою Читанку», Записки НТШ, том 61, Львів 1904, кн. V, стор. 2-3.

ФРАНКО І. Чи Шашкевичеві вірші? — ЗНТШ, т. LXI, 1904, кн. 5, стор. 4-5.

Вірші, писані старослов'янською мовою і опубліковані М. Тершаковцем як Шашкевичеві.

1905

КРИП'ЯКЕВИЧ І. Новий вірш Маркіяна Шашкевича («Поza тихий за Дунай»). — ЛНВ, т. XXIX, 1905, стор. 67.

СОЗАНСЬКИЙ І. Ненадруковані вірші Маркіяна Шашкевича. [Публікація]. — ЗНТШ, т. LXV, 1905, кн. 3, стор. 15-16.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. Короледворська рукопись в перекладі М. Шашкевича. (Текст з поясненнями). Львів, 1905, 43 стор.

Відб.: «Записки НТШ», т. 68, 1905.

1906

БАРВІНСЬКИЙ Олександр: «Лист Маркіяна Шашкевида до Тадея Василевського (1795-1850)». *Руслан*, 1906, ч. 2.

В листі з дня 18 січня 1837 є згадка про похоронні відправи діди́ча Уруського з Юхнович (коло Підли́сся), де Шашкевич мав проповідь на цвинтарі.

БУДЗИНОВСЬКИЙ В. «Русалка Дністрова». — *«Світ»*, 1906, ч. 20, стор. 317-318.

КРИП'ЯКЕВИЧ І. Чи Шашкевичеві вірші? — *«Записки НТШ»*, т. 70, 1906, стор. 171.

РОМАНЧУК Юліян ред.: «Руска письменність» том III, твори, друге видання «Просвіта», Львів 1906, стор. 1-64, з життєписом, «приписками» й доповненнями.

СВИСТУН Ф. Для чого львовская цензура не допустила к печатанию «Русалку Днестровую». — *«Вестник Народного Дома»*, 1906, ч. 10, стор. 196-200.

СОЗАНСЬКИЙ Іван: «Недруковані вірші Маркіяна Шашкевича». *Записки НТШ*, том. 65.

СОЗАНСЬКИЙ Іван: «До генези творчости Маркіяна Шашкевича», *Записка НТШ*, том LXXIII, Львів 1906, кн. V, стор. 164-165.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: «Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в роках 1831-1846», *Записки НТШ*, том 80 і 82, Львів, 1906.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: «До життєписи Маркіяна Шашкевича» з додатком: Матеріяли-документи з архіву реєстратури Львівської Митрополичої консисторії», *Записки НТШ*, том. 69, Львів, 1906, кн. I. стор. 77-134.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: «Причинок до студій над Маркіяном Шашкевичем». У збірнику присвяченому проф. Михайлові Грушевському, Перша галицько-руська побутова новеля. Львів, 1906, стор. 433-445.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. Причинок до студій над М.

Шашкевичем. [Львів, 1906]. 13 стор.

Відб.: «Науковий збірник...», Львів, 1906.

ФРАНКО Ів. Руська писменність. III. Твори Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Николи Устяновича, Антона Могильницького. Львів, 1906. Рец. — ЛНВ, т. XXXIV. 1906, кн. 6, стор. 600-603.

АВТОГРАФИ М. Шашкевича в архиве Срезневских. — «Научно-литературный сборник», т. 5, 1906, кн. 1, стор. 61-62.

[БЕЗ ПІДП.]. Маркіян Шашкевич. — «Дзвінок», 1906, ч. 13, стор. 200-202; ч. 14-15, стор. 227-228; ч. 16, стор. 234-238.

1907

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: Матеріяли й замітки до історії національного відродження Галицької Руси в 1830-1840 рр., Львів, 1907, стор. XVII + 304 (Українсько-руський Архів, т. III).

1908

СТУДИНСЬКИЙ Кирило. «Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в роках 1831-1846», Львів, 1908. «Записки НТШ», т. 82, 1908, стор. 116-123.

Про діяльність «Руської трійці» в розд. VIII.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. Галицько-руське літературне відродження. Львів, накладом автора, 1908. 168 сторін.

Рец.: Свенціцький І. — «Діло», 1909, 2 квітня (20 березня), ч. 72; Тершаковець М. [Відповідь на рецензію І. Свенціцького]. — «Діло», 1909, 15 (2) травня, ч. 104; Крип'якевич І. Галицьке відродження. — «Діло», 1909, 20 (7) липня, ч. 156; 21 (8) липня, ч. 157.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. Галицьке літературне відродження. — В кн.: *Звіт дирекції ц. к. академічної гімназії у Львові*. Львів, 1908, стор. 5-52.

ЩУРАТ В. Загадка польська пісня в українськiм перекладі. — «Записки НТШ», т. 82, 1908, стор. 185-188.

Про вірш «Верніться, пісні родимі» М. Шашкевича.

ЩУРАТ В. «Д. Зубрицький: О wprowadzeniu abecadła polskiego zamiast kirilicy do ruskiej pisowni» *«Записки НТШ»*, т. LXXXI, 1908.

Свої дані спростував автор в пізнішій праці «Авторство азбучної статті з 1834 р.». *«Записки НТШ»*, т. CXXXVI-CXXXVII, 1925.

МАРКІЯН СЕМЕНОВИЧ ШАШКЕВИЧ. 1811-1843. — В кн.: *Українська муза. Поетична антологія від початку до наших днів*. Київ 1908, стор. 81-84.

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ. *«Письмо з «Просвіти»*, 1908, 25 червня, ч. 12.

В 65-літні роковини смерті Маркіяна Шашкевича. — *«Свобода»*, 1908, 25 червня, ч. 30.

1909

БУРАК Гр. Перед просвітою давніше (в часах М. Шашкевича) *«Канадійський Фармер»*, ч. 17, 1909. ●

Двошпальтова стаття про виступ М. Шашкевича в добу, коли говорилось, що «шляхта до панування, а хлоп до гною».

ПАЧОВСЬКИЙ М. Ілюстроване українсько-руське письменство в життєписях, ч. 1. Львів, 1909. ●

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: «Гене́за поетичних творів М. Шашкевича», *«Руслан»*, 1909, ч. 178-196, як також окреме видання, Львів, 1910.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: Причинки до історії культурного життя Галицької Русі, Львів 1909.

ЩУРАТ В. Найближчі джерела творчості М. Шашкевича. Передювілейні замітки. — *«Учитель»*, 1909, ч. 24, стор. 362-368; 1910, ч. 1-2, стор. 2-13; ч. 3-4, стор. 41-52. (передруковані пізніш окремим виданням).

ЩУРАТ В. Найближчі джерела творчості М. Шашкевича. Передювілейні замітки. — *«Учитель»*, 1909, ч. 24, стор. 362-368; 1910, ч. 1-2, стор. 2-13; ч. 3-4, стор. 41-52.

Зміст: 1. Джерела літературно-наукових інтересів Шашкевича. — 2. Літературно-наукова атмосфера Шашкевича у Львові.

1910

СТУДИНСЬКИЙ К. Генеза поетичних творів Маркіяна Шашкевича. Студія. Львів, 1910. 88 стор.

1911

ВІДОЗВА. «*Братя Славяни!*» В справі спільного відмічення у Львові «заслуженого поета та діяча» — Маркіяна Шашкевича. «*Діло*», ч. 211, Львів, 23 вересня (10 вересня ст.ст.) 1911.

Відозву підписали: Іван Кивелюк за укр. просвітні організації, д-р Євген Олесницький за укр. економічні організації, д-р Кость Левицький за укр. політичні організації, Володимир Шухевич за укр. музичні організації. Очолювали цей комітет о. Т. Лежогубський і Іван Савицький (секретар).

АВДИКОВИЧ О. Форма писань Маркіяна Шашкевича. — В кн.: *Звіт дирекції ц. к. гімназії з руським викладовим язиком в Премишлі за рік шкільний 1910-11*. Перемишль, 1911, стор. 3-22.

БАРВІНСЬКИЙ О. Маркіян Шашкевич jako перекладчик. (Замітки). — «*Руслан*», 1911, 7 листопада, ч. 248; 8 листопада, ч. 249; 10 листопада, ч. 250.

БЕНДАСЮК С. Маркіян Семенович Шашкевич. (В 100-літнюю годовщину его рождения). — «*Прикарпатская Русь*», 1911, 24 октябрю (6 ноябрю), ч. 615.

БЛИЗЬКИЙЙ. Маркіянове свято в Винниках. — «*Діло*», 1911, 21 (8) грудня, ч. 282.

БОБИКЕВИЧ О. На спомин святочного обходу 100-літніх роковин уродження Маркіяна Шашкевича в Стрию дня 3. XII. 1911 р. Відчит... на вечерку «Міщанської бесіди» дня 29. X. 1893 р. [Стрий], 1911. 24 стор. з іл.

БОЦЯН О. «*Пам'яті Маркіяна Руслана Шашкевича*» (*Ювілейна проповідь*). «*Нива*», часопис посвячений справам церковним і суспільним, ч. 21 (Львів), 1 листопада 1911, стор. 644-655. Майже ціле число присвячене столітнім роковинам о. Маркіяна (стор. 641-472). Вступ до цих ювілейних святкувань написав о. Т. Лежогубський, який очолював всеукраїнський національ-

ний комітет святкувань в Галичині. Число прикрашене портретом Маркіяна. ●

БРИК Іван. Століте уродин Маркіяна Шашкевича, *«Просвітні листки»* ч. 33, [*«Діло»* ч. 224, Львів, 10 жовтня 1911].

БРИК Іван. Століте уродин Маркіяна Шашкевича, *«Календар Просвіти»*, Львів 1911, стор. 49-68.

В календарі є світлини: М. Шашкевича «Перенесення тіла Шашкевича до Львова»; «Панахида при домовині на майдані перед церквою в Новосілках»; «Похоронний похід з домовиною з Новосілок до Львова»; «Похід на дорозі з Новосілок до Задвіря»; «Депутації з вінцями в поході на Личаківський цвинтар у Львові».

БРИК Іван. *«Століте уродин Маркіяна Шашкевича»* (Видане друге). Львів 1911, Коштом і накладом Товариства «Просвіта», стор. 32.

Розділи цієї популярної праці такі: «Часи до Маркіяна Шашкевича», «Світогляд Маркіяна Шашкевича і його бажання», «Польська революційна пропаганда», «Праця і заслуги Маркіяна і товаришів», «Русалка Дністрова». В брошурі вміщене погруддя М. Шашкевича та проєкт пам'ятника на «Лисій горі» в Підлиссі та «Лиса гора» з пам'ятником Маркіяна в Підлиссі. В тому часі Білу Гору звали також «лисою». Цю популярну брошуру, яка вперше появилась в Календарі «Просвіта» на 1911 р. досить строго скритикував Іван Франко, зокрема за її композицію. У відповідь Франкові автор дав свою аналізу й коментар п.з. «Audiatur et altera pars» в часописі *«Неділя»* ч. 45, 12 листопада 1911.

БРИК Іван. *З Маркіянових днів*; спомини. Львів, «Просвіта», 1911. 83 сторінок, ілюстрації.

ВАСИЛЬ з-над Дністра. Маркіян Шашкевич, його життя і твори. Львів, 1911, 102 стор. (Накладом комітету вид-ва книжок людových. Кн. XI і XII).

ВОЗНЯК М. Віршові проби Юліяна Величковського (До питання авторства Шашкевичевої «Читанки»). — ЗНТШ, т. CIV, 1911, кн. 4, стор. 181-191.

ВОЗНЯК М. В пошукуванні за портретом Шашкевича. — *«Неділя»*, Львів, 1911, ч. 33, стор. 7.

ВОЗНЯК Михайло. Маркіян Шашкевич як фольклорист. Львів, 1911, 37 стор. Також у *«Звіті»* Академічної гімназії, Львів, 1911.

Див.: Звіт дирекції ц. к. акад. гімназії у Львові за шкільний рік 1910-1911. Львів, 1911, стор. 3-37.

ВОЗНЯК М. Слідами Маркіяна. — *«Неділя»*, 1911, ч. 45, стор. 5-6.

Про діяльність гуртка «Руська трійця».

ВОЗНЯК Михайло. Слідами Маркіяна (Біографія Маркіяна), Товариство «Просвіта», Львів, 1911.

ВОЗНЯК М.: Як найкраще пошанувати пам'ять Шашкевича, Письмо з «Просвіти», 1911, ч. 6-8.

ВОЗНЯК Михайло. «Пам'ятка з Маркіянового свята». Оповідання про Маркіяна Шашкевича. Накладом Руського Товариства Педагогічного, Львів 1911, стор. 24.

Видання було призначене передовсім для шкільної молоді.

ВОЗНЯК М. Історично-просвітне значення Маркіяна Шашкевича. — *«Письмо з «Просвіти»*, 1911, ч. 10-11, стор. 257-258.

ВОЗНЯК М. Дві дрібнички до характеристики М. Шашкевича. — *«Записки НТШ»*, т. 105, 1911, стор. 165-168.

ВОЗНЯК Михайло: «З фолклорних занять Маркіяна Шашкевича», Записки НТШ, том. 109. Львів 1911, кн. III, стор. 140-155.

ВОЗНЯК М. Ювілейна бібліотека. I. I. «Русалка Дністрова». Вдруге видана з нагоди столітніх уродин Маркіяна Шашкевича. Тернопіль, стор. XXXIII+95. 1910. Рец. — ЗНТШ, т. CVI, 1911, кн. 6, стор. 218-219.

ГОРДИНСЬКИЙ Я. Невідомі писання Маркіяна Шашкевича. Коломия, 1911. 23 стор.

ДЕМИДЧУК С. «Приготування до святкувань Маркіяна Шашкевича». «Свобода», ЗСА, ч. 44, 2 листопада 1911. •

[Єлюк І.] JELUK I. Odrodzenie ruskiej literatury w Galicyi a Markian Szaszkieвич. Referat... Brzeżany, 1911, 55 стор.

Відб.: «Sprawozdanie dyrekcji c. k. gimnazyum w Brzeżanach za rok 1910-1911». Автор: українціст польської гімназії в Бережанах.

ЗАЯЦЬ Федір. «Пам'ятник на Білій Горі в Підлиссі». «Діло», Львів, 30.X.1911, ч. 241, стор. 1.

Стаття передрукована пізніше в багатьох часописах, як також в «Шашкевичіні».

КОЛЕССА Ф. Про віршову форму поезій Маркіяна Шашкевича. Львів, 1911. 24 стор.

Вперше ця розвідка була надрукована у «Звіті Дирекції жіночої гімназії сестер Василянок у Львіві за шкільний рік 1910-1911».

КОЛЕССА Філарет: «Ритміка пісень М. Шашкевича», Львів 1911.

КОЦОВСЬКИЙ Володимир. Радзикевич В.: Шашкевичева «Олена», Львів 1911. Рецензія, «Руслан», Львів, ч. 9, 13.I.1912.

І.К. [КРИП'ЯКЕВИЧ І.] Перші рецензії на «Русалку Дністрову». — «Неділя», 1911, ч. 43-44, стор. 16. (Записки).

ЛЕПКИЙ Богдан. «Для ідеї». (Львів 1911). 203 х 140, 15+(1) ст. Видавництво «Жіночого Клуба Р.Т.П.» (Ціна 20 сот. у Львові 1911. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка).

Вірші присвячені М. Шашкевичеві. З вінеткою автора. •

ЛЕПКИЙ Богдан. «Для ідеї». (Львів 1911), 203 х 140, 15+(1) ст. Видавництво «Жіночого Клуба Р.Т.П.» (Ціна 20 сот. у Львові 1911. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка).

Без обгортки. Друге незмінене видання. •

ЛОЗИНСЬКИЙ М. Маркіян Шашкевич. (В столітні

роковини народження). — *«Рада»*, 1911, 5 листопада, ч. 239.

К. Л. [ЛУЧАКІВСЬКИЙ КОНСТАНТИН]. *«Підліся»*, 6. XI. 1811 — 6. XI. 1911. Ювілейні спомини столітньої річниці уродин Маркіяна Шашкевича. Зладив і видав К. Л. коштом і заходом видавця. У Львові 1911. З друкарні І. Айхельбергера, Львів, Ринок 10, стор. 14.

Дохід з цього видання призначений «На ювілейну правитну гімназію реальну імени Маркіяна Шашкевича в Буську».

ЛУЧАКІВСЬКИЙ К. ред. *«Ліричні твори»*. Ювілейні спомини столітньої річниці уродин поета. Зладив і видав К. Лучаківський. ч. 2. Львів, 1911. 39 стор. з портр.

ЛУЧАКІВСЬКИЙ К. *Desiderata Marciana*. — *«Неділя»*, 1911, ч. 43-44, стор. 15-16.

Про помилки про М. Шашкевича, поданих в свій час Я. Головацьким та І. Вагилевичем.

М. [МАКОВЕЙ] О. Свято письменника. — *«Руслан»*, 1911, 7 листопада, ч. 248.

МАКОВЕЙ О. Перед 50 роками. (Замітки про Маркіяна Шашкевича). — *«Руслан»*, 1911. 11 червня (29 травня), ч. 128.

М. [МАКОВЕЙ] О. Маркіян Шашкевич. — *«Читальня»*, 1911, ч. 9, стор. 3-9.

МАРКОВ ОСИП. Къ історіи «Русалки Днѣстровой», «Вѣсникъ Нар. Дома», Львів 1911.

НИЖАНКОВСЬКИЙ О. Два концерти в пам'ять 100-літніх роковин уродин Маркіяна Шашкевича 6 і 7 листопада 1911 р. у Львові. — *«Діло»*, 1911, 9 листопада, ч. 249.

Observator [ЛОЗИНСЬКИЙ М.]. Маркіянове свято в Бережанах. — *«Народне слово»*, 1911, 25 листопада, ч. 591.

ОЛЕСНИЦЬКИЙ Євген. Промова д-р Євгена Олесницького, виголошена на великім концерті в честь

Маркіяна Шашкевича дня 6 листопада у Львові, «Діло», ч. 248, 7 н. сто падолиста (25 жовтня ст. ст.) 1911. В цьому числі поміщено статтю п.н. «Рефлексії з нагоди Маркіянового сьвата», в якій підкреслено «заслуги духовенства коло українського національного відродження». ●

ПАЧОВСЬКИЙ М. Ювілей Маркіяна Шашкевича. Слово до галицьких патріотів... Жовква, наклад автора, 1911. 16 стор. Дохід з ропродажі цієї брошури був призначений на «Ювілейну приватну гімназію імени М. Шашкевича в Долині», «Руслан» ч. 1, Львів, 20 грудня 1911.

ПЕТРОВСЬКИЙ Н. Ювілейна бібліотека. Т. I. «Русалка Дністрова». Вдруге видана з нагоди столітніх уродин Маркіяна Шашкевича. Тернопіль, 1910. — Известия отд. русского языка и слов. имп. АН, т. XVI, 1911, кн. 3, стор. 326-328.

РАДЗИКЕВИЧ Володимир: Шашкевичева «Олена», «Звіт дирекції приватної женської гімназії СС. Василянок у Львові» з рускою викладовою мовою, наділеної правом публичности рескриптом Е.М. Міністра Вір і Пр. з дня 16 лютого 1911 р. за шкільний рік 1910/11. Накладом монастиря СС Василянок у Львові 1911. Здрукарні НТШ.

В цьому звіті була також надрукована стаття С. Людкевича п.н. «Поезії М. Шашкевича в музиці», передрукована в «Шашкевичіані», 1983, як також вміщена стаття Ф. Колесси «Про віршовану форму поезій М. Шашкевича».

СІНГАЛЕВИЧ В. Для пошанування пам'яті М. Шашкевича. Промова..., виголошена 29. X. 1911 р. в Підлиссі при посвяченню і відслоненню пам'ятника М. Шашкевича. [Львів, 1911]. 15 сторінок.

СИРОЇДІВ Микола. «Столітні роковини уродин Маркіяна Шашкевича», «Канадійский Русин», ч. 14. Вінніпег, 26 серпня 1911. ●

Редакційна стаття-віدوزва в якій апелюється, щоб канадські українці гідно відмітили 100-річчя від дня смерті Маркіяна, як в церквах, так і в читальнях, бо «коли ціла Русь-Україна так в Галичині і в Росії збираєсь торжественно обходити столітні роковини, не сміють і канадійські русини остати позаду», писалось у відозві.

[СИРОЇДІВ МИКОЛА]. «Пам'яти Маркіяна Шашкевича», *«Канадійський Русин»*, ч. 24, Вінніпег, 4 листопада 1911. ●

Редакційна стаття з нагоди 100-річчя від дня народження.

[СИРОЇДІВ МИКОЛА]. «Маркіян Шашкевич і його участь у відродженню галицької України», *«Канадійський Русин»*, ч. 25, Вінніпег, 11 листопада, 1911. ●

[СИРОЇДІВ, МИКОЛА]. «Відродження галицької України», *«Канадійський Русин»*, Вінніпег, ч. 24, 4 листопада 1911. ●

СМУЛКА Л. Відродження Галицької України і Маркіян Шашкевич. — В кн.: *Звіт дирекції приватної гімназії... в Рогатині за рік шкільний 1910-1911*. Львів, 1911, стор. 3-21.

СТУДИНСЬКИЙ К. Маркіян Шашкевич. (В століття уродин поета). — *«Руслан»*, 1911, Львів, 7 листопада (25 жовтня), ч. 248.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: «Пам'яти Маркіяна Шашкевича» (альбом) 1811-1911.

«Шашкевичівські Вісті зі Золочова», ч. 3-4, заподаяють, що автором альбому був Михайло Возняк. Це очевидна помилка. Вступну статтю до альбому передрукував в 1961 р. *«Український Голос»*, тижневик у Вінніпезі з 1910 р. Альбом вміщав 10 великих світлин; портрет поета, заголовну сторінку «Русалки Дністрової», сторінку з «Передслів'я» до «Русалки Дністрової», автограф «Бандуриста», фотознімку дубів з Підлісся, Панахиду в Новосілках в 1893 р., домовину з тлінними останками Маркіяна, похоронний похід з Новосілок до Львова, пам'ятник Маркіяна у Львові і пам'ятник в Підліссю.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. До життєпису Маркіяна Шашкевича. — *«Записки НТШ»*, т. 105, 1911, стор. 92-115; т. 106, 1911, стор. 77-134.

ФРАНКО Іван. Михайло Возняк. Маркіян Шашкевич як фолклорист. Львів, 1911. 37 стор. Рец. — *«Неділя»*, 1911, ч. 38, стор. 8.

ЧАРНЕЦЬКИЙ С. З концертової салі. — *«Діло»*, 1911, 7 листопада, ч. 248.

Концерт у Львівський філармонії, присвячений М. Шашкевичеві.

ЧОРТОРИНСЬКИЙ І. Дружка М. Шашкевича. — *«Неділя»*, 1911, ч. 45, стор. 7.

Розповідь жінки, яка особисто знала М. Шашкевича.

ШЕПТИЦЬКИЙ Андрей, митрополит. «Слово над могилою М. Шашкевича на Личаківському цвинтарі». *«Свобода»*, ЗСА, ч. 48, 1911 р. ●

ЩУРАТ В. «Голос галичан»... Автограф першої друкованої поезії М. Шашкевича. Пам'ятка з 100-х роковин уродження поета. Львів, 1911. 8 стор. (Наклад руського ін-ту для дівчат в Перемишлі).

ЩУРАТ В. Дід Маркіяна Шашкевича. — *«Неділя»*, 1911, ч. 43-44, стор. 10-11.

ЩУРАТ В. Два перші публичні виступи Маркіяна Шашкевича. — *«Діло»*, Львів, 6 листопада (24 жовтня ст.ст.) 1911, стор. 2-5.

ЩУРАТ В. Шашкевичева «Олена». — *«Неділя»*, 1911, ч. 15, стор. 7-8.

ЩУРАТ В. Оригінальний текст першої друкованої поезії Маркіяна Шашкевича. — *«Неділя»*, 1911, ч. 43-44, стор. 2-3.

Тут мова про вірш «Голос галичан».

ЩУРАТ В. Маркіян Шашкевич учеником Львівської гімназії. — *«Діло»*, 1911, ч. 247, стор. 5-6, 6 листопада (24 жовтня ст.ст.).

ЩУРАТ В. Метрика уродження Маркіяна Шашкевича. — *«Неділя»*, 1911, ч. 43, стор. 16.

ЯРЕМА Я. Маркіян Шашкевич, як лірик-поет. (3 нагоди 100-літнього ювілею). Тернопіль, 1911. 36 стор.

Відбитка зі «Звіту ц. к. гімназії Франца-Йосифа I в Тернополі».

**Преса з нагоди 100-річчя з дня народження
Маркіяна Шашкевича**

[ВІДОЗВА] «Галицька Україна до всіх братів і сестер на всіх землях, де лиш рідне слово гомонить, де лиш рідне, свідоме серце беться з привітом і покликом!» «Канадійський Русин», Вінніпег, 21 жовтня, 1911.

Відозва львівського комітету святкувань Сторіччя від дня народження Маркіяна за підписами: о. Теодозій Лежогубський (голова), члени: Іван Кивелюк, д-р Кость Левицький, д-р Євген Олесницький, Володимир Шухевич і Антін Гапак (секретар). Організатори святкувань писали: «Кладемо вагу на обзнайомлення якнайширших мас з іменем і значінням Маркіяна Шашкевича та історією відродження Галицької України».

КОМІТЕТ для здвигнення живого пам'ятника Маркіянові Шашкевичеві. Дорогі родимці всіх земель українських! Відозва. — «Діло», 1911, 4 листопада, ч. 246.

В століття уродин Маркіяна Шашкевича. [Статті та замітки]. — «Свобода», 1911, 9 листопада, ч. 53.

Jubileusz Szaszkiewicza — «Kurjer Lwowski», 1911, 6 listopada, № 505.

M. OBCHÓD Szaszkiewicza. — «Czas», 1911, 6 listopada, № 50.

Markijan Šaškevič (1811-1843). — «Slovansky prehled», № 2, стор. 9-100 (Literatura, umění).

Stulecie urodzin Markiana Szaszkiewicza. — «Gazeta polska», 1911, 9 listopada, № 90.

Газета відзначає, що письменник заслуговує на пошану і польського народу.

Markjan Szaszkievicz. K stogodišnjici rodjenja ukrajinskoga pjesnika. Obzor, Broj 278, Zagreb, Subota, 7 listopada 1911. ●

Стаття з нагоди 100-річчя від дня народження.

«Jahrhundertfeier für einen Ernuerer der Ukrainischen

Literatur». «Das interessante Blatt», Wien, 16. November 1911. ●

Інформація про величаве свято Маркіяна в Перемишлі враз зі світлиною десяти тисячної маси народу, яка була свідком пере-названня Глиняної вулиці на вулицю Шашкевича. Під світлиною документальний напис: «Jahrhundertfeier für einen Erneuerer der ukrainischen Literatur: Die Ansprache an die zehntausendköpfige Menge bei der Gedenkfeier in der bisherigen Glinianagasse in Przemysl, welche nach dem ruthenischen Dichter Markiyan Szaszkwycz umgetauft wurde». Польська Людова назвала вулицю Шашкевича ім'ям малярського комуністичного діяча «Rakocięgo».

ЮВІЛЕЙ Шашкевича. — «Перемиський вісник», 1911, 6 жовтня, ч. 20.

СВЯТО Шашкевича 12-го листопада [в Дрогобичі]. — «Голос Підкарпаття», 1911, 24 листопада, ч. 16.

Obchody Szaszkwiczowskie. — «Gazeta kolomyjska», 1911, 18 listopada, № 46.

«Ювілей Шашкевича та русофільська й польська преса», «Діло», Львів, ч. 247, 6 н. ст. падолиста (24 жовтня ст.ст.) 1911. ●

ПРО Маркіяна Шашкевича. — «Народне слово», 1911, 4 листопада, ч. 583.

ПАМ'ЯТІ Маркіяна Шашкевича. — «Світ», 1911, 10 листопада, ч. 45.

МАРКІЯНОВЕ свято в Підлиссю. — «Діло», 1911, 26 жовтня, ч. 238; 30 жовтня, ч. 241.

МАРКІЯНОВІ свята у Львівським повіті, в Винниках і Щирці. — В кн.: *Просвітний стан українського населення Львівського повіту і звіт відділу філії тов. «Просвіта» у Львові за рік адміністраційний 1911*. Львів, 1912, стор. 48-50.

МАРКІЯНОВІ свята. — «Руслан», 1911, 8 листопада (26 жовтня) — 21 (8) листопада, чч. 249-259; 1912, 4 січня (22 грудня 1911 р.), ч. 3.

Статті та інформації про відзначення ювілею М. Шашкевича в містах і селах Галичини.

МАРКІЯНОВЕ свято у Львові: Пропам'ятна таблиця... — Вінці на могилу М. Шашкевича зложили... — Промова, виголошена К. Студинським. — Промова В. Добушовського. — Концерт Маркіяна. — *«Руслан»*, 1911, 7 листопада (25 жовтня), ч. 248; 8 листопада (26 жовтня), ч. 249.

[БЕЗ ПІДП.]. 3 молодих літ Маркіяна Шашкевича. *«Дзвінок»*, 1911, ч. 5, жовтень, стор. 66-70.

А.Л. Пам'ятник Маркіяна Шашкевича на Підлиській горі. — *«Діло»*, 1911, 23 жовтня, ч. 235.

[БЕЗ ПІДП.]. Маркіян Шашкевич. (Про его життя й письма). Видання Товариства «Просвіта», ч. видання 95.

МАРКІЯНОВЕ свято у Львові. *«Діло»*, ч. 247. Львів, понеділок, 8 падолиста (24 жовтня ст. ст.) 1911.

Чотири сторінковий репортаж шашкевичівських святкувань у Львові, включно з промовою митрополита Андрея Шептицького. Підрозділи цього репортажу: «На площі св. Юра», «Посвячення пропам'ятної таблиці», «Похід», «Вінки» (всіх вінків було 345), тут заподані всі місцевості, «Делегації товариств» в числі 576 учасників, «процесії львівських і підльвівських церков», «Промова митрополита Андрея», «На цвинтарі», «Поворот до міста», «Святочні виклади по товариствах і читальнях», «Концерт філії української гімназії», «Читальня «Просвіта» на жовківським передмістю», «Шашкевичеве свято в духовній семінарії» (другий день). В часі цих урочистостей в «Духовній семінарії» відкрито «прямокутну таблицю з червоного мармору, а на ній заблестіла золотими буквами надпись: *«Усім храмі молився за відроджене руського народа Маркіян Шашкевич.»*

РЕЦЕНЗІЯ на «Програму великого концерту в честь Маркіяна Шашкевича» в дні 6 падолиста 1911 р. у львівській фільгармонії з участю Сальомеї Крушельницької і Фльоріяна Крегса, концертмайстра фільгармонії з Праги. В концерті учасувала оркестра 15 полку піхоти. Зі шашкевичівських пісень відспівано «Дністрованку» Людкевича (Львівський Боян) і «Веснівку» Матюка. При фор-

тепіяні був сам Людкевич, *«Діло»* ч. 247, Львів, 8 листопада, 1911.

Про цей концерт, критик Ст. Чарнецький так висловився: «Таких величних хвилин не переживали ми давно», *«Діло»*, ч. 248, 7 листопада, 1911.

ПРОГРАМА великого концерту в честь Маркіяна Шашкевича [6 листопада 1911 р. у Львові]. — *«Діло»*, 1911, 1 листопада, ч. 243.

МАРКІЯН Шашкевич (стаття з приводу сотих роковин від дня народження Маркіяна). — *«Український Голос»*, ч. 45, Вінніпег, 8 листопада 1911. ●

ВЕЧЕРОК в честь М. Шашкевича в Вінніпегу. Вечерок організували студенти учительського семінаря з участю хору І.М. Глови і доповіддю А. Мушки. *«Український Голос»*, ч. 46 (Вінніпег), 15 листопада 1911. ●

ЗВЕРНЕННЯ до канадських українців, щоб належно відсвяткувати сторіччя від дня народження Маркіяна. *«Український Голос»*, ч. 40-41 (Вінніпег), 11 жовтня 1911. ●

КОНЦЕРТ в честь столітних роковин уродин Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. *«Канадійсий Русин»*, ч. 25, 11 листопада 1911. ●

Перший концерт українців Канади в присвяті М. Шашкевичеві, який треба було повторювати з уваги на чисельність глядачів.

МАРКІЯН Шашкевич. Одноднівка, Олифант, Па., *«Понеділок»*, 25-го грудня 1911.

Вісім сторінковий метелик, присвячений М. Шашкевичеві 1811-1911. Крім короткого життєпису вміщено декілька Маркіянових поезій. Одноднівку видав комітет з нагоди «Великого Концерту». Патрунували цьому ділу: Ю. Хиляк, Є. Гвоздик, Д. Хомин, Т. Нагірний, А. Тарас, о. І. Кузів, М. Бабій, Д. Стефанович, М. Коцан, М. Хомин, М. Вільха.

ЖИТТЯ і діяльність Маркіяна Шашкевича. — *«Свобода»*, 1911, 2 листопада, ч. 52. ●

3 молодих літ Маркіяна Шашкевича. — *«Дзвінок»*, 1911, ч. 5, стор. 66-70.

МАРКІЯН Шашкевич. 1811-1911. — *«Народний голос»*, 1911, 3 листопада, ч. 52.

МАРКІЯН Шашкевич. — *«Русское слово»*, 1911, 13 (26) октября, ч. 43.

МАРКІЯН Шашкевич. — *«Перемиський вісник»*, 1911, 2 листопада, ч. 22.

МАРКІЯН Шашкевич. Його становище в відродженню галицької України. — *«Учитель»*, 1911, ч. 2, стор. 34-41.

МАРКІЯН Шашкевич. 1811-1911. — *«Каменярі»*, 1911, 25 жовтня, ч. 20.

Про святкування 100-річчя на Буковині.

МАРКІЯН Шашкевич (з портретом). *«Просвітні листки»*, ч. 16. Зміст: Коротенька житєпись, з віршів М. Шашкевича. *«Підлисе»*, *«Над Бугом»*, *«З округків»*, *«Думка»*, *«Дністрованка»*. *«Діло»*, ч. 224, Львів, 10.10.1911. ●

М.С. Шашкевич продуктом польських впливів?! — *«Неділя»*, 1911, ч. 47, стор. 8.

Стаття присвячена М. Шашкевичеві у варшавській газеті *«Swiat»*, 1911, ч. 47.

«Markianowe swięto» we Lwowie. — *«Dziennik polski»*, 1911, 6 listopada, ч. 305.

МАРКІЯН Семенович Шашкевич. — *«Голос народа»*, 1911, 21 жовтня (3 листопада), ч. 48.

МАРКІЯНОВЕ свято в Дрогобичі... — *«Основа»*, 1911, 25 листопада, ч. 22.

З прогулянки до Підлисся. Із записника Галі. — *«Дзвінок»*, 1911, ч. 5, стор. 82-85.

ПРОЄКТ пам'ятника М. Шашкевичеві в Підлиссю. — *«Неділя»*, 1911, ч. 37, стор. 8.

ПЕРША ювілейна гімназія ім. М. Шашкевича. —

«Народне слово», 1911, 2 грудня, ч. 594.

Відкриття гімназії М. Шашкевича в м. Долині. Ступневе зростання ідейної й творчої спадщини та всенародної любови й шани.

1912

БРИК Іван, ред. «3 Маркіянових днів». В цій збірочці такий зміст: До читачів слів кілька (3), Михайло Тершаковець: Життя Маркіяна Шашкевича (7), Іван Брик: Перевезення тлінних останків Маркіяна в 50-ті роковини смерті (20), К. і Б.: Свято в Підлиссі (34) і Свято у Львові (46), Львів 1911. З друкарні Руської Видавничої Спілки, 1912.

ВОЗНЯК Михайло: «Писання Маркіяна Шашкевича і кілька слів про видавання Шашкевичевих писань і їх хронологію», Збірник філологічної секції НТШ, том. XIV, Львів 1912.

ВОЗНЯК М. До історії альманахів М. Шашкевича. — «Неділя», 1912, ч. 13, стор. 5.

ВОЗНЯК М. З фолклорних занять Маркіяна Шашкевича. — ЗНТШ, т. СІХ, 1912, кн. 3, стор. 140-155.

ЗАСТИРЕЦЬ, о. Йосиф. Друге видання «Русалки Дністрової» малий фейлетон. «Руслан», Львів, 23 січня 1912, ч. 16. ●

Починається «Золотоуста гарфо вдар, Озвись, промов, заграй...».

ЛЕПКИЙ Богдан. Маркіян Шашкевич в школах. «Руслан», ч. 22, 23, 24, 25. Львів 30 січня (17 січня) 1912, 31 січня (18 січня) 1912, 1 лютого (19 січня) 1912, 2 лютого (20 січня) 1912. ●

ЛЕПКИЙ Богдан: «Маркіян Шашкевич» — з ілюстраціями. «Галицька Накладня Якова Оренштайна», Коломия 1912, стор. 1-108. Зі «вступним словом від автора». ●

Є це поширена і новим матеріалом доповнена перерібка триаркушевої праці проф. Богдана Лепкого з 1911 р., яку він написав з рамени «Українського Педагогічного Товариства» у Львові як лектуру «для нашого селянства і молодежи». Але

книжка ця не появилася в тому році друком, бо «у львівських друкарнях було під ту пору так завізно, що книжечка не могла явитися на той час ювілейних свят. Рукопис перележав аж до 1912 р. За той час наші дослідники сказали не одне нове слово і про самого Маркіяна і про його твори і про відносини, серед яких він жив. Тому мусів я мою роботу поправити, доповнити, і переробити і дещо цікавого від себе додати. Автор рад був докинути до Маркіянового пам'ятника і від себе якийсь камінчик, на доказ щирої дяки, за превеликий почин нашого народного відродження». (стор. VIII). — (Степан Шах: о. Маркіян Шашкевич та галицьке відродження», Париж-Мюнхен, 1961).

ЛЕПКИЙ Богдан. Маркіян Шашкевич. Характеристики українських письменників. II. З ілюстраціями. Написав Богдан Лепкий (Коломия 1912) 183 x 125 VIII + 108 ст. Галицька Накладня Якова Оренштайна в Коломиї. (З друкарні Кисілевського і Ски в Коломиї). На обкладинці: «Загальна Бібліотека», ч. 106-8. З портретом М. Шашкевича і 12 ілюстраціями в тексті, рис. автора). ●

В архіві Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі зберігається друга коректа цього видання, яку перевів сам автор.

ЛЕПКИЙ Богдан: «В Маркіянові Роковини». Вірш-присвята. «*Руслан*», Львів 1912, ч. 92. ●

О.М. [Маковей О.]. Позичене лице. — «*Руслан*», 1912, 17 листопада.

Про портрет М. Шашкевича.

ПОНЯТИШИН П. Галицька Русь і Маркіян Шашкевич. — Jersey City, N.J., ЗСА, 1912, 23 стор.

ТЕРШАКОВЕЦЬ М. Про наклад «*Русалки Дністрової*». — ЗНТШ, т. CVII, кн. 2, стор. 117-139, Львів 1912.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло. «До життєпису Маркіяна Шашкевича», Львів, 1912, стор. 42. (Відб. із «Зап.Н.Т.Ш.», томи: CV-CVI, стор. 92-134).

ЩУРАТ В. «Чорна книга». — «*Діло*», 1912, 14 (1) червня, ч. 132; 15 (2) червня, ч. 133; 17 (4) червня, ч. 134.

Огляд матеріалів архіву поліції про діяльність М. Шашкевича, та літературний рух в Галичині.

ВІДОЗВА Виділу Товариства ім. М. Шашкевича.
«Свобода», ч. 23, Львів, 6 червня 1912.

В цій відозві апелювалось «Не забути вшанувати роковини смерти Маркіяна. Кожна українська громада повинна пом'янути його в пам'ятний день 7 червня (день смерти Маркіяна).» Також був заклик до масових відвідувань Маркіянового пам'ятника.

«День молодіжи в Підлисю». «Руслан», ч. 141, Львів, 25 червня 1912.

Т-во ім. о. Маркіяна Шашкевича в Золочові взивало до масової участі в святі в Підлиссі. Молодь мала привезти грудку землі зі свого села, щоб кинути її на Маркіяновий курган. Також мало відбуватись воження землі тачками та будувати курган. Всі мали почуватися в праці й ідеї одною великою сердечною родиною. Організатори свята звали пам'ятник на Білій горі посестрою Тарасової могили.

До свята національного відродження: Маркіян Шашкевич — До 100-річчя народин поета. Стаття в німецькій мові в «Ukrainische Rundschau», Відень 1912, ч. 1. ●

Стаття без подання автора, тільки замічена літерою «N».

ЖИТТЯ Маркіяна Шашкевича. — В кн.: *Руська читанка для виділових шкіл*. Львів, 1913, стор. 295-297.

На Маркіяновій горі. — «Свобода», 1912, 13 червня, ч. 24.

МАРКІЯНОВІ свята в Стрию. «Руслан», Львів 1912, ч. 1, 2 січня 1912 (20 грудня 1911), ч. 2, 3 січня 1912 (21 грудня 1911), ч. 3, 4 січня 1912 (22 грудня 1911).

Обширний репортаж в трьох числах «Руслана» вміщався під такими розділами: «Гімназіальна молодіж», «Святочний обхід сполучених товариств», «Маркіянове свято дітей народних і виділових шкіл», «Концерт учениць приватної семінарії женьської».

1913

ГОРДИНСЬКИЙ Я. Повне видання писань Маркіяна Шашкевича. — «Руслан», 1913, 6 березня, ч. 50; 7 березня, ч. 51.

Рец.: Про «Писання» М. Шашкевича, видані М. Возняком у Львові в 1912 р.

ВОЗНЯК М. Історично-просвітне значення Мар-

кіяна Шашкевича. «Письмо з «Просвіти», 1912, ч. 19-11, стор. 257-262.

[ЛЕПКИЙ Богдан] Богдан Л. Короткий огляд Маркіянових творів. «Руслан», ч. 74, Львів, 3 квітня (21 марця) 1913, ч. 75, 4 цвітня (22 марця) 1913, ч. 76, 5 цвітня (23 марця) 1913.

ЛЕПКИЙ Богдан. «В Маркіянові Роковини. Маркіян Шашкевич в школах». Короткий огляд Маркіянових творів. Статті друкovanі в щоденнику «Руслан», чч.: 22-25, 92, рік 1912 і 74-76, рік 1913. ●

ПОШАНУВАННЯ пам'яти поета. — В кн.: *Руська читанка для виділових шкіл*. Львів, 1913, стор. 298-300.

Про 50-річчя від дня смерті М. Шашкевича.

ЩУРАТ В. Найближчі джерела творчості М. Шашкевича. Передювілейні замітки. — В кн.: *Щурат В. Літературні начерки*. Львів, 1913, стор. 47-76.

Рец.: Возняк М. — «Записки НТШ», т. 115, 1913, стор. 206-219.

1915

МАРКІЯН Шашкевич. Видання Руської книгарні, Вінніпег. Це видання появилoся в часі I Світової війни без подання року (1915?). Передрук з «Народної часописи» зо Львова. ●

1919

ВОЗНЯК Михайло. «Любов до Рідного Краю в новій українській поезії», в Літературному збірнику «Серед бурі», Львів 1919, стор. 161-174. ●

1921

ЗАСТИРЕЦЬ, о. Йосиф. «Історія української національної літератури». Львів 1921, стор. 68. ●

Бібліотека оригінальних українських творів для родин і дорослої молодіжи, видав о. д-р Йосиф Застирець. Випуск 6.

КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ Антін. «В свято відродження» [Промова виголошена на ювілейнім Маркіяновім святі в Бережанах дня 17 листопада 1911] в кн.: «Україн-

ський альманах», ред. А. Крушельницький. Київ-Львів-Відень-Нью Йорк, 1921, стор. 487-493. ●

ШАХ Степан: «Культ Маркіяна Шашкевича а Товариство «Просвіта» у Львові», в місячнику «Письмо з Просвіти», Львів 1921. ●

ЩУРАТ Василь. «Голос Галичан». Перші друковані поезії Маркіяна Шашкевича. Пам'ятка з сотих роковин народження. Львів 1921. ●

Накладом Українського Інституту для дівчат в Перемишлі.

1922

БАРВІНСЬКИЙ О. Огляд історії української літератури. Вступ до «Вибору української літератури для учит. семінарій». 3-є справл. вид. Львів, накл. книгарні А. Бардаха, 1922. V, 157 стор.

Про «Руську трійцю» на стор. 106-112.

1924

ВОЗНЯК М. Як пробудилося українське народне життя в Галичині за Австрії. Львів, 1924. 180 стор. з ілюстр. (Бібліотека «Нового Часу», ч. 1).

1925

ВОЗНЯК М. Авторство азбучної статті з 1834 р. — «Записки НТШ», т. СХХХVI-СХХХVII, 1925, стор. 107-118. (Праці фільольогічної секції під редакцією Кирила Студинського).

МАРКІЯН Шашкевич. — В кн.: *Вибір з українсько-руської літератури*. Ч. 1. 4-е випр. вид. Львів, накл. Вид. шкільних книжок, 1925, стор. 208-212.

1927

ŠAFARIK P.J. Korespondence... Vydal V.A. Francev. Cast 1-2. Praha, Ceska akad. věd a umění, 1927.

Cast 1. Vzájemne dopisy P. J. Šafarika s ruskými ucenci (1825-1861). LXXXVII, 480 s.

Cast 2. Listy. s. 481-1085; 2 pril.

ЯКУБСЬКИЙ В. «Антологія галицької та буковинської поезії з XIX віку». Книгоспілка, Київ 1927.

1928

МАРКІЯН Шашкевич. «Календар Українського Голосу на 1928», Вінніпег, 1928, стор. 15. ●

1929

БАЛИЦЬКИЙ П. «Етюди з історії української книги» (Перші українські видання в Галичині) — «Життя й революція», 1929. ●

ВАНЬО Теодор. «Значіння культу Маркіяна Шашкевича». «Діло», Львів, 18.X.1929. ●

Автор наголошує, що «цілий культ Маркіяна є лише засобом до розбудови і звеличання нації».

Стаття була передрукована в регіональному збірнику «Золочівщина» — земля Маркіяна Шашкевича. (1982).

ПУШКАРЕВИЧ К. Короледвірський рукопис в українських перекладах — Науковий збірник Ленінградського товариства дослідників української історії, письменства та мови, т. II, 1929, стор. 115-122.

1930

ЛЕПКИЙ Богдан: «Podrecznik literatury ukrainskiej», у видавництві «Slowianie», Seria I. Nr. 2, де автор так, між іншим, ляпідарно схарактеризував М. Шашкевича: «Poeta z Bożej łaski, romantyk i słowianofił, filolog i etnograf, marzyciel i esteta, był pierwiosnkiem poezji naddniestrzańskiej, który zawcześnie ukazał się zpod śniegu, ale pozostał po nim czyn człowieka, który za idee zdolny był życie przynieść w ofierze.» ●

СПРАВА Білої Гори. «Канадійський Українець», ч. 33 (Вінніпег), 20 серпня 1930. ●

Відозва Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Золочові в справі викупу землі довкола Білої Гори і «побудовання там же окремих музейних павільонів для українців ЗСА, Канади, Бразилії й Аргентини».

1931

ВАНЬО Теодор, ред. «Шашкевичівські Вісти», кварталник. Орган Товариства ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві. Відповідальний редактор д-р Теодор Ваньо, ч. I,

рік 1931. Друковано в друкарні Йосифа Ляндсберга в Золочеві. ●

Редакція заповодвала, що «Ш.В.» будуть містити в кожному числі окрему розвідку на загальні теми Шашкевичівської організації; окрім цього «Ш.В.» будуть подавати вісті з життя і діяльності Товариства ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві та дописи на актуальні теми, порушені в «Ш.В.».

Появилися три числа цього квартальника книжкового формату. Кожне число обнімало два аркуші друку і кілька ілюстрацій. Крім організаційних статей в справі викупу і розбудови Білої Гори, Товариства ім. М. Шашкевича в Золочеві, основання «Шашкевичівських Дубів», створення Шашкевичівського Інституту, Кооперативи «Світка Білої Гори», знаходимо тут статті на теми ідейних основ шашкевичівських пам'яток, шашкевичівської бібліографії, тощо.

Останнє подвійне число (3-4) появилoся в листопаді. Перше число появилoся з початком 1931 року.

ВСЕНАРОДНЕ Шашкевичівське свято на Білій Горі дня 26 липня 1931. «Шашкевичівські Вісті», Золочів 1931, ч. 2. ●

МАРКІЯН Шашкевич «Ягідка», Вінніпег, ч. 2 листопада 1931, стор. 21. ●

Одношпальтова стаття враз з портретом Маркіяна.

«Т-во ім. Шашкевича». «Шашкевичівські Вісті», ч. 2, Золочів 1931. ●

«Чиї ми діти». Ілюстрований календар «Українського Голосу» на 1931 р. Вінніпег, 1931. ●

Тут теж влучений портрет Маркіяна.

1932

ПОБИГУШКА, о. д-р Филимон. Святочна проповідь, виголошена в часі Маркіянового торжества на Білій Горі дня 14 серпня 1932 р., «Нова Зоря» ч. 66 (564) і 67 (565) 1932, 1 і 4 вересня 1932. ●

Кінець цієї промови 110 рядків часописної колонки сконфікований. Автор проповіді був катехитом в Золочеві.

«ВАЖНИЙ Ювілей Галицької Руси-України», «Нова Зоря», ч. 59 (557), Львів, 7 серпня 1932. ●

Редакційна стаття зі закликом — «підготувитися до столітньої річниці пам'ятної хвилі, коли на нашій землі вперше

появився твір, напечатаний в чисто народній мові і пролунала перша промова в тій мові в музею духовного семінара та перша проповідь в народній мові у церкві св. Юра.»

МАРКІЯНОВЕ свято, завваги до святкувань на Білій Горі. «*Нова Зоря*», ч. 64, 25 серпня 1932. ●

1933

БУЦЬ Олександр. «Ще один ювілей» (В 100-ліття збірки «Син Русі»). «*Мета*», ч. 48 (Львів), 1933. ●

Автор, подаючи характеристику Маркіяновій поезії, пише, що найважливіше в ній — це щиро національний характер, — як антитеза до поглядів сучасного зденационалізованого покоління».

ВИСТУП хору львівських студентів богословів, «*Мета*», ч. 34 (126), 27.8.1933, стор. 5. ●

Голос в справі Шашкевичівських концертів та інших.

МАРКІЯНОВЕ свято на Білій Горі. «*Нова Зоря*», ч. 61, 17 серпня 1933. ●

Репортаж святкувань з 1933 р. з промовою єп. Івана Бучка.

«На закінчення концертного турне студентів богословів», «*Мета*» ч. 36 (128), 10.9.1933, стор. 5. ●

1934

БРИК Іван. Маркіян Шашкевич: У соті роковини зладження «*Зорі*». Накладом Товариства «Просвіта», Львів 1934, 68 сторінок, (книжечка п'ята, травень). ●

ВОЗНЯК М. Чоловий автор із «Сина Русі». [М. Шашкевич]. — «*Діло*», 1934, 28 лютого, ч. 53; 1 березня, ч. 54.

Твори М. Шашкевича в збірнику «Син Русі».

ВОЗНЯК М. Століття «*Зорі*» Маркіяна Шашкевича. — «*Діло*», 1934, 4 травня, ч. 114; 5 травня, ч. 115.

ГОДУНЬКО, о. Йосип. «*Лиш борися, не корися*», Доповідь про о. Маркіяна Шашкевича. Львів, 1934.

1935

ВОЗНЯК Михайло. Ще до діяльності Маркіяна Шашкевича як фолклориста. Праці Богословського Наукового Товариства, Львів, 1935, том. 9, стор. 29-35. ●

ВОЗНЯК Михайло. Кральодворський рукопис в українському письменстві. Праці Богословського Наукового Товариства, Львів 1935, том 9, стор. 125-145. ●

ВОЗНЯК М. У століття «Зорі» Маркіяна Шашкевича. (1834-1934). Нові розшуки про діяльність його гуртка. Ч. 1-2. Львів, 1935-1936.

Ч. 1. 1935. 145 стор.

Ч. 2. 1936. стор. 147-324.

Зміст: Ч. 1. Григорій Ількевич як збирач пісень. — Ще до діяльності Маркіяна Шашкевича як фолклориста. — Св. Тома Кемпійський у перекладі Івана Вагилевича з 1836 р. — 3 романтичного періоду фолклорних занять Я. Головацького. — Кральодворський рукопис в українському перекладі.

Ч. 2. До джерел українського пісенного збірника Жеготи Паулі. — Зміна поглядів Якова Головацького в його власному освітленні. — До характеристики М. Устияновича. — Розвідки Івана Вагилевича про українську мову.

Радянська бібліографія заподає в своїх реєстрах цитовані праці М. Возняка, але при цьому оминає заподавати видавців цих двох томів праць, а саме Богословського Наукового Товариства у Львові.

СТУДИНСЬКИЙ К. Псевдопосланіє Маркіяна Шашкевича. — «*Записки НТШ*», т. 153, 1935, стор. 189-207.

ШАШКЕВИЧІВСЬКІ концерти Богословського хору. — «*Мета*», ч. 32 (226), 18.8.1935. ●

КОНЦЕРТИ студентів Б. [огословської] А.[кадемії] з Львова в краю. «*Мета*», Львів, 11.7.1935, ч. 31 (225). ●

1936

ВОЗНЯК Михайло: «Століття “Читанки” Маркіяна Шашкевича», в кварталнику «Шлях виховання й навчання», додаток до органу «*Взаємної Помочі Українського Вчительства*» — «*Учительське Слово*», квітень-червень 1936, стор. 65-76. ●

1937

ВОЗНЯК М. Чиї записи пісень у «Русалці Дністровій». Львів, 1937. 11 сторін.

Передрук: «Слово», 1937, кн. 3.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД ДРУГИЙ

УСТАВІТТЯ РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ

1837

1937

Обкладинка ювілейного збірника, присвяченого 100-річчю «Русалки Дністрової» зі заміткою «По конфіскаці наклад другий», Самбір 1937-1938.

ВОЗНЯК М. До «Русалки Дністрової». (Сучасні поправки Якова Головацького). — *«Слово»*, 1937, кн. 2, стор. 109-112.

ГОШОВСЬКИЙ Богдан, ред. У 100-ліття «Русалки Дністрової». Видання Т-ва ім. М. Шашкевича в Золочеві. Львів 1937, стор. 64 (велика вісімка). Друкарня Ставропігійського Інституту. ●

Зміст: Поема Р. Завадовича про Шашкевича. Історична стаття М. Андрусяка. Два хрести Б. Гошовського й інші. Віньєта Мирона Левицького.

ГОШОВСЬКИЙ Богдан, ред. «Поклін Маркіянові Шашкевичові». Львів 1937, стор. 32. ●

Видання фірми «Мемор», яка 1937 р. почала масову продукцію пам'яткових таблиць в честь поляглих борців за волю України. Видала теж в честь М. Шашкевича. Таблиці в честь Маркіяна були переважно цементові з гарним орнаментом в кольорах.

К. [Кумка М.]. 100-ліття «Русалки Дністрової». Календар *«Українського Голосу»* на 1937 р., Вінніпег, стор. 79-80. ●

Ювілейна стаття враз зі знімкою.

КОСТРУБА Теофіль. «У століття Русалки Дністрової 1837-1937: Чому українське відродження в Галичині вийшло з кругів духовенства». — *«Нова Зоря»*, Львів 1937, ч. 32 (1032). ●

ПЕЛЕНСЬКИЙ Е.Ю. З доби «Русалки Дністрової». Віденський літературний кружок в рр. 1836-1838, Львів 1937. ●

PELENSKYJ E.J. «*Rusalka Dnistrowa 1837-1937*». Видання в польській мові, Львів, 1937. ●

Пеленський підніс думку, що «Русалка Дністрова» виросла на полі впливів надніпрянської поезії та української школи в польській літературі.

Р.С. На Маркіяновій Горі. Свято з нагоди 100-ліття появи «Русалки Дністрової». Репортаж в часописі *«Діло»*, вівторок, 3 серпня 1937. *

У святі взяло участь приблизно 30,000 людей. Виявилося, що дирекція залізниці не давала збірних знижок прогулькам. Це вплинуло на фреквенцію. Організатори очікували 50,000 учасників. Свято пройшло взірцево і з багатою програмою. Промовляв єпископ Будка, д-р Т. Ваньо та о. Лиско. Після богослуження відбулася панахида на могилі Невідомого Стрільця. Співав хор з'єдинених читалень «Просвіти» в числі 250 членів. Приграла оркестра золочівського «Сокола».

СТАХІВ Матвій. «Револуційний чин Руської Трійці». *«Самоосвіта»*, Львів 1937. Передруковано в *«Народній Волі»*, Скрентон 1961, чч. 49 і 50. ●

СУДЧАК Ярослав. Маркіянове свято в Самборі в кн.: *«У століття «Русалки Дністрової», Ювілейний збірник»*, Самбір 1937-38, стор. 51-52. ●

ТЕОДОРОВИЧ, о. М. Маркіян Шашкевич пробудитель галицьких українців. *«Рідне Слово»*, Руський Керестур, часопис для українців в Югославії. Рік V, ч. 4, 25.2.1937, ч. 5, 10.3.1937. ●

ЧЕХОВИЧ Л. До тексту «Русалки Дністрової», Львів, *«Слово»*, 1937, ч. 2. ●

Авторка підсумувала в своїй праці помилки, які зробив Я. Головацький.

ЩУРАТ В. Перші голоси про «Русалку Дністровую». — *«Життя і знання»*, 1937, ч. 12, стор. 341.

Я.З. [ЗАРЕМБА Ярослав]. Віра мого серця тверда як Бескид. (У століття «Русалки Дністрової»). *«Батьківщина»*, Календар на рік 1937, Львів 1937, стор. 52-55. ●

«М. Шашкевич не замкнувся в тісних межах Галицької землі. Він перший з її синів нав'язав до давньої княжої традиції, станувши на всеукраїнському становищі.»

ЛЬВІВСЬКИЙ повіт складає поклін М. Шашкевичеві. *«Діло»*, ч. 129, Львів, 15 червня 1937. ●

Це кореспонденція про величаві святкування Львівської філії «Просвіти» ім. Маркіяна Шашкевича в честь свого патрона. Злучені хори читалень з Підбірців, Підберізців, Винник, Чижикова, Чаїв, Глухович, Миклашева, Запитова, Ременева, Кукезова, Товщева, Селиськ, Скнилова, Зашкова, Грибович, Острова, Коросна, Ст. Добрян виступали з низкою пісень під

батутою проф. Богдана Вахнянина. Виступ мали теж злучені духові оркестри читалень з Жиравки, Рудна, Черпина, Миклашева, Підберізець, Винник, Підбірець, Лесинич, Малехова під кермою дир. В. Глушака. Ця, одна із більших імпрез між двома світовими війнами, присвячена М. Шашкевичу, складалася з трьох частин: церковних богослужб, складення вінців на могили Шашкевича та мистецької академії на площі Сокола-Батька. Інші повіти (райони) подібно вшановували свого Пробудника.

СВЯТКУВАННЯ «Русалки Дністрової». «Нива»,
травень, 1937, стор. 195. ●

Репортаж, як столичний Львів відмічував у Великому театрі сторіччя. Концерт «відбувся о год. 12 в полудні» (18 квітня). Започаткував концерт хор питомців Духовної семінарії пісню «Дайте руки, юні други». Після того проф. В. Радзикович «виголосив оригінальну і незвичайно поетичку промову», зв'язуючи появу «Русалки Дністрової» з тодішнім побідним походом романтизму». Опісля співав мішаний хор «Львівського Бояна» композиції до слів Шашкевича й інших членів «Руської Трійці». Була багата інша програма. «Концерт був неначе вступом до великих ювілейних свят» 1937 року.

У століття «Русалки Дністрової». Ювілейний
збірник, Самбір, 1937-1938. Бібліотека кружка «Рідної Школи» ім. Маркіяна Шашкевича в Самборі, ч. 1, стор. 52. ●

Перший наклад був skonфіскований польською цензурою. По конфіскації появилася наклад другий. В цьому накладі вміщено таку присвяту: «Своєму Великому Патронові у століття «Русалки Дністрової» в доземному поклоні складає оце ювілейне видання студенство «Кружка Рідної школи ім. Маркіяна Шашкевича» в Самборі». Збірник зредагувала колегія. Відповідальний редактор: Микола Филипчак. Обгортку виконав арт. мал. Юрій Тарасович Кульчицький. Відгук критики на появу цього збірника був позитивний, а рецензент в ж. «Вісник» заочно писав: «Сей збірник є показником ідейности сьогочасної молоді Самбірщини» (Львів 1939, річник VII, т. I. кн. I за січень, стор. 73 і 74).

1939

ВОЗНЯК Михайло. «Колядки в записі Маркіяна Шашкевича». Літературно-Науковий додаток «Нового Часу», Львів 1939, Різдво, ч. 2. Передрукований в збірнику «Шашкевичіяна», Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41) стор. 37-42

ДУСАВИЦЬКИЙ Г. «Руська трійця». (3 історії

західньо-української літератури). — *«Червоний кордон»*, 1939, 1 листопада.

ОТЕЦЬ Маркіян Шашкевич. Календар *«Українських Вістей»*, Едмонтон, річник 1939, стор. 97-99. ●

1940

БОЖИК, о. Пантелеймон. Пам'ятник о. Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. (Уривок промови о. П. Божика про будову пам'ятника у Вінніпезі). *«Церковне життя»*, Вінніпег, ч. 14, березень 1940. ●

БУДЗ Іван. Інж. Михайло Шашкевич 1860-1940. *«Краківські Вісті»*, ч. 23, Краків, 17 листопада 1940, стор. 6. ●

Некролог-коментар на підставі вістки сербського щоденника у Новому Саді «про смерть внука Маркіяна Шашкевича». Тут помилка. Повинно бути внука Антона Шашкевича, брата Маркіяна Шашкевича. В коментарі сказано, що Михайло Шашкевич є нащадком старої української родини Шашкевичів, «яка дала багато старшин і письменників». М.Ш. помер в Новому Саді, тіло його перенесене до Слованського Броду, до родинної гробниці.

ЩЕНКО Є. Маркіян Шашкевич. — *«Комсомолец України»*, Київ, 1940, 9 січня, ч. 7.

КУП'ЯНСЬКИЙ Й. Маркіян Шашкевич. — *«Колгоспниця України»*, Київ, 1940, ч. 10, стор. 20-21.

КУП'ЯНСЬКИЙ Й. Перший поет Західної України «М. Шашкевич». — *«Радянська Україна»*, Київ, 1940, 18 серпня, ч. 194.

КУПЯНСКИЙ И. Маркиан Шашкевич. — Лит. обозрение, 1940, ч. 4, стор. 46-48.

1941

ВОЗНЯК Михайло: «Маркіян Шашкевич», *«Українське Видавництво»*. Львів 1941, стор. 1-52, з портретом поета. ●

Видання це появилoся в 130-літню річницю народин Пробудителя. Під кінець видання передовий знавець шашкевичівської доби зробив синтезу заслуг М. Шашкевича. Світова війна й «нові господарі» не дозволили на величаві святкування

1943

А.І. [Івахнюк Антін] Markijan Šaškevyč (*1811-†1843 — 1943). Knjzevne godisnice «Obitelj» — Zagreb, 1943. ●

Редакційна стаття присвячена сторіччі від смерти Маркіяна.

ГРАНИЧКА Л. «Талант, що згас передчасно». «Краківські Вісті», Краків, 11 серпня, 1943, ч. 174 (912), стор. 3, 4, і 5. ●

ДАМАСКИН, о. ЧСВВ [о. Дамаскин Попович]. В століття смерти Маркіяна Шашкевича, пробудителя Галицької України. Календар «Української Родини». Мондер 1943, стор. 58-65. ●

Л.Е.В. [Лев Василь]. Той, що пробудив український народ Галичини до нового життя. «Рідна Земля», ч. 24/89, Львів, 13 червня, 1943. ●

ПАНЬКЕВИЧ Іван. Маркіян Шашкевич на тлі західно-європейської літератури. «Краківські Вісті», ч.ч. 170-72 і ч. 175, Краків, 6-8 серпня і 12 серпня, 1943. ●

ПОПОВИЧ, о. Дамаскин ЧСВВ. В століття смерти Маркіяна Шашкевича, пробудителя Галицької України. Календар «Української Родини» на звичайний рік 1943. Мондер, Алта, стор. 59-65. ●

ПОПОВИЧ, о. Дамаскин ЧСВВ. Ювілей Маркіяна Шашкевича. «Українські Вісті», ч. 23, Едмонтон, 8 червня 1943. ●

Ювілейна стаття має такі підзаголовки: Наш пробудитель, Життєпис поета, «Руська Трійця», «Русалка Дністрова», й «Інші твори поета». В цьому числі часопису є теж стаття о. А. Труха п.з. «За Українську націю».

ПОПОВИЧ, о. Дамаскин ЧСВВ. «Галичина перед виступом Шашкевича». «Українські Вісті», ч. 44, Едмонтон, п'ятьколонковий підвал, 2 листопада 1943, стор. 2. ●

ТРУХ, о. Андрій ЧСВВ. «За українську націю слідами Маркіяна Шашкевича». «Українські Вісті», Едмонтон, 8 червня 1943. ●

Майже ціле число «У.В.» з цією датою було присвячене Маркіянові. На фронтівій сторінці виднів портрет з написом «В

століття смерти Пробудителя Галицької Землі. На стор. 2-ій були вірші Маркіяна, а на третій вступна стаття «Ювілей Маркіяна Шашкевича» з піднаголовком «Наш Пробудитель». Є тут «Життєпис поета», та «Руська Трійця», як теж «Пам'ятник на Білій горі» пера о. Дамаскина Поповича, ЧСВВ.

ЧУБАТИЙ Микола. Маркіян Шашкевич. «Руська Трійця». «Свобода», Нью Йорк, 8 червня 1943.

Поглядева стаття на тогочасну ситуацію. ●

ШАШКЕВИЧ Маркіян (1811-1843). Календар «Українського Голосу» на звичайний рік 1943 (річник XXVI). Вінніпег, 1943, стор. 91-94. ●

«В Нью Йорку відсвятковано столітні роковини». «Свобода», Нью Джерзі, 5 жовтня, 1943. ●

Обширна кореспонденція про багатолюдний і величавий концерт в Нью Йорку в дні 3 жовтня. Концерт попередили релігійні торжества в св. Юра. Крім еп. Богачевського промовляв о. Павло П. Гевко, ЧСВВ, який взивав молодь «виучувати чудову українську мову». Промовляв теж еп. Амвросій, а в англійській мові ред. Шумейко. Там теж відслонено погруддя М. Шашкевича. Вечером відбувся в престижній залі Нью Йорку (Тавн Голл на Бродвею) величавий концерт мистецьких сил. Про відбуття цих успішних роковин Шашкевича реферували також «Українські Вісті» в Едмонтоні, ч. 42, 19 жовтня 1943.

В століття смерти о. М. Шашкевича. «Будучність Нації», Йорктон 1943, ч. 11, 1 червня. ●

ПРОБУДИТЕЛЬ Галицької України о. Маркіян Шашкевич 1843-1943. Видавництво «Бібліотека БУК-а» ч. 10. Йорктон, Саскачеван, 1943, стор. 2. ●

ПРОБУДИТЕЛЬ Галицької України. Видав Бритійський Український Комітет у Ванкувері, 1943. ●

Ювілейний метелик.

ПРОПАМ'ЯТНА книга американських українців у столітню річницю смерти о. Маркіяна Шашкевича. Накладом комітету свята під управою оо. Василян, Філадельфія. 1843-1943, стор. 199. ●

Зміст: Еп. Константин: «Роковини Маркіяна Шашкевича» (8-10), еп. Амвроз: «Спільна присяга» (12-13), еп. Василій і еп. Ніль: «Маркіянові у століття» (14-19), о. В. Бараник: «В честь

Пробудителя Галицької України» (20-21), о. М.М. Марків: «Дух роковин» (22-23), о. В. Лотович: «Отець Маркіян Шашкевич та новочасне українство» (30-33), о. А. Трух: «За українську націю» (34-40), о. С. Семчук: «Віра його серця» (41-42), д-р Лука Мишуга: «Перемогла віра — тверда як Бескид» (43-45), о. Д.Д. Попович: «В століття смерти Маркіяна Шашкевича» (46-49), о. В. Дрібненький: «Ідея Маркіяна Шашкевича на американській землі» (50-52) о. Филимон Гарнавський: «Жмут споминів про Маркіяна Шашкевича» (53-55), Українець: «П'ятьдесять літ тому» (56-57), о. С. Гриньох: «Слідами безсмертного Маркіяна» (58-59), Stephen Shumeyko: Markian Shaskevych — Herald of Western Ukraine's Awakening (60-64, 68-71), о. В. Білинський: «Маркіян - воїн» (65-67), Rev. Nestor Fecica: Life and Times of Father Markian Shashkevych (72-73), Rev. M. Horishny: A word to our youth (74-77).

В другий частині «Пропамятної книги» вміщені твори Маркіяна Шашкевича (79-113). В наступному розділі вміщені були численні привіти товариств й поодиноких осіб (114-194). Книга кінчається словом «від редакції», яку очолював Богдан Катамай.

1944

ПОПОВИЧ Дамаскин, ЧСВВ: «Маркіян Шашкевич на тлі відродження Галицької України». в серії «*Самоосвітніх Листків*» ч. 8, Видавництва о.о. Василіян у Мондері, Альберта, Канада, 1944, стор. 1-104. ●

У Вінніпезі (Канада) відслонено в дні 24 вересня пам'ятник о. Маркіянові і з великим здвигом народу та з представниками влади вшановано 100-ліття смерти Поета. Пам'ятник заініціювало Т-во «Рідна Школа» а вся українська спільнота підтримала цей шляхетний почин. Пам'ятник на розі вулиць Юклід і Мід («Новий Шлях», 4.10).

1946

БОРЩАК І.: Два ювілеї — Маркіян Шашкевич — До 135 років з дня народження, в журналі «*Соборна Україна*» «L'Ukraine Unie», Париж 1946, ч. 1. ●

ПІДЛИССЯ, з редакційним коментарем. Календар «*Українського Голосу*», Вінніпег, 1946, стор. 46. ●

1947

СТЕБУН І. «Руська трійця». — В кн. «*Стебун І. Історико-літературні нариси*». Київ-Львів, 1947, стор. 85-90.

1948

ЛЕВ Василь: «Від Русалки Дністрової до весни народів». (Літературні змагання галицьких українців у 1-ій половині XIX стол.) «Календар-Альманах» на 1948 рік, Мюнхен 1948, стор. 81-89. ●

1949

МАРТИНЕЦЬ Володимир: «Від Русалки Дністрової дійшли ми до Мойсея», в книжці: «Українське Підпілля від УВО до ОУН». Париж 1949, стор. 124-125. ●

1950

БІЛЕЦЬКИЙ О.І. «Русалка Дністровая». — В кн.: «Русалка Дністрова» (Фотокопія з видання 1837 р.). Київ, Держлітвидав України, 1950, стор. 3-28.

РУСАЛКА Дністрова. (Фотокопія з видання 1837 р.). Вступна стаття дійсного члена АН УРСР О.І. Білецького. Київ Держлітвидав УРСР, 1950. 28, XX, 136 стор.

1951

БОГАЧЕВСЬКИЙ, єп. Константин; СЕНИШИН, єп. Амвросій: «Заклик», «Місіонар», Філадельфія, 1951, ч. 10. ●

Відозва українських американських владик, щоб гідно відмітити 140-ві роковини від дня народження Пробудителя Галицької землі та 40-ві роковини посвячення пам'ятника на Білій Горі.

1954

ДМИТРУК В.Т. Маркіян Шашкевич (1811-1943). — В кн.: «Шашкевич Маркіян». Вибрані твори. Львів, 1954, Книжково-журнальне видавництво, 1954, стор. 3-32.

ДМИТРУК В.Т., ред.: «Маркіян Шашкевич: Вибрані Твори». Видання книжково-журнального Видавництва, Львів, 1954, стор. 116.

М.С. Шашкевич (1811-1843). — В кн.: «История украинской литературы». Т. 1. Дооктябрьская литература. Київ, 1954, стор. 211-215.

1955

ТИМЧЕНКО О. і ГАЛАЩУК І. Нове видання творів Маркіяна Шашкевича. Рец. — «Дніпро», 1955, ч. 4, стор. 122-124.

ФРАНКО Іван: «М. Шашкевич і галицько-руська література». Твори в двадцяти томах, т. XVII, Київ 1955.

1956

ПІЛЬГУК І. «Русалка Дністровая» в історії українсько-чеських літературних зв'язків. До 120-річчя «Русалки Дністрової». — *«Літературна газета»*, 1956, 13 грудня, ч. 50.

ШАШКЕВИЧ Маркіян Семенович (1811-1843). — В кн.: *«Пісні та романи українських поетів»*. В 2-х томах. Т. 2. Київ 1956, стор. 347-348, 367.

1957

ПЕТРАШ О. «Русалка Дністровая». (До 120-річчя з часу видання). — *«Радянське слово»*, 1957, 16 серпня, ч. 161.

ШАШКЕВИЧ Маркіян Семёнович (1811-1843). — В кн.: *Большая советская энциклопедия*. Изд. 2-е. Т. 47. [М., 1957], стор. 563.

1958

ЛЕВ Василь: «Маркіян Шашкевич». *«Зоря»*, Стемфорд, Конн., травень 1958. ●

«Зоря» (циклостилеве, неперіодичне видання) видавав «Українознавчий гурток ім. о. Маркіяна Шашкевича, при Українському Католицькому Коледжі ім. св. Василя Великого в Стемфорді. Ред.: Мирослав Трач, а співробітники: Роберт Москаль і Мирослав Кравс. Опікунами були: о. Леон Мошар і д-р Василь Лев. ●

ЛЕВ Василь: Фолкльор в альманаху «Русалка Дністрова». *Rareps*. Доповіді (на правах рукопису), ч. 1, НТШ, Нью Йорк 1958. ●

МЕДВЕДИК П. Маркіян Шашкевич на Тернопільщині. — *«Вільне життя»*, 1958, 17 серпня, ч. 164.

РИЛЬСЬКИЙ Максим; НАГНИБІДА Микола: Антологія української поезії, том. I. Київ, 1958, стор. 171-178.

8-сторінкова вибірка віршів попереджена вступом, де сказано також про священиче походження поета.

МОВА «Русалки Дністрової». — В кн.: *Курс історії української літературної мови*. Т. 1. Київ, 1958, стор. 178-184.

1959

ДОРОШЕНКО В. Маніфест Руської Трійці. (Думки і кличі «Русалки Дністрової»), Філадельфія 1959, 40, стор. 1-20. Накладом Видавництва «Америка». ●

Автор доповідав на цю тему на Філологічній секції НТШ 19. 9. 1958 у Філадельфії і на літературній секції НТШ 25. X. 1958 в Нью Йорку.

КЛИМКЕВИЧ Роман. О. В справі Шашкевичівського ювілею. Обіжний лист Асоціації Української Католицької Преси, ч. 1 (5), Філадельфія, 25 січня 1959. ●

Видання на правах рукопису.

1960

БІЛЕЦЬКИЙ О. «Русалка Дністровая». — У кн.: «Від давнини до сучасности», т. I. Київ, Держлітвидав України, 1960.

ДМИТРУК В.Т. Маркіян Шашкевич. — В кн.: «Шашкевич Маркіян». Твори. Київ, вид-во «Рад. письменник», 1960, стор. 3-40, цілісно 172 сторінки.

Нагляд над працею мав поважний і чисельний колектив: М.П. Бажан, О.Є. Засенко, С.А. Крижанівській, А.С. Малишко, М.Л. Нагнибіда, Л.М. Новиченко, Л.С. Первомайський, М.Т. Рильський, П.Г. Тичина. Цей редакційний і ідеологічний колектив надавав тон святкуванням 150 річчя з дня народження М. Шашкевича.

В.Т. Дмитрук, автор вступної статті змальовує національні, соціальні й культурні відносини в Галичині в часі виступу Маркіяна Шашкевича і дає таку оцінку: «Іноземні загарбники разом з українським панством і уніятською церквою з усіх сил намагались розірвати зв'язки Галичини з Україною і *єдинокровною Росією*. (Підкреслення — М.Г.М.). «Вигадувались брехливі «теорії» про окремішність Галичини та її народу, ігнорувалась історична спільність з Україною і Росією» (стор. 4). «Відірваність від прогресивної російської і української культури прирікали зародки української культури в Галичині на жалюгідне животіння» (стор. 5). Чисто так як це зараз в УРСР, де в обласних містах України 84% десятирічок є на російській викладовій мові. Серед віршів Шашкевича в цій збірці не вміщено «Русланових Псалмів» та «Голосу Галичан».

РІПЕЦЬКИЙ В.Р. Мова й стиль «Русалки Дністрової». — *«Українська мова в школі»*, 1960, ч. 5. стор. 22-28.

1961

БІЛАШ Б.Н. [Bilash B.N.]. Markian Shashkevych — National Educator. «Progress», Winnipeg, 1961, №45 і 46. ●

БІЛЕЦЬКИЙ Олександр. «Русалка Дністрова». Видавництво Львівського університету, Львів, 1961.

Популярна книжечка присвячена розглядові видатної пам'ятки нової української літератури.

БОГАЧЕВСЬКИЙ Д. [Bohachevsky D.]. Markian Shashkevych. Цикльостилеве видання на правах рукопису, 7 стор. Видав Ювілейний Комітет у Філадельфії в 1961 р. ●

БУЖЕНКО В. «Русланові псалми». *«Світло»*, Торонто, 1961, ч. 11 (457), 1961. ●

БУЖЕНКО В. «о. Маркіян Шашкевич та наша дійсність». *«Наш ключ»*, Буенос Айрес, 1961, ч. 44. ●

БУЧИНСЬКИЙ Дмитро. «Життя й творчість М. Шашкевича». *«Українська Думка»*, ч. 48, Лондон, 1961. ●

ВАЙДА М. «Отець М. Шашкевич і Закарпаття». *«Америка»*, ч. 200-201, Філадельфія, 20 і 21 листопада 1961 ●

ВЕРГУН-МОДРИЦЬКА Василина. «Епоха Маркіяна Шашкевича й його почин». *«Жіночий світ»*, Вінніпег, 1961, ч. 11-12. ●

ГАРИС М. [Harris M.]. Ukrainians remember Rev. M. Shashkevych. «Winnipeg Free Press», November 4, 1961. ●

Автор інформує англомовного читача згаданого щоденника про працю і заслуги для української спільноти Пробудника Західної України. В цьому числі теж видніє пам'ятник М. Шашкевича у Вінніпезі при вулиці Юклід і Мід.

ГЕРМАНЮК, митрополит Максим. «Дві невміручі ідеї о. М. Шашкевича» в брошурі *«Ювілейна пам'ятка в 150-річчя з дня уродин о. М. Шашкевича 1811-1961»*, Вінніпег, 1961, стор. 3-9. ●

ГРИНЬОХ, о. Іван. Слово в празник 150-ліття з дня народження о. М. Шашкевича. *«Український Самостійник»*, Мюнхен, 19 листопада 1961. ●

Слово виголошене 19 листопада 1961 р. у мюнхенській українській католицькій церкві на відзначення 150-ліття з дня народження Маркіяна. В цьому відзначенні пам'яті Будителя Галицької землі взяли численну участь українці обох віровизнань з Мюнхену й околиці.

ГАВЛІЧ, о. В. *Заслуги о. Маркіяна Шашкевича*. «Америка», Філадельфія 1961, чч. 235, 236, 237. ●

ДАНИЛИШИН М. «Маркіян Шашкевич» в часописі *«Українське Слово»*, Париж 1961, а теж там же окрема стаття «Ювілейний місяць Маркіяна Шашкевича», чч. 1046 і 1049.

ДЕНИСЮК І. «По місцях М. Шашкевича». Видавництво Львівського університету, Львів, 1961, 40, стор. 34.

ДМИТРУК В., ред. «Маркіян Шашкевич». Твори. Видавництво Львівського університету, Львів, 1961.

ДОЛЬНИЦЬКИЙ М. «Галичина перед і в часі виступу М. Шашкевича». *«Вісник»*, Нью Йорк, 1961, ч. 11. ●

ДРІБНЕНЬКИЙ, о. Бернад, ЧСВВ. «Ідея Маркіяна Шашкевича на Американській землі». *«Життя — La Vida Apostoles»*, Missiones, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 24-26. ●

ЄНДИК Ростислав. «Шлях до сонця». *«Шлях Перемог»*, Мюнхен 1961, ч. 45. ●

Ювілейна стаття.

ЗАВАДОВИЧ Роман. «Маркіян Шашкевич». *«Українське життя»*, Чикаго 1961, ч. 44. ●

ЗАЯЦЬ Федір. «Перше свято в Підлиссі» (уринок із спогаду). *«Українське життя»*, Чикаго, 11 листопада 1961. ●

Автор спогаду оповідає про зорганізування збірного хору і про його виступ на відкритті пам'ятника на Білій Горі в 1911 р. перед 30 тисячною масою народу.

ЗІНЬКО, о. Василь. «У півтора сторіччя народин автора «Русалки Дністрової». *«Праця»*, Прудентополіс 1961, ч. 44-45. Там же стаття «Русланові псалми». ●

І-а Б. Маркіян Шашкевич — *Пробудитель Галицької Землі*. «Хлібороб», Курітіба 1961, чч. 49, 50, 51. ●

ІЖИК, о. Семен, ред. Ювілейна пам'ятка — в 150-річчя з дня народження о. М. Шашкевича — 1811-1961. В збірці: Германюк, митрополит Максим: «Дві невмірущі ідеї о. М. Шашкевича». о. С. Семчук: «Присвята отцю Маркіянові й інше». Вінніпег, *«Поступ»* 1961. ●

КАЗИМИРА Богдан. «Маркіян Шашкевич — наш дороговказ». *«Поступ»*, Вінніпег 1961, ч. 30-32. ●

КАЛИНОВИЧ І. «На слідах о. М. Шашкевича». *«Шлях»*, Филадельфія 1961, ч. 46. ●

КИСІЛЕВСЬКИЙ Кость. «Говорові особливості Шашкевичевої мови». (Доповідь на Науковій конференції НТШ в Нью Йорку, виголошена 4 листопада 1961). *«Свобода»*, ч. 247, Нью Джерзі, 28.12.1961. ●

КНЯЖИНСЬКИЙ Антін. «М. Шашкевич на фоні своєї доби». *«Гомін України»*, див. Література і мистецтво, листопад 1961. ●

КОВАЛИК, о. В.М. «О. Маркіян Шашкевич посеред української громади». — Місіонес, Аргентина, *«Життя — La Vida Apostoles»*, Missiones, листопад 1961, ч. 11 (165) стор. 20-21. ●

КОВАЛИК, о. В.М. «Маркіян Шашкевич і українці в Аргентині», *«Життя — La Vida Apostoles»*, Missiones, листопад 1961 ч. 11 (165), стор. 14-19. ●

[КОВАЛИК, о. В.М.]. Markian Shashkevych. (Стаття в еспанській мові). *«Життя — La Vida Apostoles»*, Missiones, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 30-32. ●

КРАВЧУК Петро. «На батьківщині Пробудителя Галицької землі». *«Українське життя»*, Торонто, 1. XI. 1961, ч. 44 (1226).

ЛАЗАРЕНКО Євген. Слово на відкритті пам'ятника-погруддя поета будителя з нагоди 150-річчя з дня його народження. *«Літературна Україна»*, Київ (листопад) 1961.

Є. Лазаренко (*1912), тогочасний ректор Львівського університету в співпраці зі студентами провів 150 річчя в Підлиссі. Хоч сам геолог і мінералог (чл. кор. АН з 1951 р.) цікавився суспільними проблемами народу.

ЛОЗА Михайло. Статті: «Ще одні роковини», «Там де народився Шашкевич», *«Гомін України»*, Торонто, листопад 1961, ч. 11 (102). ●

ЛОЗА Михайло. «Русалка Дністрова і Шевченко». *«Світло»*, Торонто 1961, ч. 3 (471). ●

Л[ОЗА] М[ихайло] *Там, де народився Шашкевич*. «Література і Мистецтво», місячний додаток «Гомону України», Торонто 1961, ч. 11 (102). ●

ЛОЗА Михайло *«Ще одні роковини*. «Література і Мистецтво», місячний додаток «Гомону України», ч. 11 (102), 1961. ●

М. Л-а [ЛОЗА Михайло]. Пам'ятник Шашкевичеві на Білій Горі. *«Свобода»*, чч. 145 і 146, 3 і 4 серпня, Нью Джерзі 1961. ●

ЛУКАВЕЦЬКИЙ І. «Я був на Білій Горі». (Спомин зі «Сторіччя Русалки Дністрової»). *«Церква і Життя»*, ч. 7 (Лідкомб), жовтень 1961, стор. 9-10. ●

ЛУЦІВ Лука. «Маркіян Шашкевич» (у 150-річчя з дня народження). *«Свобода»*, чч. 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, почавши 30. 10. 1961 — до 1. 12. 1961. В сьоми підвалах часопису були також друковані твори Маркіяна Шашкевича чч. 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241. ●

LOSTEN, Rev. B. «Father Markian Shashkevych, Pri-

est, Poet, Man of Ideals». *«Голос Спасителя»*, Йорктон 1961, ч. 11. ●

МАРКІВ, о. М.М., ЧСВВ. «Дух Роковин». *«Життя — La Vida Apostoles»*, Misiones, Аргентина, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 27-29. ●

МАРУСИН о. Мирослав. «Священик — поет». *«Поступ»*, Вінніпег 1961, ч. 35.

МАРУСИН, о. Мирослав. «Студентські роки М. Шашкевича». *«Українські Вісті»*, Едмонтон 1961. ●

МАРУСИН, о. Мирослав: «Маркіян Шашкевич — приклад живої віри в Бога й любови до рідного народу». *«Християнський Голос»*, ч. 46 за 1961 р., як теж *«Церква і Життя»*, церковний релігійний журнал, Лідкомб, Австралія, ч. 7, 1961. ●

МАРУСИН, о. Мирослав: «Маркіян Шашкевич в часі філософічних та богословських студій», в журналі питомців *«Української Папської Колегії ім. св. Йосафата»* — *«Alma Mater»*, в ч. 2 (24) за 1961 р., стор. 6-18. ●

НІНЬОВСЬКИЙ Василь: «Ясна зоря Галицької України». (В 150 роковини народження великого сина Галицької землі Маркіяна Шашкевича). *«Український Голос»*, ч. 44, Вінніпег, 1 листопада 1961. ●

Число вдекороване рисунком М. Шашкевича в олівці Олега Ніньовського і його графічне оформлення пам'ятника на Личаківському кладовищі.

О.М., інж. *Пробудитель Галицької Землі*. «Канадійський Фармер», Вінніпег 1961, ч. 43. ●

ОЛЕКСАНДРОВИЧ Микола: «Маркіян Шашкевич — українське літературне відродження в Галичині». Видавництво *«Добра Книжка»*. Випуск 174, Торонто 1961, стор. 60. ●

ОНАЦЬКИЙ Євген *Маркіян Шашкевич (1811-1843)*. «Наш Клич», Буенос Айрес 1961, ч. 30 (1352). ●

ПАВЛИЧКО Дмитро: «Схиляємось у великій шанобі». *«Літературна Газета»*, Київ 1961, ч. 94.

ПЕТРАШ О.: «Світоч Землі Галицької». *«Вітчизна»*, Київ, 1961, ч. 12, стор. 170-179.

ПОЛТАВА Леонід: «Ти не неволі син». *«Визвольний Шлях»*, Лондон 1961, ч. 11 (95). ●

Передруковано в *«Календарі Провидіння»*, видання Союзу Українців Католиків в Америці, Філадельфія 1962, стор. 51-52.

ПОЛТАВА Леонід: «До сторіччя народження М. Шашкевича». *«Свобода»*, Нью Джерзі 1961, ч. 34 (127). ●

САВЧАК Я.: «В пам'ять о. М. Шашкевича, великого пробудителя Західної України». *«Церква і Життя»* (Лідкомб), ч. 7, жовтень, 1961, стор. 4-6. ●

СЕМЧУК, о. Стефан: «Отець Маркіян Шашкевич 1811-1961». Календар *«Поступу»*, Вінніпег, 1961, стор. 100-104. ●

СЕНИШИН, митрополит Амвроз: «Спільна присяга (1911-1961)». *«Життя»*, Буенос Айрес 1961, ч. 10 (165). ●

СЛІПІЙ, Митрополит Йосиф: «Твердне криця душ наших» (слово над гробом Маркіяна в 1943), Календар *«Українських Вістей»*, Едмонтон, 1961. ●

СОЛОВІЙ Михайло: «Значення о. М. Шашкевича у відродженні українців в минулому столітті». *«Америка»*, Філадельфія 1961, чч. 180-184. ●

СРІБНИЙ Р.: «Річниця Маркіяна Шашкевича». *«Листи до приятелів»*, Нью Йорк 1961, ч. 11. ●

В статті автор переводить порівняння між чотирма угольними постатями українського відродження і пише: «Українське літературне відродження слушно чи неслухно зв'язують із першими піснями *«Енеїди»* Котляревського. Сорок років після них появилася *«Кобзар»*, який фактично створив нову українську літературу й нову українську людину. Приблизно така сама часоно віддала між *«Русалкою Дністровою»* і виступом Івана Франка, що викував серця і сумління нового галицького покоління».

СТАНДРЕТ, проп. Лука: «Маркіян Шашкевич». *«Євангелський Ранок»*, Дітройт 1961, ч.ч. 943-944 (1961) і 945-946 (1962). ●

СТАХІВ Матвій *Суспільне тло виступу «Трійці» (Революційний чин «Руської Трійці») «Народна Воля»,* Скрентон 1961, чч. 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50. ●

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: «Маркіян Шашкевич». *«Український Голос»,* ч. 44 (52), Вінніпег, 1-го листопада 1961. ●

ФРАНКО-КЛЮЧКО Анна: «Веснівка й Карпатська Україна». *«Новий Шлях»,* Вінніпег, 25.XI.1961. ●

ХАЛІМОНЧУК А.: «Поет-гуманіст», в ж. *«Жовтень»,* ч. 12, Київ 1961, стор. 122.

ЧАПЛЕНКО Василь: «Сміливий починальник». *«Нові Дні»,* Торонто, грудень 1961, ч. 143. ●

ШАХ Степан: «Маркіян Шашкевич та Галицьке відродження». Ювілейне видання у 150 ліття народин Поета. Видання Українського Християнського Руху. Випуск, ч. 2. Париж-Мюнхен, 1961, 80, стор. 230. ●

ШАХ Степан: «Маркіян Шашкевич на приватну лектуру» («спомин, присвячений ЙЕ Апост. Візитаторові, Впреосв. Архиепископові Іванові Бучкові, з нагоди Їх 70-ліття народин»). *«Християнський Голос»* (Мюнхен), ч. 42, 1961 р. ●

ШАХ Степан: «Маркіян Шашкевич — символ і дороговказ». *«Християнський Голос»* у ч. 46 за 1961 р. (Ювілейна стаття). ●

ШАХ Степан *«Рік Ювілеїв» — «Відзначення літературних річниць в 1961 р.»* Друковано підвалом в 26 числах *«Християнського Голосу»* в 1961 р. ●

Ш[ЕВЦІВ], о. І[ван] *Вшануймо пам'ять Галицького Пробудителя, «Церква і Життя»,* Лідкомб, Австралія, ч. 5. ●

ШПИТКОВСЬКИЙ, о. Ігор: «Вшануймо пам'ять Галицького Пробудителя». *«Церква і Життя»,* Сідней 1961, ч. 6. ●

ШУМЕЙКО Степан: «Markian Shashkevych». В англomовному виданні «Свободи» «Svoboda», 1961, чч. 5, 6, 7, 8, 9. ●

ВІДОЗВА Ювілейного Комітету для вшанування 150-их роковин народження Пробудителя Галицької землі о. Маркіяна Шашкевича в Європі за підписами: С. Шаха, Є. Головінського, Г. Мартинця й М. Кальваровського. «*Вісті*», ч. 8. Брюссель, 18 серпня 1961. ●

Комітет цей видав вісім-сторінковий памфлет на правах рукопису, в якому вміщено п'ять поезій М. Шашкевича та п'ять похвальних віршів Маркіянові, які використовувано на Шашкевичівських святкуваннях. Для вигоди організаторів свят був зладжений стосовний реферат п.н. «Пробудитель Галицької Землі — о. Маркіян Шашкевич». Осідком Ю. Комітету був Мюнхен.

Відозва Президії Комітету Українців Канади в 150-річчя з дня народження Пробудителя Галицької Землі — заклик до масового вшанування Маркіяна. ●

У 150-ті роковини народин М. Шашкевича. Відозва Братства Українців Католиків Торонтоноської Епархіяльної Управи. «*Світло*», Торонто, червень 1961, стор. 270-271.

Братство УК вирішило вшанувати 150-річчя: 1. Переведенням ділового з'їзду. 2. Влаштуванням конференції під кличем «Псалмів Русланових» — Віра серця мого як Бескид, твердо постановилась на любові і 3. Святочною академією.

«Відродження серця». Календар «*Світла*» на 1961, Торонто 1961, Видавництво оо. Василіян, стор. 145-155. ●

«Маркіянове діло» (редакційна стаття). «*Свобода*», ч. 211, з нагоди 150-річчя М. Шашкевича, 4 листопада 1961.

«Маркіян Шашкевич в стоп'ядесятьліття народження», 1811-1961, Нью Йорк, 1961. ●

Концертowa програма зі вступним словом о. Ю. Катрія, ЧСВВ і Леонід Полтава: «На Білій Горі» (поема), Ярослав Падох: «Ти не неволі син», Walter Dushnyck: «Significance of Markian Shashkevych in Ukrainian national rebirth».

3 Маркіянових святкувань в ЗСА в 1961 р. Філологічна секція НТШ влаштувала в дні 4.ХІ.1961 конференцію

для відзначення 150-річчя з дня народження М. Шашкевича. Були зачитані доповіді: В. Радзикович: «Романтизм як джерело українського національного відродження». М. Тершаковець: «Життєвий і творчий героїзм М. Шашкевича», К. Кисілевський: «Мова М. Шашкевича», Л. Луців: «М. Шашкевич — поет».

В більших українських скупченнях відбулися концерти в честь Шашкевича: Нью Йорк, 3-го грудня; Сиракюзи, 24 листопада; Йонгстаун, 28 листопада. Майже в кожному більшому скупченні українців відбувались концерти в ювілейному 1961 р. Опіку над цими святкуваннями вдержував: Центральний Ювілейний Комітет у Філадельфії. ●

«о. Маркіян Шашкевич — Пробудитель Галицької України». Філателістичне видання «Українського Музею» в Клівленді в Огайо. Появилось у 150-річчя з дня народження. Випуск ч. 11, 6 листопада 1961. Цикл: «Українська література», серія 4. В цьому виданні: 1. М. Шашкевич за традиційним портретом; 2. Текст з другого «Псалма Русланового» (1835), 3. «Русалка Дністрова», Будапешт 1837, 4. Пам'ятник-хрест у Підлиссі на Білій Горі, 5. Нагробник у Львові на Личаківськiм кладовищі, 6. о. М. Шашкевич з англомовним написом. Замикав цю серію «Штемпель» — касівник зі стилізованим тризубом та ювілейними написами та ім'ям видавців. Враз з цією серією марок була опублікована листівка з датою листопада 1961 та поясненнями «діловода» Степана Кікти, «Вісті», Брюссель, ч. 3, 1962. ●

«о. Маркіян Шашкевич — 1811-1961». Поштова марка «Асоціації Української Католицької Преси» (величина 2½ центриметра на 4). Філадельфія 1961. ●

«Рік ювілеїв». Три марки рисунку мистця Михайла Дмитренка, присвячені спільно: «Пророкові Шевченкові і Пробудителеві Шашкевичеві», а побіч них вміщені вікопомні перші книги обох поетів («Кобзар» 1840 і «Русалка Дністрова», 1837). Двокольоровий друк (жовтий і синій). Філателістичне видання Українського музею в Клівленді, Огайо. Рік 1961. Цілість друковано під кличем «Безсмертна слава» в горі листівки, а в низу «Канів-Підлисся». ●

Taras Shevchenko and Markian Shaskevych. Poets — laureates, freedom fighters, spiritual leaders. Their first works: «Kobzar» (1840) and «Rusalka Dnistrova» (1837) were flames in the rebirth of Ukraine. Drawn by Michael Dmytrenko. З таким написом і мистецькою світлиною та композицією друкувались ювілейні конверти в 1961 р., видання Українського Музею в Клівленді, (філателістичного департаменту) 1961 р. Було два видання конверт і листівок в українській й англійській мовах. ●

Личаківський цвинтар прийняв тіло о. Маркіяна Шашкевича. «Поступ», Вінніпег 1961, ч. 41 (134).

Передрук репортажу з урочистого перевезення тлінних останків Маркіяна з Новосілок Лісних до Львова в 1893 р.

Маркіян Шашкевич. «Українські Вісті», Нью Йорк, 1961, ч. 45.

Передрук життєпису Пробудителя з «Історії української літератури», стор. 207-211. Це саме знаходимо в «Українському Слові» з Торонта, від 13 грудня 1961.

Ювілей о. Маркіяна Шашкевича. «Поступ» 1961, ч. 44 ●

Вступна ювілейна стаття.

Сесію УВАН вшановано ювілей Маркіяна Шашкевича. «Канадійський Фармер», Вінніпег, 19 листопада, 1961. ●

На сесії були зачитані такі доповіді: Від УАН до УВАН — М.І. Мандрика, «Маркіян Шашкевич на тлі доби» — М.Г. Марунчак, «Тарас Шевченко й Маркіян Шашкевич» — Я.Б. Рудницький.

Святочна Шашкевичівська сесія НТШ у Канаді. «Америка», Філадельфія 21 листопада 1961, ч. 222. ●

В сесії доповідали: Євген Вертипорох: Загальне тло до сесії, Григорій Лужницький: «Маркіян Шашкевич на тлі доби», Василь Лев: «Індивідуальність Шашкевича», Тадій Залеський: «Шевченко й Шашкевич».

«РУСАЛКА Днѣстровая». Ruthenische Volks-Lieder, у Будимѣ, Письмом Корол. Всеучилища Пештанского, 1837, Філадельфія.

Видано коштом і заходом Центрального Ювіле-

йного Комітету для вшанування 150-ліття народин Маркіяна Шашкевича, 1961, 133 стор. ●

Центральний Ювілейний Комітет складався: о. Микола Старух, Василь Ленчик, Данило Богачевський, Володимир Пушкар, Мирон Баранецький, Стефанія Вовчак і Микола Пасіка. Комітет діяв під патронатом владик УЦК і взивав до зорганізування місцевих комітетів Шашкевичівських святкувань. Видав об'їзники й інформації в справах святкувань. З Комітетом співдіяла Асоціація Української Католицької Преси у Філадельфії й видала відозву «В справі Шашкевичівського Ювілею» вже до появи Ювілейного Комітету.

1962

БУЧАЦЬКИЙ Володимир: «Етапи національного відродження Галичини». «*Наша Мета*», Торонто 1962, ч. 3. ●

В.М.В. [Василь Модрич-Верган] *Боротьба комуністів з Непоборим.* «Народна Воля», Скрантон 1962, чч. 3, 4, 5, 6, 8, 9. ●

В цій праці автор дає таку оцінку творчості Маркіяна Шашкевича: «М. Шашкевич пішов справжнім демократичним шляхом. Він в основу поклав націотворчі ідеї та об'єктивні ознаки нації: спілька територія, спільне походження, спільна народна мова, спільні звичаї і побут, спільна історична традиція і спільні бажання кращого життя, віра й етнічно-моральні християнські засади, а вкінці національно-політична свідомість. Ці об'єктивні ознаки нації яскраво пробиваються з творів. В загальному М. Шашкевич в основу своєї праці поклав релігійні і національні елементи».

ВЕРТИПОРОХ Леоніда: «Шашкевичівська сесія канадійського НТШ в Торонті в 150 ліття від дня народження М. Шашкевича». «*Наш Клич*», (Буенос Айрес), ч. 2 (1.370), 11 січня 1962. ●

В обширному репортажі і коментарі заповдано програму доповідей цих роковин. І так: Григор Лужницький з Філадельфії читав: «о. М. Шашкевич на тлі доби», Т. Залеський: «Тарас Шевченко й Маркіян Шашкевич», В. Лев: «Індивідуальність о. Маркіяна Шашкевича». Сесія відбулася в Торонті, в дні 26 листопада 1961, в «Домі Просвіти».

КАЗИМИРА Богдан *Маркіян Шашкевич надхненник українських поселенців.* «Америка», Філадельфія 1962, ч. 2. ●

КОЗЛАНЮК Петро: «Любов народу до свого Маркіяна» (святкове слово при відкритті пам'ятника М. Шашкевича в Підлиссі в 1962 р.). *«Літературна газета»*, Київ, 16 жовтня 1962.

Новий пам'ятник Шашкевичеві є твором львівського скульптора Дмитра Крвавича.

ЛУЦІВ Лука: «Маркіян Шашкевич — Боян Галицької Волости». *«Визвольний Шлях»*, Лондон, чч. 1 і 2 (97 і 98), 1962. ●

МАРУНЧАК, Михайло Г.: «Маркіян Шашкевич на тлі доби». В 150 ліття з дня народження Пробудителя Західної України враз з підсумками цих роковин в Україні й на еміграції. Загальна Бібліотека УКТ, Вінніпег, 1962, стор. 96. ●

МАРУНЧАК М.Г. *Підсумки Шашкевичівських святкувань в Україні*. «Канадійський Фармер», Вінніпег 1962, чч. 3, 4, 5. ●

МИГАЛЬ Тарас *Піднявся великий Маркіян*. «Літературна Україна», Київ 1962, ч. 83 (1845).

Репортаж з відкриття пам'ятника в Підлиссі.

МИГАЛЬ Тарас *Відкриття пам'ятника Маркіяну Шашкевичу*. «Українське Життя», Торонто 1962, ч. 44.

В дні 7 жовтня 1962 р. відкрито в Підлиссі пам'ятник-погруддя поета з нагоди 150-річчя з дня народження. Прибули поети, письменники, композитори і митці та представники громадськості. Є.К. Лазаренко, ректор Львівського Університету ім. Івана Франка, ініціатор відкриття пам'ятника, говорив про політичне значення боротьби Шашкевича за збереження мови. Погруддя поета спорудив львівський скульптор Дмитро Крвавич. Надхненного вірша деклямував Ростислав Братунь. Була й інша програма.

ПОРОХІВНИК Григорій: «Вшануймо пам'ять Шашкевича», *«Українські Вісті»*, Едмонтон 1962, чч. 1, 2 і 3. ●

ХАЛІМОНЧУК, А.М.: «Історичне та літературне значення «Руської Трійці». Вступна стаття до Бібліографічного покажчика «М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький», стор. 7-13, Львів, 1962.

ХОМ'ЯК Михайло: «Шашкевич на тлі доби: Що довело до заборони «Зорі» і «Русалки Дністрової»». «Українські Вісті», Едмонтон 1962, чч. 1, 2 і 3. ●

ШАХ Степан: «Маркіян Шашкевич — Пробудитель і дороговказ». «Християнський Голос», Мюнхен, чч. 1-4, 1962. ●

Промова на святочній академії в Софієнзаль в Мюнхені в присутності трьох владик-протекторів ювілейних святкувань М. Шашкевича в Європі.

ШЕВЕЛЬОВ Юрій: «Сувора школа». Календар «Провидіння», Видання Союзу Українців Католиків, Філадельфія 1962, стор. 53-58. Передрук в «Шашкевичіані», ч. 4-5, стор. 109. ●

До української спільноти у Вільному світі — Відозва громадянськості міста Вінніпегу в Канаді в справі оформлення Заповідника Маркіяна Шашкевича. У вступі до цієї відозви писалось: «Українській спільноті приходиться зберігати, вирощувати та захищати такі вартості, які нині в підсовєтській дійсності на Україні ізольовані, викривлювані, а в багатьох випадках в безоглядний спосіб нищені. Йдеться тут про вартості, що є невідлучними складниками української духовості, історії, науки, мистецтва й культури взагалі». Заповідник Маркіяна Шашкевича став видавати в 1963 р. збірник «Шашкевичіана», «Америка» Філадельфія, 10 листопада 1962, ч. 215, «Наша Мета» Торонто, 10 листопада 1942, ч. 46. ●

СЛОВО про Маркіяна Шашкевича, Львівська Бібліотека АН УРСР, Львів, 1962.

1963

КІКТА Степан: «Шашкевич у філателії». «Шашкевичіана», Вінніпег 1963, ч. 1, стор. 9. ●

ЛЕВ Василь: «Особовість Маркіяна Шашкевича в світлі його творів і свідчень сучасників». «Богословія» за рр. 1943-1963, чч. 21-24, стор. 7-39. ●

ЛЕПКИЙ Богдан: «Короткий огляд Маркіянових творів». «Шашкевичіана», ч. 3, стор. 85. ●

ЛЕПКИЙ Богдан: Промова з нагоди 100-річчя з дня народження Маркіяна Шашкевича. «Шашкевичіана», Вінніпег 1964, ч. 3, стор. 70. ●

Передрук з львівського щоденника «Руслан».

ЛУЦІВ Лука: «Маркіян Шашкевич». Біографія і характеристика творчості з додатком усіх оригінальних творів поета. Видавництво «Свобода», Нью Йорк, 1963, стор. 118. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: «До історії Товариства ім. М. Шашкевича в Золочеві». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1963, ч. 1, стор. 17. ●

Товариство ім. М. Шашкевича в Золочеві багато причинилося до поширення культу Маркіяна. Воно було засноване в дні 17 грудня 1911 р.

М.М.: «Народні маси й надалі плекають культ Відродителя». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1963, ч. 1, стор. 25. Шашкевичіяна на сторінках преси.

ПУЛЯК, о. Йосиф: «Шашкевичівські роковини та Парк М. Шашкевича», *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1963, ч. 1, стор. 25. ●

РАДЗИКЕВИЧ Володимир: «Романтизм як джерело українського літературного і національного пробудження та виступ М. Шашкевича». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1963, ч. 1, стор. 4. ●

РУДНИЦЬКИЙ Ярослав: What's past is prologue. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1963, ч. 1, стор. 2-3.

«Шашкевичіяна». МАРУНЧАК Михайло Г., ред. Збірник присвячений життю, творчості й культурі Маркіяна Шашкевича. Появляється в листопаді й червні, місяцях народження і смерті Пробудителя. Видає кураторія Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі. Начальний редактор: М.Г. Марунчак. Книжковий формат, 80, стор. 32 + обгортка. ●

В 1971 р. Заповідник Маркіяна Шашкевича, який опікувався також пам'ятником, а згодом Парком Маркіяна Шашкевича, поширив свій статут та доповнив назву на «Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі», «афілійований з Українським Католицьким Університетом в Римі». В зверненні «Від редакції» довідуємось, що *«Шашкевичіяна»* стане реєстратором архіву і бібліотеки та лучником між тисячами шанувальників о. Маркіяна. Вона міститиме унікальні праці про Маркіяна Шашкевича, що стали вже бібліографічною рідкістю», як теж вестиме дальші

досліди в ділянці шашкевичіяни.

До редакційної колегії входили ще Ярослав Рудницький і Роман Коваль. Так в початках, згодом від 1971 р. тільки Анатоль Курдидик. ●

ШАШКЕВИЧІВСЬКА виставка присвячена 120-річчю смерті Маркіяна Шашкевича та 70-роковинам перенесення тлінних останків з Новосілок Лісних до Львова. Організував Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича. *«Поступ», Вінніпег, грудень, 1963.* ●

На виставці був виложений оригінальний примірник «Русалки Дністрової» (1837). Чайне прийняття для відвідувачів виставки організували жіночі організації міста Вінніпегу: Т-во ім. Ольги Басараб, Організація Українок Канади й Ліга Українських Католицьких Жінок.

1964

БОЖИК-ПАВЛОВА Ольга: 3 матеріалів до американської Шашкевичіяни. *«Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 2, стор. 59.* ●

КИСІЛЕВСЬКИЙ В.Ю. «До історії Шашкевичівської доби». *«Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 2, стор. 39.* ●

КУЗЕЛЯ Зенон: «До генези пієтизму Б. Лепкого до М. Шашкевича». *«Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 3, стор. 69.* ●

Ціле число *«Шашкевичіяни»* з 1964 р. було присвячене Богданові Лепкому, одному з найбільших звеличників Великого Маркіяна.

МАРУСИН, о. Мирослав: «Отець Маркіян Шашкевич як проповідник». *«Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 2, стор. 49.* ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: «Лепкий Шашкевичеві». *«Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 3, стор. 65.* ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: В 130-річчя «Зорі». *«Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 2, стор. 33.* ●

РОЗУМНИЙ Ярослав: «В чому велич Шашкевича». *«Вільне Слово», Торонто, с. 9, 29.ІІ.1964.*

Передруковано в ж. «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1968, ч. 11, стор. 248.

ФЛЯК Микола: «Родовід Шашкевича». «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1964, ч. 2, стор. 52. ●

ШАХ Степан: «Богдан Лепкий і Маркіян Шашкевич». «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1964, ч. 3, стор. 67. ●

ЦУРАТ Василь: «Маркія Шашкевич — учень гімназії у Львові». «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1964, ч. 2, стор. 34.

ЯНІВ Володимир: «Значення о. Маркіяна Шашкевича» (6.X.1811 — 7.6.1843). Інформативний листок зв'язку Українського Християнського Руху ч. 15/24, жовтень, Сарсель 1964, стор. 41-49. ●

Передруковано в «*Шашкевичіані*» (Вінніпег), ч. 5 (28-29), 1978, стор. 23-31.

ГАЛИЦЬКИЙ БУДИТЕЛЬ. «*Вільна Думка*», Сідней, Австралія, ч. 10 (759), 8.3.1964. ●

Рец. на «*Шашкевичіану*», ч. 1, 1963.

1965

БІЛЕЦЬКИЙ О.: «Русалка Днѣстровая» — зібрання праць в п'яти томах, т. II, «*Наукова Думка*», Київ 1965.

ЗАЛЕСЬКИЙ М.: «Маркіян Шашкевич — соборник». «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1965, ч. 4-5, стор. 103. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: «Маркіян Шашкевич — Прапор ідей українських поселенців на Пойнт Доглес у Вінніпезі». Тут зосереджуються: Т-во «Рідна Школа» Маркіяна Шашкевича, пам'ятник Маркіяна Шашкевича, Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича, збірник «*Шашкевичіана*». Див. «Студії до історії українців Канади», т. I, Вінніпег 1964-65, стор. 219-240. ●

РУДНИЦЬКИЙ Ярослав: «Шашкевич і Шевченко». «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1965, ч. 4-5, стор. 98. ●

1966

КАГАН Микола Т.: «Хто склав родовід Шашкевичів?». «*Шашкевичіана*», Вінніпег 1966, ч. 6-7, стор. 139. ●

М.Г. Каган проживав після Першої Світової війни в Югославії. Він допоміг Інститутіві-Заповідникові Маркіяна Шашкевича нав'язати контакти з родинами Шашкевичів на Балканах. Ці зв'язки зі закордоном приспорили йому багато клопотів. Він був ув'язнений властями і просидів в слідстві біля одного року. Вкінців був уневиннений судовою розправою. Помер в Бана Луці.

ЛЕМИД [Мидловський Лев]: «Шашкевичівська дільниця у Вінніпегу». *«Шлях»* — «The Way», ч. 7. Филадельфія, 13 лютого 1966. Рец. на працю: Михайло Г. Марунчак: «Студії до історії українців Канади». Збірник Заходознавства, т. X. (8), Вінніпег, 1964-1965, стор. 255. ●

Мова тут про великий вклад українських піонерів в розбудову найстаршої дільниці міста Вінніпегу та здвигнення пам'ятника М. Шашкевичеві в цій околиці.

МАРУНЧАК Михайло Г.: «Рід Шашкевичів». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1966, ч. 6-7, стор. 142. ●

РУДНИЦЬКИЙ Ярослав: «Шашкевич в літературній оцінці Івана Франка». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1966, ч. 6-7, стор. 130. ●

ТВАРДОВСЬКИЙ В.В.: «Маркіян Шашкевич і його просвітительська діяльність». Івано-Франківський державний педагогічний інститут. Тези доповідей Звітно-наукової конференції кафедр інституту. Івано-Франківськ 1966, стор. 120-121.

Велика врочистість пам'яті Пробудника Західної України. *«Поступ»*, ч. 49 (390), Вінніпег, 18.12.1966. ●

На цю врочистість у Вінніпезі зложились: Церковне богослуження в церкві св. Андрея, похід до пам'ятника Пробудника, зложення вінка до пам'ятника, відкриття Бібліотеки й Архіву Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича, відслонення нового портрету Маркіяна (кисти мистця Романа Ковалю). В цих святкуваннях взяв участь правнук Антона Шашкевича (брата поета Маркіяна), Михайло Шашкевич, який прибув в цій цілі зі ЗСА.

Відшукано родину Маркіяна Шашкевича. *«Свобода»*, ч. 183, Джерзі Ситі, 1.X.1966. ●

Інформація Інституту-Заповідника М. Шашкевича з Вінніпегу про лінію Шашкевичів на Балканах, родовід Антона,

брата поета Маркіяна. Теж є подана інформація про унікальні пам'ятки роду Шашкевичів. Подібна інформація появилася в «Народній Волі» в Скрантоні, ЗСА, п.н. «Нові документи щодо родини М. Шашкевича», ч. 42, 16 листопада 1966.

1967

СЛІПІЙ, Митрополит Йосиф: «Твердне криця душ наших». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1967, ч. 8-9, стор. 163. ●

Це надгробне слово з 1943 р. було виголошене з нагоди 100-річчя смерти Бозсмертного Маркіяна у Львові.

ТЕРШАКОВЕЦЬ Михайло: «Пієтизм Блаженнішого Архиепископа і Митрополита Кардинала Йосифа у відношенні до о. М. Шашкевича». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1967, ч. 8-9, стор. 171-191. ●

В цитованому творі автор пише: «Своїх семінаристів, а опісля студентів Академії бажав він виховати так, щоб в своєму житті та у своїй душпастирській діяльності шанували пам'ять о. М. Шашкевича та жили і діяли згідно з його ідеологією». М. Тершаковець підготовляв до друку велику монографію про М. Шашкевича. Його рукопис був вже біля 1000 сторін, але залишився незакінченим. Помер в 1978 р. на 95 році життя. Патріярх Йосиф підтримував цей проєкт.

1968

ЛЕВ Василь: «Шашкевичева спадщина — з приводу роковин його смерти — 7 червня». *«Шлях»*, ч. 23 і *«Америка»*, ч. 108. Филадельфія, 7 червня 1968. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: «Маркіян Шашкевич і Товариство «Просвіта». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1968, ч. 11, стор. 227. ●

Автор наголошує, що «вже в заранні своєї історії Товариство «Просвіта» пов'язувало свою працю та свої великі річниці з великими датами прослави Маркіяна».

СЕМЧУК, о. Стефан: Слово про річницю смерти о. Маркіяна. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1968, ч. 10, стор. 194. ●

ШАХ Степан: «Тернистий шлях великого Маркіяна та наші святкування», *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1968, ч. 10, стор. 219. ●

«Вдармо у великий дзвін тривоги» (В 125 річницю від дня смерті Маркіяна). «Свобода», (Нью Джерзі), ч. 73, 18 квітня 1968.

Тривожне звернення Інституту-Заповідника М. Шашкевича в справі русифікації в Україні. Там писалось, «коли поетів, письменників, журналістів знову стали засилати на довгорічні тюрми і концтабори тільки за те, що вони ставали в обороні рідного слова»..., отже треба протестувати. Там теж писалось про «знищення культурних надбань в Підлиссі та нехтування культу Маркіяна».

1969

ШАЛАТА Михайло М.: «Маркіян Шашкевич — життя, творчість і громадсько-культурна діяльність», Київ, 1969, стор. 256.

1970

ЩУРАТ Василь: «Два перші публичні виступи Маркіяна Шашкевича». (Передрук зі щоденника «Діло», ч. 247, 1911 р.), в ж. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1970, ч. 13-14, стор. 314.

ЮРКЕВИЧ О.: «Полева листівка». (Спомин). «Українські Вісті», Едмонтон, ч. 36, 3 вересня 1970. ●

В спогадах йде мова про околиці Підлисся, приходство в Підлиссі, Бужну фігуру та інше.

1971

КЕРНИЦЬКИЙ Михайло: «Маркіян Шашкевич — До 160 річчя від дня народження». «Наша Культура», Варшава 1971, ч. 10 (162).

Передрукована в «Шашкевичіяні» п.н. «Маркіян Шашкевич в ювілейних датах минулого», «Шашкевичіяна», ч. 11 (40-41), листопад 1986.

КИСІЛЕВСЬКИЙ Кость: «Говорові особливості Шашкевичевої мови», НТШ «Papers і Доповіді», ч. 26, Нью Йорк 1961.

Доповідь читана на конференції НТШ в 1961 р. Видана на правах рукопису. Передрукована в збірнику «Шашкевичіяна», Вінніпег 1971, ч. 15-16, стор. 337.

ЛЕВ Василь: Фолкльорний матеріал у «Русалці Дністровій». Циклостилева відбитка, стор. 14.

Доповідь ця була зачитана на Науковій Конференції Осередку праці НТШ 4 травня 1958, надрукована в збірнику *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1971, ч. 15-16, стор. 326.

МАРУНЧАК Михайло Г.: «У 160-річчя Маркіяна Шашкевича — Пробудника українського народу». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1971, ч. 15-16, стор. 322. ●

ШАЛАТА М.: Невідома поезія М. Шашкевича. Радянське літературознавство, 1971, ч. 10, стор. 79-80.

ШАЛАТА Михайло Й.: «Сонети Маркіяна Шашкевича». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1971, ч. 15-16, стор. 323.

ШЕЛЕПЕЦЬ Йосиф: «До роковин Маркіяна Шашкевича». *«Дукля»*, Пряшів 1971, ч. 6, стор. 67-68.

«Почин Маркіяна Шашкевича був великим прикладом для його західно-українських сучасників. Його наслідували, за нього боролись інші поети й письменники, поки не вславив дорогу, якій дав він початок, великий геній Івана Франка».

1972

ЗАСТАВНИЙ Йосип: «Руська Трійця». *«Наша Культура»*, Варшава, ч. 10 (174), 1972.

КАЧОР Андрій: «До культу Маркіяна Шашкевича». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1972, ч. 17-18, стор. 373. ●

КОСІКОВСЬКИЙ Олекса: «Село Маркіяна — Мої Нестаничі». Записки-спогади з одного життя *«Бібліотека Шашкевичіяни»*, ч. 5. Редактор: М.Г. Марунчак, впорядник: А. Курдидик. Канада, Вінніпег, 1972, стор. 125. ●

КУРДИДИК Анатоль: «Десятиліття збірника — періодика *«Шашкевичіяна»*». *«Український Голос»*, Вінніпег, 6 грудня 1972. ●

Автор дає огляд праці цього періодика «одинокого в українській діаспорі журналу, що посвячений культурі пробудителя української Галичини».

ЛЕВ Василь: «Від *«Русалки Дністрової»* до Весни Народів». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1972, ч. 17-18, стор. 355. ●●

ПЕТРАШ Осип: «Руська Трійця — Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький». Видавництво Художня література «Дніпро», Київ, 1972, стор. 152.

ФИЛИПОВИЧ Зиновія: «До родоводу Шашкевичів-Зиновія з Шашкевичів і Луциків-Филипович». «Шашкевичіяна», Вінніпег 172, ч. 17-18, стор. 370. ●

ШЕПТИЦЬКИЙ, митрополит Андрей: «Йти в народ — це праця духовенства». Слово Митрополита Андрея на могилі Маркіяна на Личаківському цвинтарі в дні 5 листопада 1911 р. З нагоди відмічування 100-річчя від дня народження Пробудителя. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1972, ч. 17-18, стор. 366. ●

В цьому слові Митрополит Андрей високо оцінив заслуги Маркіяна. Він, між іншим, говорив: «Рідко кому дане в довгі літа по смерті збирати довкола свого гробу представників цілого свого народу. Великі заслуги, великий талант, навіть великі діла на те не вистають. І великих людей могили коротко по їх смерті присипує порох забуття, а цієї могили не забуде нарід довгі століття, бо збирати його буде коло неї велике ім'я, що перед роками було могучим товчком цілого нашого відродження, а днес є для нас і на віки остане криницею живої цілющої води, що зрощує лани нашого церковного і народного життя і все відсвіжує зелень надії на будуче...»

В українським патріотизмі галичан мало історичних традицій, мало державної політичної гадки, але зате визначне, характеристичне, елементарне стремління в народ! Всі маємо те переконання, що люд — це наша сила, що праця для нього — наше завдання, що його добро — наша будучність... Іти в народ, щоб його просвітити, щоб його спасати, за нього вмирати, це наш ідеал, це праця нашого духовенства...»

«Русалка Дністрова». Фотокопія з видання 1837 р. Вступна стаття О.І. Білецького. Видавництво Художньої Літератури «Дніпро», Київ 1972, стор. 136.

Схвальна рецензія на це видання появилася в «Нашій Культурі» (ч. 1 (177) 1973) пера Йосипа Заставного.

1973

EWANCHUK M. [Іванчук М.] Markian Shashkevych, A Ukrainian Poet. Monograph No. 1. Approved by the Senior High School Ukrainian Curriculum Committee, Published by the Department of Education, Winnipeg, 1973, стор. 17,

циклостилевий друк.

Цікаво заповіданий життєпис та значення Маркіяна Шашкевича в розвої української культури. Видання призначене для студентської молоді вищих клас канадських шкіл.

К.Ф.: «Годів — колиска родоводу Шашкевичів». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег, 1973, ч. 1 (19-20), стор. 20.

KOZIK Jan.: *Ukraiński ruch narodowy w Galicji w latach 1839-1848*. Kraków, 1973, Wydawnictwo Literackie, str. 308.

Обширну рецензію на цю працю написав Андрій Вігорний в часописі *«Наша Культура»* (Варшава, ч. 11 (187), 1973), називаючи її «першою польською справжньою монографією на цю тему і заповнює важливу прогалину в польській історіографії в ділянці україніки». Рецензова книжка, каже критик, «є скороченим варіантом докторської дисертації, написаної автором 1967 р. під науковим керівництвом доцента А. Подрази на кафедрі історії народів СРСР. Головною темою дослідження була діяльність «Руської Трійці» в 1830-1848 роках, що стала основою формування української нації в Галичині».

ЛЕВ Василь: «Жіночі постаті в житті М. Шашкевича». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1973, ч. 1 (19-20), стор. 14.

Вперше ця праця була друкована в ж. *«Наше Життя»*, (липень-серпень, 1964) п.н. «Жінки в житті М. Шашкевича».

М[АРУНЧАК] Г.М.: «В наступне десяти-річчя *«Шашкевичіяни»*». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1973, ч. 1 (19-20), стор. 1.

СЕНИЦЯ Павло: «Читальня українських студентів-богословів ім. о. Маркіяна Шашкевича». В зб. *«Світильник Істини»* т. I. Видання УКУ Торонто-Чикаго, 1973, стор. 501-518.

ШАЛАТА Михайло, ред.: «Маркіян Шашкевич — Твори». Видавництво Художньої Літератури «Дніпро», Київ 1973, стор. 192.

Упорядник М.Й. Шалата, кандидат філологічних наук підготував тексти, дав примітки й написав вступну статтю.

Поетичні твори поділено на «оригінальні поезії», «пісеньки і грачки діточі» та «фрагменти».

Переспіви та переклади поділяються: «Із староруської», «Із

сербської, із чеської і з грецької і з польської. Окрему групу творять прозові твори та статті. Є ще підгрупи. Годиться підкреслити, що це одна з кращих публікацій, які появилися в Києві, даючи проглядний образ творчости М. Шашкевича. Впорядник подав також сумлінну метрику кожного твору Маркіяна. Див. «Примітки», стор. 151-183. Видання прикрашує портрет Маркіяна роботи художника В.С. Кравченка.

НАРОДНІ пісні в записках Маркіяна Шашкевича. Видавництво «Музична Україна», Київ 1973, стор. 112.

Редакційна колегія: М.П. Бажан, О.Є. Засенко, С.А. Крижанівський, А.С. Малишко, М.Л. Нагнибіда, Л.М. Новиченко, Л.С. Первомайський, М.Т. Рильський, П.Г. Тичина. Упорядкував, вступна стаття і примітки кандидата філологічних наук Володимира Т. Дмитрука.

СПІВУЧЕ турне хору студентів Богословської Академії. «У зв'язку з ювілеєм 125-річчя від уродження Маркіяна Шашкевича». В зб. «Світильник Істини» ч. I. Видання УКУ. Торонто-Чикаго, 1973, стор. 519-521.

Турне відбулося підчас ферій, в часі від 6-27 серпня 1935, в складі 24 співаків та одного адміністратора. Відвідано з концертами 20 міст Галичини і влаштовано 20 вечірніх концертів. Турне відбувалось під протекторатом Головної управи «Рідну Школу» і дохід з концертів був призначений на «Рідну Школу». Диригував Володимир Жолкевич, акомпанював Євген Дачишин.

1974

ЛЕВ Василь: «Слово, що збудило Галичину». «Шашкевичіяна», Вінніпег 1974, ч. 2 (21-22), стор. 2-5. ●

ПРО Маркіяна — в родинних листах. Лист Юлії Сметанової до Володимира Шашкевича. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1974, ч. 2 (21-22), стор. 9-11. ●

1976

ШАЛАТА Михайло: «Народні пісні в записках Маркіяна Шашкевича». «Шашкевичіяна», Вінніпег 1976, стор. 9-20.

ЩУРАТ Василь: «Шашкевичева «Олена». «Шашкевичіяна», Вінніпег 1976, стор. 20-25.

Передрук.

ШАШКЕВИЧІВСЬКІ концерти «Богословського

хору». *«Світильник Істини»*, ч. 2. Видання УКУ, накладом абсолювентів Української Католицької Богословської Академії, Торонто-Чикаго, 1976, стор. 406-410. ●

За щоденником *«Діло»* зібрано деякі голоси про хор львівських богословів, які дали низку концертів в честь М. Шашкевича в 1935 р. І так: Винники (9.8), Рава Руська (9.8), Перемишль (10.8), Ярослав (15.8), Любачів (16-8), Коломия (3.9), Белз (13.8), Сокаль (14-8), Броди (16.8).

Про концерти писалось: «Це має велике освідомлююче і громадянське значення». «Належить ся щире признання носіям ідеї Маркіяна, що вкладаючи свій труд, додають нам духа і кріплять моральні сили у злидених сірих днях теперішнього життя» (допис з Любачева).

1977

ВОЗНЯК Михайло: «Слідами Маркіяна». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1977, ч. 4 (26-27), стор. 5-9.

Передрук.

ГОЛОВАЦЬКИЙ Яків: «Пам'ять Маркіяну Руслану Шашкевичу». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1977, ч. 4 (26-27), стор. 2-5.

Це передрук з альманаха *«Вінок русинам на обжинки»*, що в 1846 р. під редакцією Я.Г. та його здебільша коментарями вийшов був друком у Відні і мав 215 сторінок. Повний заголовок альманаха був «Вінок русинам на обжинки». Уплів Іван Б.Ф. Головацький. Часть первая. К пользі і к споможенію галицких селян через поведень в торічну підупалих. Відень, черенками оо. Мехітаристів, 1846.» Іван Головацький — це брат Якова. Його прибране ім'я було Богдан.

МАРУНЧАК Михайло Г.: «Як будовано пам'ятник Маркіянові Шашкевичеві у Вінніпезі». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1977, ч. 4 (26-27), стор. 9-15. ●

1978

МАРУНЧАК М.Г.: «Михайло Тершаковець передовий шашкевичезнавець». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег, 1978, ч. 5 (28-29), стор. 2-4. ●

1979 і 1980

БЕРДНИК Олесь: «В аналогії до Шашкевичівської доби — дещо з думок». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1979, ч. 6 (30-31), стор. 25. ●

Заголовок редакції. Автор підкреслює, «хто зречеться Рідної Матері, той уже не буде сином жодної матері. Він стає зрадником — навіки, на всі епохи і світи».

«Треба не лише зберегти мову, а й збагнути її первісне призначення».

1981 і 1982

БОДНАРУК Іван: «Михайло Козанович пересемник Великого Маркіяна». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор. 8-9. ●

БОЛЮБАШ Володимир: «Пропам'ятна зустріч під знаком ювілею Маркіяна Шашкевича». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор. 19-20.

М.М. [Марунчак Михайло]: 3 галерії Балканського родоводу Шашкевичів». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор. 17-19.

М.М. [Марунчак Михайло]: «Парк Маркіяна Шашкевича в 170-річчя». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор. 25.

МАРУНЧАК Михайло: «Слово перед пам'ятником Пробудителя у Вінніпезі з нагоди 170-річчя». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор. 2-3.

МОКРИЙ Володимир: «Маркіян Шашкевич і поезія Тараса Шевченка — перше зіткнення». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор. 4-6.

РАДЗИКЕВИЧ Володимир: «Романтизм і виступ отця Маркіяна Шашкевича». *«Поступ»*, ч. 46 (1135), Вінніпег, 29 листопада 1981.

СТУДИНСЬКИЙ Кирило: «До історії роду Маркіяна Шашкевича». Передрук з праці «Матеріали до історії культурного життя в Галичині», Львів, 1920. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35).

ШАЛАТА Михайло Й., ред.: «Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький — Твори». Упорядкування, вступна стаття та примітки — М.Й. Шалати. Видавництво «Дніпро», 1982, стор. 368.

До книги ввійшли кращі твори «Руської Трійці». Однак серед творів Маркіяна не бачимо творчого шедедру Маркіяна «Псальмів Русланових».

1983

БОГАЧЕВСЬКИЙ Данило: «Маркіян Шашкевич». (До історії його тіснішої батьківщини). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 6-10. ●

ГОРАК Роман: «Маркіян чи Мартіян Шашкевич». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 16-17.

ГОРАК Роман: «Підлисса чи Розваж». *«Жовтень»*, ч. 4, Львів, 1983, стор. 134-135.

ДАНИЛЕВИЧ Роман І.: «Пробоевикові Західньо-Української землі». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 2-3. ●

ЗАВАДОВИЧ Роман: «Чи потрібно нам другого Шашкевича?» *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37).

КУРДИДИК Анатоль: «140-ліття смерти Безсмертного». [Вінніпег почав ювілейні святкування о. Маркіяна Шашкевича]. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37).

ЛЕВ Василь: Двадцятьріччя «Шашкевичіяни». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 4-6.

ПАВЛИЧКО Д. Падре Галицької Землі, Над глибинами, Літературні критичні статті і виступи, Київ 1983.

ПОЛЄК В. Із літературної спадщини «Руської Трійці», жовтень 1983, ч. 4, ст. 122-123.

РОМАНИШИН, о. Петро: «Хор Богословської Академії у Львові в пам'ять отця Маркіяна». (Спомини учасника хору). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 23-26. ●

ФИЛИПОВИЧ Олена й Евстахій: «Нові доповнення до родоводу Шашкевичів». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 28-29. ●

«Новий портрет о. М. Шашкевича та пропам'ятний фільм». *«Вільне Слово»*, Торонто, 19.XI.1983. ●

Статейна інформація про появу портрету Маркіяна Шашкевича кисти Романа Коваля та підготовку фільму зі 140-річниці від дня смерти Безсмертного Пробудителя, яку організував у Вінніпезі Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича в 1983 р.

«Піднесімо прапор Безсмертного Маркіяна». *«Поступ»*, ч. 39 (1228), Вінніпег, 9 жовтня 1983. ●

Заклик Кураторії Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича, щоб гідно відмітити 140 річницю смерти «цієї фундаментальної постаті в історії українського національного ренесансу».

ШАШКЕВИЧІВСЬКА наукова конференція у Вінніпезі, 13 листопада 1983. Організатори: УВАН і Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича. Доповіді: «Тло виступу Маркіяна Шашкевича часи національного і соціального гнету та духовного ренегатства» (М. Марунчак), «Культурні зв'язки між Закарпаттям та Галичиною за часів о. Маркіяна Шашкевича» (О. Баран), «Шашкевич і шестидесятники» (Я. Розумний). *«Поступ»*, листопад 1983. ●

1984

ГНАТІВ Ярослав, ГОРАК Роман: «Нестаничі, Шашкевича, 43». *«Шашкевичіяна»* Вінніпег, 1984, ч. 10 (38-39), стор. 13-14.

Передрук з ж. *«Жовтень»*, ч. 1, 1984.

ГОРАК Роман, ГНАТІВ Ярослав: «Запросини на жентицю» (знахідки), ж. *«Жовтень»*, ч. 5, Львів, травень 1984, стор. 128, 134-136. Передрук в *«Шашкевичіяні»*, Вінніпег 1984, ч. 10 (38-39), стор. 26-29.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ Олександр: «Культ М. Шашкевича як психосоціална проблема». «Культ поетів» як особливий випадок стосунку «народніх мас» до «духовних провідників». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1984, ч. 10 (38-39), стор. 5-10. ●

РОЗУМНИЙ Ярослав: «Маркіян Шашкевич в молодій поезії». *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1984, ч. 10 (38-39), стор. 2-5. ●

ШАЛАТА М. З голосу «Русалки Дністрової», *Літературна Україна*, ч. 55, 10.8.

1985

Dictionaire historique, thématique et technique des Littératures française et étrangères, anciennes et modernes. Paris, Larousse, 1985.

В цьому «історичному, тематичному і технічному словникові французьких і чужих літератур, старовинних і модерних» є двічі мова про Маркіяна, однак замість український письменник, подається, що він є «рутенський письменник і патріот», а в іншому місці зачислюється його до «регіональний пробудителів».

1986

ГНАТІВ Ярослав, ГОРАК Роман: «Там, де народилася «Читанка», ж. *«Жовтень»*, Львів 1986, ч. 9, стор. 89-91. Передруковано в збірнику *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 33-34.

ГРИЦАЙ Остап: «Русалка Дністровая» (в літературній й національній оцінці, написане в століття, 1837-1937). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 10-14.

ДЕНИСЮК Михайло, *Маркіян Шашкевич*. «Український Календар», Варшава 1986, стор. 116-119.

ДЗЬОБАН Олександр: «Що читали учасники «Руської Трійці?» До 175-річчя від дня народження Маркіяна Шашкевича, *«Жовтень»*, Львів 1986, ч. 11. Стаття передрукована в збірнику *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 18-22.

Цінні дослідження львівського ученого про широку і глибоку очитаність членів «Руської Трійці».

КИРПАН І.: В честь Шашкевича, *Наше Слово*, Варшава, 28 грудня 1986.

Репортаж про відкриття музею-садиби М. Шашкевича в дні 23 листопада 1986, в якому взяло участь «декілька десятків тисяч населення».

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман: «Вічна шана, вічна любов». До 175 річчя з дня народження Маркіяна Шашкевича.

«Ленінська молодь», Львів 1986, 22 листопада 1986, ч. 140 (5779).

Автор «Камертону Шашкевича» так починає свою статтю: «Говорити, а тим більше писати про Маркіяна Шашкевича нелегко й непросто. Він — сумління нашої літератури, сумління чисте й живе. Саме нині відчуваємо особливу потребу в Маркіяновій спадщині, в його духовній присутності».

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман: «Камертон — Шашкевича». Кантата в XX картинах, друкована в ж. «Жовтень», Львів 1986, і «Літературній Україні», ч. 45 (4194), Київ, 6 листопада 1986.

Найбільше поетичне полотно про Маркіяна Шашкевича, яке досі появилось. Воно уткане на матеріялістичних принципах.

МАР[УНЧАК] М.: «В поклоні Шашкевичеві в Україні і діяспорі у 150-річчя народження». «Шашкевичяна», Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 27-30. ●

МАРУНЧАК Михайло Г.: «У 150-річчя «Русалки Дністрової» та 175-річчя народження її надхненника та творця». «Шашкевичяна», Вінніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 3-10. ●

ПЕТРАШ О. «Руська Трійця» — М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький та їхні літературні послідовники (видання друге, доповнене). Київ, Видавництво Художньої Літератури, «Дніпро», 1986, стор. 230.

ПЕТРАШ О. Дайте руки, юні друзи, ж. «Україна», Київ 1986, ч. 45, стор. 8-9.

ПЕТРАШ О. Невідомі автографи М. Шашкевича. До 175 річчя з дня народження письменника, ж. Радянське Літературознавство, Київ 1986, ч. 11, стор. 62-67.

У Республіканському ювілейному комітеті. «Літературна Україна», ч. 49 (4198), 4 грудня 1986.

Кореспонденція «ЛУ». Тут читаємо: «У рамках широких заходів по відзначенню 175-річчя від дня народження Маркіяна Шашкевича та 150-річчя альманаху «Русалка Дністровая» в приміщенні Львівської письменницької організації за участю представників громадськості, творчих спілок та організацій відбулося чергове засідання Республіканського ювілейного комі-

тету». Комітет цей очолив академік АН УРСР О.Т. Гончар, а заступником був Роман М. Лубківський, голова правління Львівської організації СПУ. На засіданні розглянено проєктні пропозиції скульптора Д.П. Крвавича, який працював над пам'ятником М. Шашкевичу, проєкт художньо-меморіальної дошки на відзначення М. Шашкевича і «Руської Трійці», пам'ятний знак М. Шашкевичу, встановлений в музею М. Шашкевича у Львові, впорядкування та відзначення пам'ятних місць діячів «Руської Трійці», запроєктовано нові видання та створення документального фільму. Того ж дня відбувся в університеті Ів. Франка літературно-мистецький вечір. Це вперше радянські літератори так річево підходили до великих дат української національної літератури Західньої України.

1987

АРСЕНИЧ Петро: Ювілей «Русалки Дністрової», ж. «Жовтень», Львів, ч. 9, 1987, стор. 136.

Кореспонденція про відмічування ювілею на науковій конференції що відбулася в Івано-Франківському краєзнавчому музеї.

БОРКОВСЬКИЙ Роман: «Важлива річниця 1837-1987». (До стої'ядесятліття появи «Русалки Дністрової»), «Наш голос», Нью Джерзі 1987, стор. 123-125. ●

ВІКУЛОВ Сергій: Мрія стала реальністю. Вітальне слово від спілки письменників РРФСР на 175-річчю з дня народження поета на літературно-мистецькому вечорі в Києві в 1986 р. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 182-183.

ГОНЧАР Олесь: «Зірниця на обрії». Промова виголошена на святковому вечорі у Києві, з нагоди 175-річчя від дня народження поета. «Вінок Маркіяну Шашкевичу», стор. 182-185.

ГОНЧАР Олесь: «Він перебуде». Промова, виголошена на святковому вечорі у Львові з нагоди 175-річчя поета, в збірнику «Вінок Маркіяну Шашкевичу», стор. 179-182.

ГОНЧАР Олесь: «На п'єдистал століть». (Вступне слово на літературно-мистецькому вечорі в Києві, присвяченому 150-річчю альманаху «Русалка Дністровая»), «Літературна Україна», Київ 1987, ч. 1.

РУСАЛКА
ДНѢТРОВАЯ.

Ruthenische Volks-Lieder.

У БУДИМЪ
Письмом Корол. Всеучинища Пештаского
1837.

*150-Річчя
Русалки Дністрової
1837-1987*

Заголовна сторінка програмки Шашкевичівської конференції
УВАН й Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича у
Вінніпезі, присвяченої 150-річчю «Русалки Дністрової».

ГОРАК Роман: «Так деж таки вчився Маркіян Шашкевич?», ж. «Жовтень», Львів, ч. 9, 1987, стор. 134-136.

ІВАНИЧУК Роман: «Предтеча». До 150-річчя виходу альманаху «Русалка Дністровая». «Літературна Україна», ч. 24, Київ, 11 червня 1987, стор. 3 і 5.

КИРПАН І.: «Пошанували пам'ять Маркіяна Шашкевича». «Християнський Голос», ч. 13 (1985), Мюнхен 29.3.1987.

Кореспондент інформує, що «в Підлиссі Золочівського району на Львівщині побудовано музей-садибу М. Шашкевича, яку відкрито 23 листопада 1986 р. Біля музею-садиби письменник О. Гончар з поетом Дмитром Павличком посадили тополлю, а львівські письменники Р. Лубківський, Р. Іванчук, Р. Федорів та письменник з Волині Петро Мах поклали у фундамент садиби шкатулки з землею, які були привезені з батьківщини Т. Шевченка та І. Котляревського. В урочистостях відкриття взяло участь декілька десятків тисяч населення Львівщини». Це перша більша масова врочистість в Підлиссі після II Світової війни.

КИРЧІВ Р.Ф.: До 150-річчя виходу в світ «Русалки Дністрової», «Народня творчість та етнографія». Київ, 1987, ч. 4, ст. 28-38.

Ручні рисунки: І. Вагилевич, Я. Головацький та М. Шашкевич. Багаті бібліографічні відсилки.

КУРДИДИК Анатоль: Ювілей «Русалки Дністрової». «Свобода», ч. 90, Нью Джерзі 1987. ●

Кореспонденція про «Шашкевичівську Сесію УВАН і Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича» у Вінніпезі з доповідями: «Роля Шашкевича у формуванні українського правопису» (І. Гарнавецька), «Секрети й актуальність Шашкевичівського культу» (Я. Розумний), «150-ліття Русалки Дністрової та 175-ліття народин її надхненника і творця» (М. Марунчак)». Наукова сесія відбулася в дні 22 лютого 1987 р.

ЛЕНЦИК Василь: «Русалка Дністрова та її значення». «Свобода», Нью Джерзі, листопад 1987. ●

ЛУБКІВСЬКИЙ Р.М., ШАЛАТА Михайло: «Вінок Маркіянові Шашкевичу». Поезії, статті, виступи, хроніка, передмова та примітки М.Й. Шалати, упорядники Р.М. Лубківський, М.Й. Шалата. Рецензент доктор філоло-

гічних наук О.В. Мишанич. Видавництво «*Радянський Письменник*», 1987. Рец.: Т. Карабович: «Вінок Маркіянові Шашкевичу», «*Наше Слово*», Варшава, 27 вересня 1987.

У книжці зібрані понад пів сотні віршів-присвят Маркіянові. Тут теж вміщені матеріали зі святкування 175-річчя від дня народження поета (1811-1986). Впорядники поділили видання по розділам: «Друже, красенький соколе», «Для люду світочем палає» і «Віки перебуде». Графічно видання оформила Людмила Лобода. У кінці книжки вміщено ювілейні привіти Спільці письменників України з нагоди ювілею. Тут теж вітальні промови передових письменників. Це вперше появилось в новітніх часах в Україні того рода видання на пошану Маркіяна Шашкевича.

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман: «Провісник доби нової», есей в збірнику «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 196-206.

Автор схарактеризував Маркіяна як мужа, «одержимий працею».

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман. Первоцвіт нової української поезії, вступна стаття до збірки «Маркіян Шашкевич — Веснівка», лірика, Львів. Видавництво «Каменярь», 1987.

Титульна сторінка цього видання в українській й російській мовах. 34 вірші М. Шашкевича надруковані в російському перекладі. Переклад зробив Олександр Ратнер. Збірку упорядкував і зробив примітки Р.М. Лубківський. У збірку ввійшли найкращі поетичні твори Маркіяна. Упорядник дотримувався норм сучасного правопису, але зберіг ряд мовно-стилістичних особливостей автора.

МАРУНЧАК Михайло: «Ювілейне видання Русалки Дністрової з нагоди її 150-річчя». Вступне слово до видання Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича, «Русалка Дністрова» 1837-1987, Вінніпег 1987. ●

ПАВЛИЧКО Дмитро: «Первомайстер», в збірці «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*».

Автор дав глибоку характеристику Маркіянової творчості, а зокрема «Псальмів Русланових». «Шашкевичеві псальми, каже автор це один з найпотужніших філософських творів нашої літератури. В них зближує безмірами космічний простір людської уяви, рокоче океан духу, на рівну хвилю покірності накочується вал благородного непослуху, великого бунту проти того, хто може все, але не в силі «видрати» з людського почуття милості й любові до Вітчизни». (стор. 187).

РАГОЙША Вячеслав: «Пробився до сонця пролісок». Вітальне слово голови комісії художнього перекладу Спілки письменників Білорусії на літературно-мистецькому вечорі в Києві з нагоди 175-річчя Пробудника.

РОЗУМНИЙ Ярослав: «До 150-річчя «Русалки Дністрової». (Слово біля пам'ятника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі). *«Український Голос»*, Вінніпег, 23 листопада 1987. *«Наша Мета»*, Торонто, ч. 48, 28 листопада 1987. ●

РОЗУМНИЙ Ярослав: «Тасмниці міту Маркіяна Шашкевича». Літературна аналіза творів поета в ювілейному виданні «Русалка Дністрова» Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича, Вінніпег 1987. ●

СЕМЧИШИН Мирослав: «Судилось нам послідним бути». (До 150-річчя «Русалки Дністрової»). *«Народна Воля»*, Скрантон, ч. 42, 29.10.1987. ●

СКВІРТНЯНСЬКИЙ С.: «Меморіяльна дошка Маркіяну Шашкевичу в Бережанах». *«Наше Слово»*, Варшава, ч. 33 (1570), 1987, стор. 7.

Кореспонденція про врочистість, в якій брала участь громадськість Стрия, Галича, Тернополя, Золочева, а передусім Бережан. Серед великої маси народу були поети: Олесь Гончар, Роман Лубківський, Б. Демків, В. Вихрущ, О. Петраш, Р. Піль й інші.

СТЕБЛІЙ Ф.І., ред. «Руська Трійця в історії суспільно-політичного руху і культури України», Київ, *Наукова Думка*, 1987, стор. 338.

Автори: В.І. Горинь, О.А. Купчинський, Ф.І. Стеблій, Е.А. Гринів, Д.Г. Гринчишин, О.В. Завадка, Р.Ф. Кирчів, Б.С. Криса, З.М. Матисякевич, І.В. Паславський, О.А. Полянський, Л.Т. Сенік, С.М. Турсевич, М.Й. Шалата. В цій колективній праці зроблено аналізу минулого та зведено підсумки радянського шашкевичезнавства. Проведено критику діаспорної шашкевичіани.

ШАЛАТА Михайло Й.: «Подвиг, про який не забуває український народ». Вступна стаття до ювілейного видання *«Русалка Дністровая»*, Київ, Видавництво Художньої літератури «Дніпро», 1987.

«У майстерні художника». ж. *«Жовтень»*, Львів, ч. 9,

1987, стор. 134-135.

Тут вміщені картини художника Івана Крислача: «Дитячі роки Маркіяна Шашкевича», «Маркіян Шашкевич в Бережанах» і «Руська Трійця». Остання була вміщена в ювілейному виданні «Русалки Дністрової» Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі (1987).

РУСАЛКА Дністровая. Фолкльорно-літературний альманах «Руської Трійці». Перша книга на західноукраїнських землях, видана живою народною мовою, громадянським шрифтом (1837). Видання присвячене 150-річчю виходу збірника, Київ, «Дніпро», 1987, стор. 208.

Вступна стаття, підготовка текстів і примітки М. Й. Шалати, художнє оформлення Видавництва «Дніпро». Тут вперше надруковано зовнішню обкладинку первісного видання. Досі заголовна внутрішня сторінка видання уважалось за зовнішню.

Русалка Дністрова. Фотокопія з видання 1837 р. зі словом від видавців та вступною статтею й її перекладами мовами української діаспори, Інститут-заповідник Маркіяна Шашкевича, Вінніпег, Канада. ●

Введення «Ювілейне видання «Русалки Дністрової» з нагоди її 150-річчя — Михайло Г. Марунчак; Маркіян Шашкевич: Тасмниці міту — Ярослав Розумний. Переклади в мовах: англійській, французькій, німецькій, еспансько-аргентинській та португальсько-бразилійській.

1988

БОГУН Ірина: Біля джерела «Русалки Дністрової», *Наше Слово*, Варшава, 1988, ч. 4 (1593).

БОЙКО Максим: Книга-зачинатель літературної мови і бібліографії, огляд ювілейного видання «Русалки Дністрової», 1837-1987, Вінніпег, *Український Голос*, Вінніпег 9 травня, Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича, *Шашкевичіяна* (Вінніпег), листопад 1988.

БУРЛАКА Г.М. *Літературна спадщина Маркіяна Шашкевича — Проблеми текстології.* «Наукова Думка», Київ 1988, стор. 114.

Монографію затверджено до друку вченою радою Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН УРСР. Монографія присвячена текстологічним проблемам поетичної спадщини поета. На основі аналізу рукописів і друкованих джерел текстів представлена історія їх створення. Тут теж розглянено спірні питання авторства.

ГОДУНЬКО, о. Йосип: Небуденні пісні (Коментар до «Русланових псалмів»), Львів 1988, Самвидав на правах рукопису, стор. 31.

ГОДУНЬКО, о. Йосип: Радуйся, Підлисецька Горо Біла або читанка про маленький, замріяний, принадний український рай, Львів 1988, Самвидав на правах рукопису, стор. 30.

ГОРАК Роман: Так деж таки вчився Маркіян Шашкевич, «Шашкевичіяна», Вінніпег, ч. 12 (42-43).

ГОРАК Роман, ГНАТІВ Ярослав: Чому «Русалка Дністровая» народилася на берегах Дунаю?, *Всесвіт*, Київ, ч. 12.

КИРЧІВ Роман: Меценат Русалки Дністрової, «Жовтень», Львів, ч. 9, стор. 111-114.

КУРДИДИК Анатоль: Бібліографія Маркіяна Шашкевича. «Шашкевичіяна», Вінніпег, ч. 12 (42-43), листопад 1988. (Дванадцятье продовження, гляди «Шашкевичіяна», чч. 15-16 до 40-41). ●

ЛЕВ Василь: До 150 річчя появи «Русалки Дністрової», рецензія на появу «Русалки Дністрової» — видання Інституту — Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі «Свобода», ч. 82, 3-5. ●

ЛЮДКЕВИЧ Марія: Маркіянове поле. «Шашкевичіяна», Вінніпег, ч. 12 (42-43), листопад 1988.

МАРУНЧАК М.Г.: Двадцятип'ятиріччя «Шашкевичіяни», «Шашкевичіяна», Вінніпег, ч. 12 (42-43), листопад. ●

МАРУНЧАК М.Г.: Вінок Маркіянові Шашкевичу, огляд «Вінок Маркіянові Шашкевичу» (поезії, статті, виступи, хроніка), Київ, «Радянський письменник», 1987. «Шашкевичіяна», Вінніпег, ч. 12 (42-53), листопад 1988. ●

МАТИЧАК, о. Микола: Заповідник о. Маркіяна Шашкевича при Свят-Покровськім Храмі в Галіфаксі. «Шашкевичіяна», Вінніпег, ч. 12 (42-43), листопад 1988. ●

При Свят-Покровському храмі старанням пароха о. Миколи Матичака й громади в дні 13 березня був відкритий філіяльний заповідник о. Маркіяна Шашкевича. Відкриття відбулося після урочистої Св.-Літургії при участі еп. Михаїла Гранчишина та понад 800 вірян, які прибули з різних доколичних громад. «Три приміщення Заповідника є оригінальні, змістовні та атрактивні,» звідомила преса. «Є тут, між іншими експонатами, скульптура Й. Глоговського, картина художника В. Стеблини, та філятеля Романа Дубиняка. Передусім впадає в очі колекція *«Шашкевичіяна»* Інституту Заповідника М. Шашкевича з Вінніпегу.»

МОКРИЙ Володимир: Обрії шашкевичевих питань в кн. *«Греко-католицький церковний календар» — «988-1988 Ювілей Хрещення Русі-України»*. Варшава 1988.

НАХЛІК Е.К.: Українська романтична проза 20-60 років XIX століття, Академія Наук Української РСР, *Наукова Думка*, Київ 1988.

Цінна пам'ятка української етнографії та фолкльористики. Голос М. Шашкевича в «азбучній війні», в розділі «З історії, науки, культури та побуту», «Народна творчість та етнографія», *Наукова Думка*, Київ 1988, ч. 4, стор. 14-18.

ПЕРЕКЛАДИ ТВОРІВ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА **а) англійською мовою**

ІВАХ Онуфрій [EWACH Honore]: A Spring Song (Веснівка), «Ukrainian Songs & Lyrics», Winnipeg, 1933.

Передруковано в зб. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег, 1974, ч. 2 (21-22), стор. 1.

На англійську мову «Веснівку» переклала також Марія Скрипник, а найновіші переклади «Веснівки» створили: білорус Вячеслав Рагойша, вірменин Левон Міріджанян, китайка Тань Делінь, болгарин Іван Давидков, німецька поетеса Анна-Марія Бострем, на французьку мову переклав Ярема Кравець, на угорську — Юрій Шкробинець (див. Р. Лубківський, Провісник доби нової).

б) польською мовою

PARYŁAK P. «Pierwiosnek» (Веснівка). — В кн.: Z górnych chwil życia. Kraków, 1906, s. 162.

в) російською мовою

Тоска по милой. Пер. Н. Гербель. — В кн.: *Поэзия славян. Сборник лучших поэтических произведений...* Под ред. Н.В. Гербеля. Спб., 1871, стор. 205-206.

Рассвет. Стихотворение. — «*По морю и суше*», 1896, ч. 32, стор. 520.

Рассвет. — [Тихо струятся сонные воды]. — [Нас взлелея Русь]. — [Ты летаешь, ветер буйный]. — Над Бугом. — Доля. [Пер. П. Грабовського. Из неизданной книги переводов «Песни Украины»]. — В кн.: *Грабовский П.А. Избранное*. Москва, 1952, стор. 211-216.

Хмельницкий осаждает Львов. Строем народной песни. Пер. Б. Турганов. — Подлесье. Пер. В. Цвелев. — Тоска по любимой. Пер. Я. Шведов. — Песенка. Пер. В. Цвелев. — Наброски. Пер. В. Щепотев. — Другу. Украинская речь. — Доверчивому. — Дружеская песенка. — Слово к ценителям украинского языка. Пер. В. Щепотев. — В кн.: *Антология украинской поэзии в 2-х томах*. [Составитель М.Ф. Рыльский]. Т. 1. Москва, 1958, стор. 102-106.

Рассвет. [Тихо струятся сонные воды]. — [Нас взлелея Русь]. — [Ты летаешь, ветер буйный]. — Над Бугом. — Доля. [Пер. з укр. П. Грабовського для книги «Песни Украины»]. — В кн.: *Грабовський П. Зібрання творів у трьох томах*. Т. 2. Київ, 1959, стор. 20-24. (Акад. наук УРСР. Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка).

Маркиан Шашкевич, «Веснянка», лирика, Львів, Видавництво «Каменярь», 1987, стор. 126. Переклад зробив Олександр Ратнер. Вступ і примітки в українській мові зладив Роман Лубківський.

Переложені вірші (34) містять паралельно українські тексти. Є це двомовне видання включно з обкладинкою.

г) чеською мовою

Tauha po milé. Přelož. F.L. Čelakowsky. — «*Casopis Českeho Museum*», 1842, Sw. 3, s. 334-335.

Nad Buhem. — Večerní soumrak. — Verna. — В кн.:

Vitežit a zit. Anthologie z ukr. poésie. [Praha], Svoboda, 1951, s. 34-37.

ТВОРИ М. ШАШКЕВИЧА, ПОКЛАДЕНІ НА МУЗИКУ*

БОБИКЕВИЧ Остап: Слава Богу. (Зачинається словами «Взлетів орел буйнокрилий». Це сольоспів при фортепіяні). Псалъм Руслановий, третій, мелодеклямація — фортепіяновий дострій до рецитації. Видано на правах рукопису з нагоди 150-річчя народження Поета. Мюнхен 1961. ●

ВАСИЛЕВИЧ В. ТАРАНЧЕНКО Ю. Хорові твори українських композиторів кінця ХІХ початку ХХ сторіччя. Випуск ІІ, «Музична Україна», Київ 1968. Загальна редакція Ю. Таранченка, упорядкування В. Василевича.

Тут включена пісня «Дайте руки, юні други!», слова М. Шашкевича, музика С. Людкевича, стор. 61-63.

ВАСИЛЕВИЧ В., КОЛЕССА М.: Хорові твори українських композиторів кінця ХІХ — початку ХХ сторіччя. Випуск ІІІ, «Музична Україна», Київ 1970. Загальна редакція М. Колесси, упорядкування В. Василевича. Тут включені пісні: «Цвітка молить», слова В. Шашкевича, музика М. Вербицького, «Жаль», слова В. Шашкевича (за Г. Гайне), музика М. Вербицького, перекладення для мішаного хору М. Колесси. «Жаль», слова В. Шашкевича (за Г. Гайне), музика М. Вербицького, «Веснівка» (Цвітна дрібная), слова М. Шашкевича, музика В. Матюка, перекладення для мішаного хору М. Колесси (стор. 23-24).

ВАХНЯНИН А. Піснь свободи. (Не згасайте, ясні зорі...). — В кн.: *Кобзар*. Збірник русько-українських кuartетів. Накладом питомців Духовної Семінарії у Львові. Львів, 1885, стор. 13-14.

*) Цей розділ допоміг оформити диригент Юрій Гнатюк.

ВОРОБКЕВИЧ І. Підлистя. Напів народний. — В кн.: *Співаник для шкіл народних...* Отд. 2. Відень, 1889, стор. 29-30.

ВОРОБКЕВИЧ Йосиф: Співаник для шкіл народних уложив Йосиф Воробкевич. Незмінений відтиск тексту з року 1896. Відень, накладом ц.к. видавництва шкільних книжок 1899.

В цьому збірничку вірш «Підлистя» покладено на музику. Підлистя писано тоді «Підлісе».

ВОРОБКЕВИЧ І. Підлистя. Напів народний. — В кн.: *Співаник для шкіл народних...* (Видання друге). Відень, 1910, стор. 29-30.

КОЛЕССА Микола: «Побратимові». (Музична композиція до слів Маркіянового вірша). Скомпоновано для семінаристського хору у Львові. Львів 1933.

КОЛЕССА Микола: Побратимови. (Від слів «Аж мило згадати, коли з України руская пісня в'ється» до кінця). Львів, Т-во «Просвіта», 1943. ●

КОЛЕССА Ф. Підлісе (на три голоси). Американське В-во Евгена Якубовича, 1918. ●

КУДРИК Борис: Псалми Русланові. (Мішаний хор). Львів. ●

ЛУКІЯНОВИЧ-ТУРКЕВИЧ Степанія: Взлетів орел буйнокрилий. (Виконав вперше тенор Олег Нижанківський, син композитора Нестора, на академії у Парижі 1961 р. Видання на правах рукопису. ●

ЛЮДКЕВИЧ С. Поезії М. Шашкевича в музиці. — В кн.: *Звіт дирекції ц.к. акад. гімназії у Львові за шкільний рік 1910/1911*. Львів, 1911, стор. 60-63. Передруковано в ж. *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1983, ч. 9 (36-37), стор. 10-13.

ЛЮДКЕВИЧ С. Дністрованка. Хор мішаний з сопрановим сольом при супроводі фортепіано. Львів 1911.

ЛЮДКЕВИЧ С. Музыка до текстів М. Шашкевича. [Ч. 1-2], Львів, 1934.

(Ч. 1). Дністрованка. 6 стор. нот.

(Ч. 2). Підлисса. — Дайте руки, юні други. 4 стор. нот.

ЛЮДКЕВИЧ С. Музика до текстів М. Шашкевича.

1. Дністрованка (міш. хор і сопр. сольо з форт.).

2. Дайте руки, юні други... (муж. хор а сар).

3. Підлисса, (міш. хор а сар).

Буклет композицій С. Людкевича на вірші М. Шашкевича, виданий напередодні 100-річчя «Русалки Дністрової», Львів 1934.

МАТЮК В. «Веснівка». Пісня Маркіяна в супроводі фортепіяна в обрібці В. Матюка. Опублікована 1894 р.

Олександр Мишуга мав співати її на своєму концерті в Перемишлі вже в 1881 р. Видав «Львівський Боян», Вип. 21.

МАТЮК В. Веснівка. Напів народний. — В кн.: *Співанник для шіл народних...* Відень, 1910, стор. 29-30.

МАТЮК В. Нещасний. — Не згасайте, ясні зорі. Львів, 1911, 2 стор. (Вид. муз. накладні «Торбан», ч. 81).

МАТЮК В. Веснівка. Львів, 1911. 3 стор. (Видання муз. накладні «Торбан», ч. 79).

МАТЮК В. Веснівка. На мішаний хор аранжував М. Колесса. [Львів, б.р.]. 4 стор. нот. (Народне муз. вид. т-ва «Просвіта». Пісні «інвенційні». Ч. 18. Вип. 33).

МАТЮК В. Нещасний. [Львів, б.р.]. 4 стор. нот. (Підручна бібліотека т-ва «Бандурист»).

МАТЮК В. Дві пісні на мішаний хор до слів М. Шашкевича. 1. Нещасний. 2. Не згасайте, ясні зорі (Болеслав Кривоустий під Галичем). Львів, [б.р.]. 5 стор. нот. (Муз. накладня «Торбан». Ч. 81).

Н.Н. Партитури для хору на слова М. Шашкевича. Видав на правах рукопису Ювілейний комітет по вшануванні 150-річчя з дня народження поета, Мюнхен, 1961. ●

НИЖАНКІВСЬКИЙ Омелян: Бандурист. (Виконав вперше тенор Олег Нижанківський, син композитора Нестора, на академії в Парижі 1961 р. Видання на правах рукопису. ●

ПОЛУЛЯХ Іво: Партитура. Композиції до слів М. Шашкевича. (Син любимому отцю). Тенорове сольо в супроводі фортепіану. Видав Мюнхенський Ювілейний Комітет на правах рукопису. Мюнхен 1961. ●

ШУСТ Я.Т., впорядник: Пісні на слова Маркіяна Шашкевича. До 150-річчя з дня народження Маркіяна Шашкевича. Видавництво Львівського університету, Львів, 1961, стор. 38.

В цій збірці вміщені: «Веснівка», В. Матюк, сопр. сольо з форт., «Болеслав Кривоустий», В. Матюк, муж. хор, «Нещасний», В. Матюк, муж. хор, «Підлисса», Ст. Людкевич, мішаний хор, «Слово до чителів руського язика», Ст. Людкевич, «Дайте руки юні други», муж. хор, «Дністрованка», міш. хор-сопр. сольо, форт., «Розпука», сольоспів для високого голосу, Ст. Людкевич, «Думка», сольоспів для високого голосу, А. Кос-Анатольський, «Встала Русалка Дністрова», міш. хор, слова Д. Павличка, муз. А. Кос-Анатольського.

ЯРОСЛАВЕНКО Я. [ВІНЦКОВСЬКИЙ Ярослав]. В Маркіянове свято. Кантата до слів К. Малицької. Мішаний хор. Львів 1934. ●

ШАШКЕВИЧ В ПОЕЗІЇ І ПРОЗІ

(Алфавитний порядок авторів)

БАРАБАШ Володимир [Barabash, Volodimir] Mar-
kian Shashkevych: Enlightened Poet — Dedicated Priest
(Poem). «Шашкевичіяна», Вінніпег 1981, ч. 8 (34-35), стор.
1. ●

БІЛОУС Дмитро: «Неопалима Купина». Вірш в зб.
«Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 71.

БРАТУНЬ Ростислав: На відкритті пам'ятника М.
Шашкевичу в селі Підлиссі (вірш-присвята). «Варта».
Поезії, Київ, «Дніпро», 1966. Передруковано в збірнику
«Шашкевичіяна», Вінніпег 1984, ч. 10 (38-39), стор. 1.

БУРЛАКОВ Сергій: «Поклик Маркіяна». Вірш в зб.
«Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 74-75.

ВИХРУШ, Володимир: «Чисте джерело». Вірш в зб.
«Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 76.

ГНАТЮК Іван: «Одкровення». Вірш в зб. *«Вінок Маркіянові Шашкевичу»*, стор. 77.

ГОРАК Роман: «Шашкевич» — роман-есе. *«Жовтень»*, чч. 10 і 11, Львів 1981.

ГОРІШНИЙ Микола. «Маркіянова зоря». (Вірш). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1969, ч. 12, стор. 257. ●

ГОРІШНИЙ Микола. «Дух Шашкевича» (Вірш-присвята). *«Шашкевичіяна»*, Вінніпег 1972, ч. 17-18, стор. 353. ●

ГОСТИНЯК Степан: «Предтеча». Вірш в зб. *«Вінок Маркіянові Шашкевичу»*, стор. 78.

ГРАБОВИЧ Іларіон. «На могилі Маркіяна» (вірш-присвята). *«Зоря»*, рік I, ч. 14. Львів 1880, стор. 192.

ГУЩАК Іван: «Дорога у вічність». Вірш в зб. *«Вінок Маркіянові Шашкевичу»*, стор. 79.

ГУЦУЛЯК Г. [ПОПОВИЧ О.]. Три зорі — три могили — *«Буковина»*, 1890, 15 (27) березня, ч. 6.

Вірш, присвячений Шевченку, Шашкевичу і Федьковичу.

ДАВИДОВСЬКА Наталя: «Спрага». Вірш в зб. *«Вінок Маркіянові Шашкевичу»*, стор. 80.

ДЕМКІВ Борис: «Бог любить трійцю». Вірш в зб. *«Вінок Маркіянові Шашкевичу»*, стор. 82-83.

ДРАЧ Іван: «Я так як бачу космонавта» в збірці *«Про туберанці серця»*, Київ. *«Молодь»*, 1965, стор. 19-20.

Ф.Д. [ДУДКО Федір] Подорож на Білу Гору. (Вражіння). *«Новий Час»*, Львів, 1937. ●

ДУХНОВИЧ Олександр: «Одвіт Йосифу Левицькому». Вірш передрукований в зб. *«Вінок Маркіянові Шашкевичу»*, стор. 25.

Русалочки заспівали сладку пісень над Дністром,
Німфи їм ся обізвали над Тисою, над Істром...

ДУМКА П. В честь і в пам'ять Маркіяна Шашкевича — першого вістуну нашої долі. (Вірш). — *«Правда»*, т. 13,

вип. 40, 1892, стор. 360-363.

ДУРБАК Роман. Пробудителів Галицької Землі. В альманасі «*В 150-ліття існування Духовної Семінарії у Львові (1783-1933)*», 1934. Передрук в «*Світильнику Істини*», ч. I, накладом Студентів Богословської Академії, Видання УКУ, Торонто-Чікаго, 1973, стор. 507-508. ●

Цього вірша деклямовано на концертах богословів, присвячених 125-літтю від дня народження Пробудителя.

ДУРБАК Роман: Пробудителів Галицької Землі. «*Шашкевичіяна*», Вінніпег 1978, ч. 5 (28-29), стор. 1-2. ●
Передрук.

ЗАБАШТА Любов: «Русалка Дністрова». Вірш в зб. «*Земля Антейв*», Київ 1971.

ЗАВАДОВИЧ Роман: В 100-і роковини 1837-1937. (Вірш-присвята сторіччі «Русалки Дністрової»). Друкований в одноднівці «*Століття Русалки Дністрової*», Львів 1937, передрукований в «*Самоосвітнику*», ч. 7-8, Львів 1937 і в «*Золочівщині*», регіональному збірнику, Нью Йорк, Торонто, Канбера 1982, стор. 245-247. ●

ЗАВАДОВИЧ Роман: Дитячий поклін Маркіянові (вірш-подяка). «*Життя — La Vida*», Apostoles, Misiones, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 112. ●

[ЗАВАДОВИЧ, Роман]. Хлопчик з Підлисся (вірш). «*Життя — La Vida*», Apostoles, Misiones, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 110-112, у окремій сторінці «*Життя Дитини*». ●

ЗІНЧУК Станіслав: «Руслан». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 87.

ІВАНИЧУК Роман: Вода з каменю. (Біографічна повість, присвячена Маркіянові Шашкевичеві). Львів, «*Каменярь*», 1982, 263 стор.

К.М. «МАЛИЦЬКА К.]: «Русалка Дністрова». Сценічний образок в 2 діях написала К.М. у Львові, 1914.

Видання Українського Педагогічного Товариства, з друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка, стор. 8.

Дієві особи: Русалка — молода українська дівчина. Голоси критиків; світські власті, консисторія, цензор, свої інтелігенти. Похід дітей і молоді.

КАЛІКА Володимир: «Ранковий роздум над Дністром». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 88.

КАЛИНЕЦЬ Ігор: Могила Шашкевича. «*Дніпро*», ч. 7. Київ 1964, в кн.: «*Поетії з України*», 1970.

КАЛИНЕЦЬ Сильвестер: «До М. Шашкевича» (вірш). Календар «*Канадійського Фармера*» на 1937 р., стор. 144. ●

КАРМАНСЬКИЙ П. Маркіянові в соті роковини. (Вірш). — «*Неділя*», Львів 1911, ч. 43-44, стор. 2, теж «*Канадійський Русин*», ч. 27, Вініпег 1911.

КАЧУРІВСЬКИЙ Роман: Дубове листя із Підлісся. «*Ленінська молодь*», ч. 140 (5779), 22 листопада, Львів 1986.

КАЩУК Наталя: «Ключ небовий». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 90.

КОВАЛЬЧУК В. «Русалка» (Сценічні картини). З приводу 100-ліття появи «Русалки Дністрової» (1837-1937), з 7 образками і 2 нотами пісень. Накладом Товариства «Просвіта», Видання, ч. 834, стор. 48. ●

Картина з кінця 1836 р. і в перших місяцях 1837 р. В діялогах рясно використані історичні цитати творців «Русалки Дністрової», як теж тих, які намагалися її угробити. Завданням автора було, як пишеться про це у вступі: «Збудити пошану та вдячність для укладачів «Русалки Дністрової», а головно для душі «Руської Трійці», для Маркіяна Шашкевича».

КОЛОДІЙ В.: «Маркіянова дорога» в зб.: («*Вінок Маркіянові Шашкевичу*»), стор. 91.

КОНСТАНТИНОВИЧЕВА А. Сльоза русинки з Лемківщини на могилу Маркіяна Шашкевича. Нова

могила у Львові. — «Діло», 1893, 25 листопада (7 грудня), ч. 265.

КОРОЛЬ Степан: Школярик Маркіян (сценічна картина з дитячих літ Маркіяна Шашкевича). Діточа Бібліотека «Світа Дитини», ч. 188, Львів, 1937. ●

Вперше була друкowana в книжці «Світ Дитини», альманах для дітей, річник 17, Львів 1936. Накладом Михайла Таранька.

КОРОЛЬ Степан: Буря над Білою Горою (п'єса). Альманах для дітей «Світ Дитини», річник 17, Львів 1936, стор. 231-234. Накладом Михайла Таранька. ●

КРАВЧЕНКО Уляна: Століття «Русалки Дністрової». Вірш в ж. «Жіноча Доля», Коломия 1937, ч. 18, ст. 2.

КУДЛИК Роман: «Сігневий монолог». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 92.

ЛЕБЕДОВА В. [МАЛИЦЬКА К.] В Маркіянові роковини. (Вірш). — «Дзвінок», 1911, ч. 6, стор. 89.

ЛЕБЕДОВА Віра [МАЛИЦЬКА К.] В роковини Маркіяна Шашкевича. (Вірш) — «Життя — La Vida» Apros-toles, Missiones, листопад 1961, ч. 11 (165), стор. 19.

Передрук.

ЛЕПКИЙ Богдан: «Для ідеї», вірші присвячені Маркіянові Шашкевичеві. «Шашкевичіяна», Вінніпег 1964, ч. 3, стор. 73. ●

Вперше ці вірші були друкovanі в 1911 р. у Львові, у книжечці, виданій старанням Жіночого Кружка Р.Т.П. (Руського Товариства Педагогічного).

ЛЕПКИЙ Богдан: Маркіян навчає сина (вірш). «Канадійський Русин», ч. 30, Вінніпег 1911. ●

ЛОТОЦЬКИЙ Л. Цвітка на могилу Маркіяна Шашкевича. (Вірш). — «Свобода», 1911, 2 листопада, ч. 52.

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман: Камертон Шашкевича (кантата). «Літературна Україна», Київ, 6 листопада 1986. Вступ її передрукovanий в збірнику «Шашкевичіяна», Він-

ніпег 1986, ч. 11 (40-41), стор. 1-2.

ЛУПІЙ Олесь: «Руська мова». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 114-115.

ЛУЦИК Ієронім: «Повстань з могили, воскресни пророче!» В перше надрукований у книжечці: «Пам'яті Маркіяна Шашкевича в п'ядесят літні роковини его смерти». Написав І.Я. Луцик, Бережани 1893.

ЛУЧУК В.: Сповідь Маркіяна Шашкевича перед майбутнім. — В збірці «Полум'я мене овіює». Вибрані поезії, Київ, «Дніпро», 1964, стор. 218-19.

ЛЮДКЕВИЧ Марія: На Білій Горі. «Ленінська молодь», ч. 140 (5779), 22 листопада, Львів 1986.

М-А К. [МАЛИЦЬКА К.] «Русалка Дністрова». Сценічний образок в 2-х діях. — «Дзвінок», 1911, ч. 5, стор. 72-79.

М.Г. У соті роковин смерти Галицького Пробудителя. «Світло» (вірш-присвята), Мондер 1943, ч. 11 9122).+

МАНГЕ Р. На Білій Горі (Вірш в поклоні Маркіянові) «Праця», Прудентополіс 1961, ч. 44-45. ●

МАНДРИКА Микита Ї.: Предтеча. (В 125-ліття смерті Маркіяна Шашкевича). «Шашкевичіяна», Вінніпег 1968, ч. 10, стор. 193. ●

МАРТИНОВ Василь: «Шашкевич пише листа дружині». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 120.

МОВЧАН Павло: «Іменники Маркіянові Шашкевичу». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 121-127.

МОГИЛЬНИЦЬКИЙ А. Судьба поета. (Вірш). — В кн. «Устиянович Н. і Могильницький А. Твори. Вид. 2-е. Львів, 1913, стор. 380-387.

МУРАШКА О. [ПОПОВИЧ О.]. Три зорі. (Пам'яті Тараса, Маркіяна і Юрія). (Вірш). — «Буковина», 1889, 30 березня (11 квітня), ч. 7.

ОСАДЧИЙ Василь: «Вірменська вулиця». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 128.

ОСАДЧУК Петро: «Найперша потреба». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 129.

ПАВЛИЧКО Дмитро: Він боровся. «Літературна газета», Київ, 17 листопада, 1961.

Вірш присвячений Маркіянові.

ПАВЛИЧКО Дмитро: У шанобі до М.С. Шашкевича. «Літературна газета», Київ, 1961, як теж «Українське Слово», Вінніпег, ч. 44, 1961.

ПАВЛИЧКО Д. Маркіян Шашкевич. — В кн.: Павличко Д. Днина. Поезії. Київ 1960, стор. 89-91. (Декада української літератури та мистецтва. Москва. 1960).

ПАВЛИЧКО Дмитро: «Маркіян Шашкевич» в збірці «Пелюстки і леза». Вибрані поезії, Київ, «Дніпро», 1964. Передрук в «Шашкевичіані», Вінніпег 1977, ч. 4 (26-27).

Також переклад на російську мову пера П. Сингаївського.

ПАСІЧИНСЬКИЙ І.Р. В соту річницю уродин першого галицько-руського співця Маркіяна Шашкевича. (Вірш). — «Русское слово», 1911, 29 жовтня (2 листопада), ч. 44.

ПАСІЧИНСЬКИЙ І. В пам'ять сотої річниці родин Маркіяна Шашкевича. (Вірш. Львів, накл. Ю. Балицького, 1911). 11 стор. і 1 л. іл.

ПАСІЧИНСЬКИЙ І. Привітна думка в соту річницю уродин Маркіяна Шашкевича. (Вірш). — «Свобода», 1911, 2 листопада, ч. 52.

ПЕРЕБЕНДЯ [КОНИСЬКИЙ Олександр]. «До Русалки». (Присвячено руським академікам у Львові 1836-1900). Вперше надрукований в тижневику «Русалка», Львів 1866, ч. 3, стор. 17.

ПЕРЕБИЙНИС Петро: «Балади про чотирьох дубів». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 131.

ПЕТРЕНКО Микола: «Свічник Маркіяна Шашкевича». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 131.

ПЕТРЕНКО Микола: «День із Маркіянового дитинства». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 132.

ПЕТРЕНКО Микола: «Русалчині скарби». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 133.

ПЕТРУК-ПОПИК Георгій: «Над Золотою липою». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 135.

ПЕТРУК-ПОПИК Георгій: «Останній день». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 135.

ПІГЧИН П.: Баллада про лицаря й князівну Русалку. Баллада про Маркіяна й появу Русалки Дністрової. «*Канадійський Фармер*», Вінніпег, листопад 1961. ●

ПОПОВИЧ, о. Дамаскин: «Святкуючи Маркіяна сотні роковини».

Чотири строфовий вірш, який залюбки деклямували студенти перед Першою світовою війною. Третя строфа цього вірша звучить: «Польська мова чи російська, то для нас чужая; Для нас тільки українська одна лиш святая». Цитуємо цього вірша з «Ювілейного видання» у 150-ліття народин поета. Париж-Мюнхен 1961, стор. 190, авторства Ст. Шаха. ●

ПОПОВИЧ, о. Дамаскин: Другий Мойсей (вірш). В кн.: «*Маркіян Шашкевич на тлі відродження Галицької України*». Мондер, Алберта, 1943. ●

ПРИЙМА, о. Василь: Нащадки Маркіяна. (Вірш-присвята). «*Шашкевичіяна*», Вінніпег 1966, ч. 6-7, стор. 129. ●

ПРИЙМА, о. Василь: Із скарбниці чорнозему української землі. «*Шашкевичіяна*», Вінніпег, листопад 1973, ч. 1 (19-20), стор. 2. ●

ПРИЙМА, о. Василь: Ясна зоря Галицької землі. (Вірш-присвята в 125-ліття смерти Пробудителя). «*Шаш-*

кевичіяна», Вінніпег 1968, ч. 11, стор. 225. •

ПУШИК Степан: «Дух Маркіянів». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 137.

РОМАНЧЕНКО Микола: «Громи тріснули недолю». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 139.

РОМАНЮК Віктор: Будитель волі. «Ленінська молодь», ч. 140 (57779), 22 листопада, Львів 1986.

СЕМЧУК, о. Стефан: Присвята Отцю Маркіяну в «Ювілейній пам'ятці», (вірш). Вінніпег 1961, і передрук в «Шашкевичіяні», Вінніпег 1980, ч. 7 (32-33), стор. 1. •

СЕНАТОВИЧ Оксана: «Бережанські сліди». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 141-142.

СЕНАТОВИЧ Оксана: Пам'яті Шашкевича в збірці «Стебло». Поезії, Київ, «Молодь», 1968, стор. 16.

СЕНАТОВИЧ О.: Пам'яті поета. «Ленінська молодь», ч. 140 (57779), 22 листопада, Львів 1986.

СИМОНЕНКО Василь: «Бубнявють думки, проростають словами». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 143.

СИНГАЇВСЬКИЙ Микола: «Читанка Маркіяна Шашкевича». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 144-145.

СИРОДЕНКО Михайло: Сіяв промени ти. (Вірш). «Літературна газета», Київ, 17 листопада 1962. Передрукований в «Смолоскипі» з Монтреалу, 1962, ч. 22 (92).

СТРІЛЕЦЬ Ольга: Дуб Маркіяна. (Вірш-присвята). В збірці поезій «Гроловиця». Видавництво «Карпати», Ужгород 1972, стор. 81 і 82.

СТРУЦЮК Йосиф: «Руська Трійця». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 147.

УКРАЇНКА Леся: На роковини М. Шашкевичу. «Канадійський Русин», ч. 25, Вінніпег, 11 листопада 1911. Передруковано в «Шашкевичіані», ч. 2, стор. 35, Вінніпег 1964. ●

УСТИЯНОВИЧ К[орнило] Н. В пам'ять Маркіяна Шашкевича. (Вірш). — «Зоря», 1888, ч. 1, стор. 4-5.

УСТИЯНОВИЧ Корнило: «Співець Божий». (Вірш). Деклямував сам автор в часі своєї промови на концерті в честь Пробудителя Галицької Руси у Львові в 1911 р. Див. Степан Шах, стор. 188. «Ювілейне видання у 150-ліття народин поета». Париж-Мюнхен 1961.

УСТИЯНОВИЧ К[орнило]. На спомин Маркіянові. — «Школьна часопись», 1888, ч. 5, стор. 33-34.

УСТИЯНОВИЧ Микола. Прелюбезному другу нашому Руслану — Маркіяну Шашкевичу в день імя его. В книзі: — *І. Б. Ф. Головацький*, ч. 2. Відень 1847, стор. 125.

Вірш починається: «Друже сердешний, краснецький соколе!» Був передрукований в кн.: «Руська читанка для нижчих клас середніх шкіл», ч. 2. Львів 1871, стор. 77.

УСТИЯНОВИЧ Микола (Никола з Николаєва). Згадка за Маркіяна Шашкевича во в'ічную его пам'ять. *Cieniom Marcyjana Szaszkiewicza ku wiecznej jego pamiesci.*

Львов з вольной праси Інститута Ставропігійанского. Віршована елегія видана в 1848 р., надрукована в мовах українській і польській.

Вірш був написаний в 1846 р. М. Устиянович бажав помістити його в часописі «Gazeta Lwowska», але ред. Камінський відмовився. Мотивував тим, що у вірші «дишить тенденція роз'єднання в народі, зрієшися від віків в одно польське тіло.» Вірш пролежав в архіві Устияновича до 1848 р., коли то надруковано його в друкарні Ставропігійського Інституту. Цим віршом вітав Микола Устиянович головну Руську Раду у Львові в дні 2-го травня 1848 р. й тим віддав шану духовному Батькові цієї ради. Надрукований в збірнику «Шашкевичіана», Вінніпег 1968, ч. 10, стор. 204.

УСТИЯНОВИЧ Микола: Згадка за Маркіяна Шашкева во в'ічную его пам'ять.

Передрук видання Ставропігійського Інституту з

1848 р. Вступні статті в українській й англійській мовах зладив М.Г. Марунчак, «Бібліотека Шашкевичіяни», ч. 2, Вінніпег 1968, стор. 16 + VIII.

УСТИЯНОВИЧ М. Побратимові в день імени його. — Згадка за Маркіяна Шашкевича в вічну його пам'ять. — В кн.: *Твори Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Миколи Устияновича, Антона Могильницького*. Львів, 1906, стор. 179-184. (Руська письменність. [Т.] 3).

УСТИЯНОВИЧ М. Побратимові в день імени його. — В кн.: *Антологія української поезії*. В 4-х томах. Т. 1. Київ 1957, стор. 193.

УСТИЯНОВИЧ Микола: «Вспомини». (Уривок вірша). *Записки Наукового Товариства імені Шевченка*, 1911, т. 104, стор. 107-119.

Ф.Б. [БІЛОУС Федір]: «До Русалки Дністрової». Вірш надрукований в збірнику «*Весна*», Львів 1852, стор. 37.

Ф.Б. був педагогом й учителював в гімназії в Коломиї на становищі директора.

ЧЕПУРКО Богдан: «Русалчині пісні». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 148.

ЧУМАРНА Марія: «Заповіт Маркіяна Шашкевича». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 149.

ШАШКЕВИЧ В. До мого батька. (Вірш). — В кн.: *Шашкевич В. Зільник. Поезії*. Львів, 1896, стор. 32-33. Передруковано в збірнику «*Шашкевичіяна*», Вінніпег 1965, ч. 4-5, стор. 97.

До Русалки Дністрової. (Вірш). — В кн.: *Весна. Сборник различных сочинений стихом и прозою*. Львов, 1852, стор. 25.

ШАШКЕВИЧ Володимир: «Сиві очі». Вперше надруковано в тижневику «*Вечерниці*», 1862, ч. 6.

ШВЕЦЬ Василь: «Благословлю Кассіопею». Вірш в зб. «*Вінок Маркіянові Шашкевичу*», стор. 150.

ШКРАБЮК Петро: «А треба ж бо комусь сказати». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 151.

ЯРОШ Ярослав: «Про долю й недолю». Вірш в зб. «Вінок Маркіянові Шашкевичу», стор. 152.

БІБЛІОГРАФІЯ БІБЛІОГРАФІЇ ШАШКЕВИЧІЯНИ

БІЛЕЦЬКИЙ О.І., ред.: Українські письменники Біо-бібліографічний словник, т. III. Дожовтневий період (XIX- поч. XX ст.). Н-Я. Уклали: М. Пивоваров, Г. Сингаївська, К. Федоренко. Відповідальний редактор П.К. Волинський. Редакційна колегія працювала над цілістю словника (п'ять томів) в такому складі: О.І. Білецький (голова ред.-колегії), О.І. Бандура, П.К. Волинський, Е.П. Кирилюк, П.С. Козланюк, С.А. Крижанівський, Л.М. Новиченко. Державне видавництво Художньої літератури, Київ 1963, стор. 598.

БОЙКО І.З. Іван Франко. 1856-1916. Бібліографічний покажчик. Київ, 1954. 203 стор. (Акад. наук Укр. РСР. Держ. публ. б-ка УРСР).

Про М.С. Шашкевича — розділ: «Франко і М. Шашкевич», стор. 96-97 та на стор. 24, 41, 61.

БОЙКО І.З. Іван Франко. Бібліографічний покажчик. Вид. 2-е, переробл. і доп. Київ, 1956, 288 стор. (Акад. наук Укр. РСР. Держ. публ. б-ка УРСР).

Про М.С. Шашкевича на стор. 20, 44, 48, 146, 174, 200, 204, 205.

БОЙКО І.З. Українські літературні альманахи і збірники XIX-початку XX ст. Бібліографічний покажчик. Видавництво «Наукова Думка, Київ 1967, стор. 30, 31, 32, 351 і 352.

ВАНЬО ТЕОДОР. «Шашкевичівська бібліографія», «Шашкевичівські Вісті», кварталник, орган Товариства ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві, ч. 3-4, стор. 28-29.

ВОЗНЯК М. Література — «Записки НТШ», т. 106, 1911, стор. 215-218.

Короткий огляд літератури, що появилася у зв'язку з 100-річчям з дня народження М. Шашкевича.

ВОЗНЯК МИХАЙЛО. Кілька слів про видання Шашкевичевих писань і їх хронологію. Див. «Писання Маркіяна Шашкевича», Львів, 1912. Збірник Фільольогічної Секції НТШ, т. XIV.

ГУМЕНЮК М.П. і КРАВЧЕНКО Е.Е. — Бібліографічний покажчик — М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький. Редактор Г.Ю. Гербільський. Вид-во Львівського університету, Львів 1962.

[ЕСТРАЙХЕР К.] ESTREICHER K. Szaszkievicz Markian. В кн. Estreicher K. Bibliografia polsa XIX stolecia. Т. 4, Kraków, 1878, стор. 435.

ЗЛИНСЬКИЙ ОРЕСТ, ред. (ZILYNSKYJ Orest, red.). «Сто п'ядесят років чесько-українських літературних зв'язків 1814-1964». *Науково-бібліографічний збірник. Sto padesát let česko-ukrajinských literárních styků 1814-1964. Vědecko-bibliografický sborník Státní knihovna ČSR (Slovenska Knihovna) Ustav jazyků a literatur československé Akademie Věd, Svět Sovětů, Praha, 1968.* Є це двомовне, чесько-українське видання. Видано до VI Міжнародного з'їзду славистів в Празі. (478 сторін). В збірнику заповдана обширна бібліографія від стор. 100 до 466-ої. Над збірником працювали чеські вчені, а між ними відомі в українсько-чеській тематиці Владімір Гостічка і Йосиф Стрнадель. З українських славистів приймали участь Зіна Генік-Березовська та Іван Савіцький. Є це найобширніша й найповніша бібліографія чесько-українських літературних зв'язків.

КОВАЛЕНКО О., ред.: Шашкевич М. [Бібліографія — 8 назв]. — В кн. *Українська муза*. Поетична антологія від початку до наших днів. Під ред. О. Коваленка. Київ, 1908, Стб. 1251-1252.

КОЦОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР. Бібліографія. Маркіян Шашкевич. [Твори — 14 назв]. — Рукописи М. Шашкевича [3 назви]. — Вісті о рукописах Шашкевича [4

назви]. — Про М. Шашкевича [9 назв]. — В кн.: *Шашкевич М., Вагилевич І. і Головацький Я. Писання*. Львів, 1884, с. XXIX-XXXII (Руська бібліотека І. Онішкевича. [Т.] 3).

КУРДИДИК АНАТОЛЬ. Бібліографія Маркіяна Шашкевича. (Завдання, в якому кожний може допомогти своїм вкладом). *Шашкевичіяна*, Вінніпег 1971, ч. 15-16, стор. 348.

Так започатковано серійні підсумки «Шашкевичіяни».

Цим числом започаткував автор довгу серію бібліографії до шашкевичіяни, яка появилася майже в кожному наступному числі цього періодика і так: 17-18, 19-20, 21-22, 23-25, 26-27, 30-31, 34-35; 36-37; 38-39; 40-41. Автор цієї цінної бібліографії, між іншим, так висловився у вступі до неї: «Коли мати на увазі сучасну дійсність в Україні та в українській діаспорі по світі, всі дослідники, популяризатори, поклонники і прихильники М. Шашкевича мають обов'язок спричинюватись до того, щоб усі можливі та знайдені чи випадково попалі їм вістки до біографії, творчості, дослідів, святкувань і нотаток про М. Шашкевича віднотувувати та громадити їх в одному місці, — що ж краще надасться для цього, як не Інститут-Заповідник М. Шашкевича у Вінніпегу, який і був створений та який діє для постійного обслуговування живим культ Пробудителя Галицької Волости» (стор. 349).

КУЩ О.П. Осип Маковей. Бібліографічний покажчик. [Ред. Є.М. Іванців]. Львів, 1958. 155 стор. (Львівська б-ка Акад. наук. Укр. РСР).

Про М. Шашкевича номери: 423, 429, 435, 465.

ЛЕВИЦЬКИЙ ІВАН: Галицько-русская библиография XIX столѣтія съузглядненіемъ русскихъ изданій появившихся въ Угорщинѣ и Буковинѣ (1801-1886) т. I, Львовъ 1888, т. II Львовъ (1895).

ПЕЛЕНСЬКИЙ Е.Ю.: Бібліографія української бібліографії, Львів 1934. ●

ПЕЛЕНСЬКИЙ Е.Ю. «Русалка Дністрова»: Матеріали до бібліографії, в серії «Книгознавчі записки», ч. 2. Накладом Українського Товариства Бібліофілів, Львів 1937. ●

ПЕТРАШ ОСИП: «Коротка бібліографія». Див. «Літературні портрети: Маркіян Шашкевич, Іван Ваги-

левич, Яків Головацький». Видавництво художньої літератури «Дніпро», Київ 1972, стор. 150-151.

Р.С. [Смик Роман]. Шашкевичіяна Богдана Лепкого. «Шашкевичіяна», Вінніпег, листопад 1964, ч. 3, стор. 94-95. ●

ШАХ СТЕПАН: Наукові студії і літературні праці про життя і творчість Маркіяна Шашкевича. Див. «*Маркіян Шашкевич та Галицьке Відродження*», Ювілейне видання у 150-ліття народин Поета. Париж-Мюнхен 1961, стор. 205-211. ●

ШАХОВСЬКИЙ С.М. Бібліографія про М.С. Шашкевича та його творчість [5 назв]. — В кн.: *Хрестоматія критичних матеріалів про нову українську літературу*. Т. 1. Вид. 2-е. К.-Х., 1947, стор. 91.

ЩУРАТ В.Г.: Вибрані праці з історії літератури. Вид-во АН УРСР, Київ, 1963.

Критико-бібліографічний нарис про М. Шашкевича. Популярна брошура Видавництва Львівського університету, Львів 1961.

ПОКАЖЧИК АВТОРІВ

I

А.І., див. Івахнюк Антін	Божик-Павлова Ольга	147
Авдикович О.	Бойко І.З.	185
Авдикович Р.	Бойко Максим	167
Амвроз, єпископ, див. Сенишин, митр. Амвроз	Болюбаш Володимир	157
Андрусяк Микола	Борщак Ілля	129
Арсенич Петро	Бострем Анна-Марія	169
Бабій М.	Боцян О.	100
Бажан М.П.	Бочковський Гінполіт	30
Балицький П.	Братунь Ростислав	144, 174
Балицький Ю.	Брик Іван	30, 91, 95, 101, 113, 120
Бандура В.Ф.	Брож Р.	30
Бандура О.І.	Бугайко Т.Ф.	30
Барабаш Володимир	Бугайко Ф.Ф.	30
Баран Олександр	Буда Сергій	94
Баранецький Мирон	Будз Іван	126
Бараник, о. В.	Будзиновський Вячеслав	97
Барвінський Олександр	Будка, єп. Никита	124
29, 58, 78, 94, 97, 100, 117	Буженко В.	133
Бендасюк С.	Бурак Григорій	99
Бердник Олесь	Бурлака Г.М.	167
Бережанський Бояніст	Бурлаков Сергій	179
Білаш, Б.Н.	Буць Олександр	120
Білецький Олександр І.	Бучацький Володимир	143
60, 130, 132, 133, 148, 153, 185	Бучинський Дмитро	133
Білінський, о. В.	Вагилевич Іван	12, 18, 19, 29, 30, 46, 51, 57, 60, 69, 74, 76, 77, 78, 84, 90, 121, 144, 157, 161, 164, 187
Білозерський В.	Вайда М.	133
Білоус Дмитро	Ваньо Теодор	25, 118, 124, 185
Білоус Федір	Василевич В.	171
Бірчак Володимир	Василій, єпископ, див. Ладика, єп. Василій	
Бобикевич О.	Василь з-над Дністра	91, 95, 101
100, 171	Вахнянин Богдан	125
Богачевський Данило	Вахнянин Наталь	30, 75, 83, 85, 88
143, 158	Вашкович М.	93
Богачевський, єп. Константин (також митрополит)		128, 130, 133
Богун Ірина		167
Боднарук Іван		157
Бодяньський О.М.		57
Божик, о. Пантелеймон		126

Величковський Юліян	19, 101
Вербицький М.	171
В.М.В. (Вергун Модрич Василь)	143
Вергун-Модрич Василина	133
Вертипорох Євген	142
Вертипорох Леоніда	143
Вертратський Іван	82
Вихрущ Володимир	166, 174
Вігорний Андрій	31, 154
Вікулов Сергій	162
Вільха М.	111
Вовчак Стефанія	143
Возняк Михайло	31, 101, 107, 113, 115, 116, 117, 120, 121, 123, 125 126, 156, 185, 186
Волинський П.К.	30, 32, 60, 185
Гайне Г.	171
Галащук І.	130
Гандельсман М.	32
Ганка Вячеслав	13, 14, 17, 57, 78
Гаррис М.	133
Гвоздик Є.	111
Герасименко М.П.	32, 33
Гевко, о. Павло П.	128
Гербель Н.	170
Гербільський Г.Ю.	33, 186
Германюк, митр. Максим	133
Глушак В.	125
Гнатів Ярослав	159, 160, 168
Гнатюк Іван	175
Гнатюк Юрій	171
Гойдуцько, о. Йосип (також Осип)	120, 186, 204
Головацький Іван Б.Ф.	33, 64, 77, 81, 156
Головацький Яків	12, 18, 19, 33, 46, 51, 57, 58, 60, 64, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 90, 121, 124, 144, 156, 157, 161, 164, 184, 187
Головінський Євген	140
Гонтар П.А.	33
Гончар Олес Т.	162, 164, 166
Горак Роман	158, 159, 160, 164, 168, 175
Горбаль К.	96
Гординський Ярослав	34, 102, 115
Горішний Микола	175
Горинь В.І.	166
Гошовський Богдан	123
Гостиняк Степан	175
Гостічка В.	34, 186
Грабович Іларіон	175
Грабовський П.	34, 170
Граничка Л.	127
Гринів Е.А.	166
Гринчшин Д.Г.	166
Гриньох, о. Іван	134
Гриньох, о. Степан	129
Грицай Остап	160
Грицак Євген	35
Грінченко Борис	34
Грозенчик Йосиф	35
Грушкевич Йосиф	35
Гудзій М.К.	35
Гуменюк М.П.	186
Гуржій І.О.	35
Гуцуляк Г. (Попович О.)	175
Гушак Іван	175
Гавліч, о. В.	134
Геник-Березовська	186
Глова І.М.	111
Глоговський Й.	169
Гоцький Й.А.	95
Гощинський С.	68, 76
Давидков Іван	169
Давидовська Наталя	175
Дамаскин, о. ЧСВВ, див. . . . . Попович о. Дамаскин	
Данилевич Роман І.	158
Данилишин Євген	155

Дашкевич Н.П.	88	Заневич І. — див. Терлецький О.	37
Делінь Тань	169	Заремба Ярослав	124
Демидчук Семен	103	Засенко О.Є.	132, 155
Демків Б.	166, 175	Заставний Йосип	152, 153
Денисюк І.	134	Застирець, о. Йосип ..	113, 116
Денисюк Михайло	160	Заєць Федір	103, 134
Джюба Іван	35	Зілинський Орест	186
Дзьобан Олекса ...	81, 84, 160	Зінько, о. Василь	135
Дідицький Богдан	10	Зубко Василь	37
Дмитренко Михайло	141	І.К. (Крип'якевич Іван)	103
Дмитрук В.Т. 130, 132, 134, 155		Іваничук Роман	27, 164
Доланський Юліус	35	Іванців Є.М.	187
Дольницький А.	36, 83	Івах Онуфрій	37, 169
Дольницький М.	134	Івахнюк Антін	127
Дороватовський С.	30	Іжик Семен	37, 135
Дорошенко Володимир 36, 132		Ільїн В.С.	37
Драгоманов Михайло (криптонім «Т-ов М.», як також псевдо «Українець»)	36, 51, 53, 82, 83	Ількевич А.	53, 121
Драч Іван	175	Ількевич Григорій	121
Дрібненький, о. В. ...	129, 134	Іщенко Є.	126
Дубиняк Роман	169	К.О.	84
Думка П.	175	К.Ф.	154
Дусавицький Г.	36, 125	Каган Микола	148, 149
Дутко Федір (Ф.Д.)	175	Казимира Богдан	135, 143
Духнович Олександр .	46, 175	Калинець Ігор	177
Естрайхер К.	186	Калинович І.	135
Єндик Ростислав	134	Каліка Володимир	177
Єфремов Сергій	36	Кальба, о. Володимир	24
Жачек В.	36	Кальваровський М.	140
Жегота Паулі	121	Камінський Н.	183
Жідліцький В.	36	Карабович Т.	164
Жолкевич Володимир	155	Караджич В.С.	13, 16, 50
Завадка Б.В.	166	Карманський Петро	177
Завадович Роман 123, 134, 158		Карпінський Ф.	76
Заклинський М.	36	Катамай Богдан	129
Залеський М.	148	Катрій, о. Ю.	140
Залеський Тадій	142, 143	Качор Андрій	152
Залеський Вацлав	79	Качурівський Роман	177
Замбора Я.	170	Кашук Наталя	177
		Кемпійський, св. Тома	121
		Кеневіч С.	37
		Керницький Михайло	151

Кивелюк Іван	100	Косачевська Я.Е.М.	39
Кирилюк Е.П.	38, 185	Косіковський Олександр	152
Кирпан І.	160, 164	Костельник Владо	39
Кирчів Р.Ф.	38, 164, 166, 168	Костамаров Микола	80
Кирчов Б.	84	Коструба Теофіль	123
Кисілевський В.Ю.	147	Котлярський Іван	41, 138, 164
Кисілевський Кость	135, 141, 151	Коцовський Володимир (псевдо Корженко Володимир)	39, 70, 84, 85, 87, 88, 94, 103, 186
Кікта Степан	141, 145	Кравець Ярема	169
Кінаевич Лев	38	Кравс Мирослав	131
Климкевич Роман	132	Кравченко В.С.	155
Климович Ксенофонт	38, 82	Кравченко Е.Е.	186
Княжинський Антін	38, 135	Кравченко Уляна	178
Кобилецький Ю.	39	Кравчук Петро	136
Кобринський, о. Й.М.	29	Крвавич Дмитро	144, 162
Коваленко А.	39	Кривоносюк Петро	40
Коваленко О.	186	Крижанівський Степан А.	76, 132, 155, 185
Ковалик о. В.М.	135	Крип'якевич Іван	40, 96, 97
Коваль Роман	147, 149, 159	Криса В.С.	166
Ковальський В.	66	Крислач Іван	167
Ковальчук В.	177	Крушельницька Сальомеа	110
Ковбек Я.П.	39	Крушельницький Антін	104, 116
Козанович М.	37	Крушинська Юлія	19, 20, 24, 95
Козачук Т.Ю.	29	Кудлик Роман	178
Козланюк Петро	144, 185	Кузеля Зенон	147
Козловський М.	72	Кузів, о. І.	111
Кокорудз Ілля	87, 88	Куліш Панько	41
Коларж І.	39	Кульчицький Олександр	159
Колесса М.	171	Кульчицький Юрій Т.	125
Колесса Філарет	103, 106	Кумка М.	123
Коллар Я.Н.	13, 17, 57	Купчинський О.А.	166
Колодій В.	177	Купянський І.	40, 126
Колцунюк Микола	71	Курдидик Анатоль	147, 152, 158, 164, 168, 187
Кониський Олександр	180	Куш О.П.	187
Константиновичева А.	177	Л.Е.В. див. Лев Василь	
Копітар Вартоломей	50	Ладика, єп. Василій	128
Король Степан	177	Лазаренко Євген К.	136, 144
Кордуба М.	39		
Корженко Володимир, див. Коцовський Володимир			
Кос М.	84		
Кос-Анатольський А.	174		

- Лебедова В., див. Малицька Катря
- Лев Василь . 127, 129, 131, 142, 143, 145, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 168
- Левадний Іван 40
- Левицький Іван 187
- Левицький Йосип . . . 40, 80, 81
- Левицький Мирон 123
- Левицький Ярослав 95
(писав під псевдом Юлев)
- Лежогубський, о. Т. 100
- Лемид, див. Мидловський Лев
- Ленцик Василь . . . 40, 41, 143, 165
- Лепкий Богдан . . . 41, 103, 113, 116, 118, 145, 147, 178
- Лужницький Григорій . 142, 143
- Лукавецький І. 136
- Лукіянович-Туркевич Степанія 172
- Лупій Олесь 179
- Луцик Ієронім 72, 91, 179
- Луців Лука . . . 136, 141, 144, 146
- Лучаківський Константин (також Лучаковський Константин) . . . 71, 87, 88, 104
- Лучук В. 179
- Лушпінський А. 31
- Людкевич Марія 168, 179
- Людкевич Станислав . 106, 171, 173, 174
- Ляндсберг Йосиф 119
- М.Г. 179
- Макарушка О. 95
- Маковей Осип . . . 42, 104, 114, 187
- Максимович Михайло 80
- Малицька Константина (псевдо Лебедова В.) . . . 174, 178, 179
- Малишко А.С. 132, 155
- Малкин В. 42
- Мандрика М.І 54, 142, 179
- Манге Р. 179
- Марків, о. М.М. 129, 137
- Марков Осип 104
- Маркович Марія 41
- Мартинєць Володимир 130
- Мартинєць Гнат 140
- Мартинов Василь 179
- Марунчак Михайло Г. . . 42, 54, 142, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 152, 154, 156, 157, 159, 161, 164, 167, 168, 184
- Марусин, о. (пізніше архієпископ) Мирослав 137, 147
- Марченко М.І. 43
- Матисякевич З.М. 166
- Матичак, о. Микола 168
- Матюк В. . . . 110, 171, 173, 174
- Мах Петро 164
- Мацурек Й. 43
- Медведик П. 131
- Мигаль Тарас 144
- Миллер І.С. 43
- Мишанич О.В. 164
- Мишуга Лука 129
- Мірджанян Левон 169
- Мовчан Павло 179
- Могильницький Антін . . 46, 58, 60, 76, 77, 78, 179, 184
- Мокрий Володимир . . . 157, 169
- Москаль Роберт (пізніше єпископ) 131
- Мольнар Михайло 35, 43
- Мончаловський О.А. 90
- Мошар, о. Леон 131
- Мраз Андрій 35
- Мундяк Марія 35
- Мурашка О. (Попович О.) . 179
- Мушка А. 111
- Наваловський М. 44
- Нагірний Т. 111
- Нагнибіда Микола 60, 131, 132, 155

Нахлік Е.К.	169	Петраш О. ..	90, 131, 138, 153, 161, 166, 187
Неверлі Микола	35	Петренко Микола	181
Нечитальник М.	44	Петровський Н.М.	105
Нижанківський Нестор (також Нижанковський) .	172, 173	Петрук-Попик Георгій	181
Нижанківський О.	104, 172, 173	Петрушевич Антін	87
Ніль, єпископ, див. Саварин, єп. Ніль		Пивовар М.П.	45
Нінювський Василь	137	Пивоваров М.	185
Нінювський Олег	137	Пипин А.Н. .	45, 46, 57, 82, 83, 89
Новиченко Л.М.	155, 185	Пігічин П.	181
Нудьга Г.А.	44	Пільгук І.І.	46, 60, 146
О.О.О., див. Попович О.		Пінь Р.	166
О.М. інж.	137	Побішка, о. Филимон	119
Огоновський Олександр ..	21, 44, 82, 85, 87, 88, 89	Погодин М.П.	30, 57
Олександрович Микола ...	137	Подраза А.	154
Олесницький Євген ..	100, 105	Полтава Леонід	138, 140
Онацький Євген	137	Полуляк Іво	174
Онишкевич Ігнатій ..	69, 74, 77, 187	Полянський О.А.	166
Оренштайн Яків	113	Понятишин П.	114
Осадчий Василь	180	Попович о. Дамаскин ЧСВВ	127, 128, 129, 181
Осадчук Петро	180	Порохівник Григорій	144
Оссолінський Ю.М.	13	Потебня А.А.	
Павлик Михайло	44, 62	Прийма, о. В.	181
Павличко Дмитро	44, 137, 164, 165, 180	Приходько П.	46
Падох Ярослав	140	Присяник Й.	46
Падура Тимко	74, 78	Пуляк, о. Йосиф	146
Панькевич Іван	45, 127	Пушик Степан	182
Паньківський К.	34	Пушкар Володимир	143
Партицький О. ..	68, 71, 87, 88	Пушкаревич К.	118
Пасіка Микола	143	Рагойша Вячеслав ...	166, 169
Пасічник Трофим	45	Радзикович Володимир	46, 105, 125, 141, 146, 157
Пасічинський І.Р.	180	Ратнер О.	170
Паславський І.В.	166	Ревакович Т.	47
Пачовський М.	99, 105	Рильський Максим	47, 60, 131, 132, 155, 170
Пеленський Е.Ю.	123, 187	Ріпецький В.П.	133
Первомайський Л.С. .	132, 155	Розумний Ярослав ...	147, 159, 164, 166, 167
Перебендя, див. Кониський Олександр		Романишин, о. Петро	158
Перебийніс Петро	180	Романченко Микола	182

Романчук Юліян	73, 74, 97	Стандрет, проп. Лука	138
Романюк Віктор	182	Старух, о. Микола	143
Россельс В.	47	Стахів Матвій	48, 124, 139
Рудницький Я.Б.	142, 146, 147, 148, 149	Стебельський Богдан	48
Саварин, єп. Ніль	128	Стеблина В.	169
Савицький Іван	100	Стеблій Ф.І.	49, 166
Савицький Іван	186	Стебун І.	49, 129
Савчак Я.	138	Стефанович Д.	111
Свенціцький Т.С. (також Свенціцький Т.С.)	47, 78	Страдель Йосиф	186
Свистун Филип	48, 97	Стрілець Ольга	182
Селянський Л.	48	Струцюк Йосиф	182
Сембратович С.	23	Студинський Кирило	49, 97, 99, 100, 105, 106, 121, 139, 157
Семчишин Мирослав	166	Ступак Ю.П.	49
Семчук, о. Степан	47, 129, 138, 150, 182	Судчак Ярослав	124
Сенатович Оксана	182	Таранченко Ю.	171
Сеник Л.Г.	166	Таранько Михайло	178
Сениця Павло	154	Тарас А.	111
Сенишин, Митр. Амброс (також Амвросій)	128, 130, 138	Тарнавецька Іраїда	164
Серветник Л.	5	Тарнавський, о. Филимон	129
Симоненко Василь	182	Тарновський С.	50
Сингаївська Г.	185	Твардовський В.В.	149
Сингаївський Микола	182	Теодорович, о. М.	124
Сироденко Михайло	182	Терлецький Омелян	50
Сиротюк М.	48	Тершаковець Михайло	50, 83, 96, 97, 98, 106, 112, 114, 141, 150
Сіґма В., див. Шурат Василь		Тимченко О.	130
Сімович Василь	41	Тис Юрій	51
Сінґалевич В.	106	Тичина Павло Г.	132, 155
Сквіртнянський С.	166	Т-ов М., див. Драгоманов М.	
Скрипник Марія	169	Трач Мирослав	131
Сліпий, Блаженніший Йосиф	19, 138, 150	Тресньовський Д.	91
Сметанова Юлія	155	Трофимук С.	51
Смик Роман (Р.С.)	19, 62, 188	Трусевич С.М.	166
Смулка Л.	106	Трух, о. А.	51, 127, 129
Созанський Іван	48, 96, 97	Турганов Б.	170
Соловій Михайло	138	Українка Леся	183
Спасович В.Д.	57, 82	Устиянович Микола (також Никола, підписувався теж Никола з Николаєва)	19, 21, 46, 51, 58, 76, 77, 78, 83, 121, 179, 183, 184
Срезневський І.	48, 78, 98	Устиянович Корнило	183
Срібний Р.	138		

Ф.Б. (Білоус Федір)	184	Шафарик П.Й.	17, 57
Федоренко К.	185	Шах Степан	54, 144, 117, 139, 140, 145, 148, 150, 185
Федорів Р.	164	Шаховський С.М.	54, 185
Федченко П.М.		Шашкевич Антон	72, 149
Федькович Юрій	90, 91	Шашкевич Володимир	20, 24, 55, 155, 171, 184
Филипович Евстахій	158	Шашкевич Єлисавета	16
Филипович Зиновія	153	Шашкевич Михайло	149
Филипович Олена	158	Шашкевич Семен	16
Филипчак Іван	52	Шведов Я.	170
Филипчак Микола	125	Швець Василь	184
Франко Іван	34, 52, 53, 54, 83, 91, 94, 95, 96, 98, 107, 131, 152	Шевельов Юрій	145
Франко Тарас	35	Шевченко Тарас	34, 41, 90, 91, 141, 142, 164
Франко-Ключко Анна	139	Шевців, о. Іван	139
Халімончук А.М.	54, 139	Шевчук В.	55
Хиляк Ю.	111	Шелепечь Йосиф	152
Хомин Д.	111	Шептицький, митрополит Андрей	107, 153
Хомин М.	111	Шкрабюк Петро	185
Хом'як Михайло	145	Шкробинець Юрій	169
Цвелов В.	170	Шпитковський, о. Ігор	139
Цеглинський Григорій	59, 87, 88	Шумейко Степан	128, 140
Целевич Юліян	87, 88	Шуст Я.Т.	174
Цибик Л.О.	8	Шухевич Володимир	90, 100
Чалий Д.В.	54	Шурат Василь	48, 55, 98, 99, 107, 114, 116, 117, 124, 148, 151, 155, 188
Чапельський П.	94	Юзвенко В.	55
Чапленко Василь	139	Юлев Я., див. Левицький Ярослав	55, 151
Чарнецький Степан	107	Юркевич Осип	55, 151
Чарушников А.	30	Я.З., див Заремба Ярослав	
Чепурко Богдан	184	Якубський В.	117
Чехович Л.	124	Янів Володимир	148
Чорногора Федор	54	Ярема Я.	56, 108
Чорнопиский М.Г.	46	Ярославенко Я. (Вінчковський Ярослав)	174
Чорторинський І.	107	Ярош Ярослав	185
Чубатий Микола	128	Ястребов Ф.О.	56
Чумарна Марія	184		
Шабльовський О.	54		
Шалата Михайло Й.	61, 74, 75, 76, 151, 152, 154, 155, 157, 164, 166, 167		

ПОКАЖЧИК ІМЕН В ЛАТИНСЬКІЙ ТРАНСКРИПЦІЇ

II

Barabash Volodimir	174	Kupianski J.	40
Bilash B.N.	133	Lewicki J.	40
Bohachevsky D.	133	Losten, Rev. W.	136
Boczowski Hippolit	30	Lotocki J.	64
Broz R.		Lozinski Joseph	41, 62
Celakowsky F.L.	170	Macurek J.	43
Dmytrenko Michael	142	Pankevič I.	45
Dushnyck Walter	140	Paryluk P.	169
Estreicher K.	186	Pelenskyj E.J.	123
Ewach Honore	169	Řehož F.	84
Ewanchuk M.	155	Rusyn Havrylo (псевдо) див. Яків Головацький	
Fecica Nestor	129	Šafarik Pavel Jozef	34, 117
Franko I.	91	Šaskevič Markijan	59
Harris M.	133	Shevchenko Taras	142
Hontar P.	33	Shumeyko Stephen	129
M. Horishny	129	Studzinski S.	94
Hosticka V.	34	Szaszkiewicz M.	91
Jeluk I.	103	Tarnowski S.	50
Keniewicz S.	37	Žaček V.	36
Kirkor A.H.	82	Zilynskyj Orest	186
Koubek J.P.	39		
Kozik Jan	154		

ЗМІСТ

За всеукраїнську бібліографію Маркіяна Шашкевича ...	7-9
(Передмова)	
Маркіян Руслан Шашкевич — поет новатор і шляхетний революціонер	11-15
(Вступна суспільно-літературна сільветка)	
Важливіші дати життя, творчості і прослави	16-27
Бібліографія творчості, студійних праць та культу Маркіяна Шашкевича	28
(Тематичний поділ)	
Студії до доби Маркіяна Шашкевича — Історично-суспільне тло його виступу	29-56
(По-азбучно за авторами)	
Безавторна кореспонденція, письма, огляди, матеріали, нариси в історіях, антологіях тощо ..	56-61
(В хронологічній появі)	
Оригінальна творчість Маркіяна Шашкевича	61-75
(В хронології появи його праць та повної їхньої публікації)	
Переклади Маркіяна Шашкевича	75-78
а) зі старо-української мови	75
б) з грецької мови	76
в) з польської мови	76
г) зі сербської мови	76
г) з чеської мови	77-78
Наукові студії і літературні причинки до творчості і прослави Маркіяна Шашкевича	79-107
(За авторами і в хронологічній появі)	
Преса з нагоди 100-річчя з дня народження Маркіяна	108-112
Ступневе зростання ідейної й творчої спадщини та всенародної любови й шани	113-169

Переклади творів Маркіяна Шашкевича мовами: . . .	169-171
а) англійською (169); б) польською (169);	
в) російською (170); г) чеською (170-171)	
Твори М. Шашкевича покладені на музику	171-174
Шашкевич в поезії і прозі	174-185
Бібліографія бібліографії шашкевичіани	185-188
Показчик авторів	189-196
Показчик імен в латинській транскрипції	197
Ілюстрації: Портрет Маркіяна роботи Л. Серветника (<i>Дайте руки, юні друзи</i> , стор. 5). Шашкевичівський дуб і колодязь (17); Внутрішня обкладинка «Русалки Дністрової» (22); Зовнішня обкладинка «Русалки Дністрової» (63); Автограф М. Шашкевича (65); «Безрідний, автограф, 1840 р. (67); «Зоря» в присвяті 50-річчю появи «Русалки Дністрової» (86); Обкладинка ювілейного збірника з нагоди 100-річчя «Русалки Дністрової» (122); Заголовна сторінка програмки Шашкевичівської конференції УВАН та Інституту-Заповідника з нагоди 150-річчя «Русалки Дністрової» (163).	
Зміст	199-200

Коли склад друку був вже готовий на пресу, до Інституту-Заповідники Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі наспіли ось такі сам-видавні публікації з України:

О.Г.: «Як там жив я ще маленький», 50 стор.

О.Г.: «Насліддя Великого Володимира і Мудрого Ярослава» — Цвітка дрібная 1811-1843, стор. 44.

О.Г.: «Велич і краса Русланових Псалмів» (Трилогія), стор. 72.

Перша читанка: «Котрого серце всьому світу серце».

Друга читанка: «Значення Русланових Псалмів».

Третя читанка: «Хто сіє у сльозах, з радістю буде збирати».

Всі названі видання на правах рукопису.

Крім цього наспіли такі публікації:

ГОРАК Роман: *Задля празника. У сутінках*, Київ. «Радянський письменник», 1989, стор. 374.

ШАШКЕВИЧ Маркіян, *Дайте руки, юні други*. Вірші для молодшого і середнього шкільного віку. Упорядник Роман Лубківський, художник Костянтин Музика. Київ, «Веселка» 1989.

Видання з чудовими й багатими ілюстраціями, стор. 40.

**Ця студія появилася завдяки
Меценатам і Добродіям, які пожертвували
на цю ціль наступні суми в 1988 і 1989 роках:**

- 2,000 дол.:** Українська Канадська Фундація Тараса Шевченка.
500.00 дол.: Вплинуло зі спадку сл.п. Стефанії Савчук в Торонті;
«Прометей» — Степан Онищук і Стефанія Швед, Фундація в Торонті; Отець ігумен Антін Малюга, ЧНІ (Йорктон).
400.00 дол.: Микола Стрижак (Вінніпег).
200.00 дол.: Михайло Наконечний (Едмонтон).
150.00 дол.: Григорій Йопик (Едмонтон).
100.00 дол.: проф. Михайло Шашкевич (Чикаго); Степан Янківський (Вінніпег); Андрій Господин (Вінніпег); Григорій Данко (Вінніпег); д-р Мирослав Небелюк (Торонто); Володимир і Звенислава Сорочинські (Вінніпег).
90.00 дол.: Ярослав Ласка (Німеччина).
50.00 дол.: Митрополит Максим Германюк (Канада); Михайло Михайлюк (Вінніпег); Михайло Деделюк (Вінніпег); Роман Гаврилів (Вінніпег) в пам'ять брата о. Михайла; Олена Филипович (ЗСА); Т-во «Рідна Школа» ім. М. Шашкевича (Вінніпег); О.Т. Джулинські (ЗСА); о. митрат Іван Гаврилюк (Монреаль); Дмитро і Катерина Янківські (Вінніпег); о. митрат Іван Шевців (Австралія); інж. Андрій Качор (Вінніпег).
46.00 дол.: Степан Кікта (Бруклін, Огайо)
40.00 дол.: Михайло Завадський (ЗСА).
30.00 дол.: о. Богдан Смик
25.00 дол.: Митрополит Степан Сулик (ЗСА); Єпископ Іван Прашко; Володимир і Катерина Бойковичі; д-р В. Сірський; mgr. Павло Копачівський; о. канонік Михайло І. Буячок; проф. Іван Тесля; о. крилошанин Роман Закревський; о. крилошанин Любомир А. Мудрий; Чолкан Корпорейшен Ріелті; Володимир Берестянський.
20.00 дол.: Віктор і Марія Роговські; Читальня «Просвіта» в Тандер Бей; Остап і Марта Королевич; Олександр Стрільбицький; Ілько Фень; Василь Цап; Лідія Боднар-Балагутрак; Лев Хом'як; о. М. Ілащук; Михайло Михайлюк; Іван Паркасевич; Юрій Гнатюк; Роман і Наталя Мамчини; Ярема Савка; Микола Горішний; Григорій Порохівник; д-р Мирослав Гладішевський; Василь Цап (вдруге); Семен Козелко; д-р Богдан Казимира.
15.00 дол.: Зенон Круцько; М. Соколовський.

10.00 дол.: Єпископ Єремій Химій; Ольга Сенчук; Степан Шулякевич; Анна Дмитровська; Ростислава Стеців; Ірена Руснак; Іван й Анна Дмитровські.

7.00 дол.: Микола Горішний.

5.00 дол.: Іванна Зельська.

Велику прислугу в приспоренні видавничих фондів віддали ті звеличники Отця Маркіяна, що безкорисно й віддано займалися поширенням нашого нового ювілейного видання «Русалка Дністрова 1837-1987». Тут пропам'ятно вписалися: Отець мітрат Микола Матчак, Англія (2304.90 дол.), Канцелярія Владики Івана Прашка, Австралія (1072.00), о. мітрат Ярослав Гайманович, Монреаль (1031.00), о. крилошанин Володимир Тарнавський, Едмонтон (830.00), Ярослава Ломага, Торонто (452.00), д-р Мирослав Гладишевський, Калгари (375.00), Ярослав Сиваник, Саскатун (375.00), мгр. Павло Копачівський, Гамільтон (210.00), проф. Михайло Василик, Аргентина (72.00 дол.).

Всім щире спасибі за труд і віддану працю!

* * * * *

В році 1990 заплановано видати такі видання:

Шашкевичіяна на Заході

Русланові псалми з коментарем о. Йосипа Годунька

Як там жив я ще маленький (оповідання для молоді).

Всіх просимо не забувати про наш видавничий фонд. Ваші пожертви будуть постійно віднотовувані в наших виданнях.

* * * * *

Видання Інституту-Заповідника

Маркіяна Шашкевича:

“ШАШКЕВИЧІЯНА”

Збірник за роки 1963-1972

“ШАШКЕВИЧІЯНА”

Збірник за роки 1973-1988

(по 40 дол., плюс пересилка)

“ШАШКЕВИЧІЯНА”

Збірник присвячений життю, творчості і культурі
Пробудителя. Перше число появилось в листопаді 1963 р.
— в 120-річчя від дня смерті о. Маркіяна.
Редактор: М.Г. Марунчак. 26-ий рік появи.

“БІБЛІОТЕКА ШАШКЕВИЧІЯНИ”. Досі появилися:

“Патріот, учений, ієрарх, ч. 1, 1968

автори: М.Г. Марунчак і Михайло Тершаковець

Згадка за Маркіяна Шашкевича во вічную Єго память,
пера Микола Устияновича, ч. 2, 1968.

Унікат перевиданий вперше після його появи в 1848 р.

Азбука і абецадло, ч. 3, 1969

Передрук з унікального оригіналу Маркіяна Шашкевича з
1836 р.

Русини-українці в Югославії, ч. 4, 1971.

Короткий нарис пера о. Любомира Рамача найстаршої
української поселенчої еміграції з південно-західних
українських земель.

Село Маркіяна — Мої Нестаничі, ч. 5, 1972.

Збірник-монографія Олекси Косіковського.

**Письмо народовців руських до редактора політичної
часописі «Русь» як протест і меморіал**, ч. 6, 1972.

Передрук з унікального оригіналу з 1867 р., списав Федор
Чорногора — Д. Танячкєвич.

Портрет о. Маркіяна Шашкевича

кистки мистця Романа Коваля.

З пересилкою 15.00 дол.

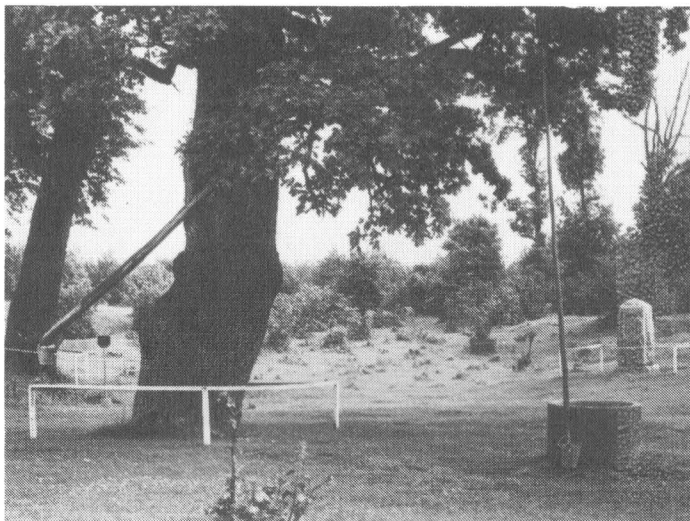
Всі випуски «Бібліотеки Шашкевичіани» по 5.00 дол.

“РУСАЛКА ДНІСТРОВА 1837-1987

Ювілейне видання, в твердій оправі зі золотими витисками
— 20.00 дол.

АДРЕСА: MARKIAN SHASHKEVYCH CENTRE
456 Main Street, 2nd Floor UVAN
Winnipeg, Man., Canada R3B 1B6

З АРХІВУ ІНСТИТУТУ-ЗАПОВІДНИКА

Дуби й колодязь в Підлиссі з 1961 р.

**Вінніпег в підготовці до відкриття пам'ятника
Маркіянові Шашкевичеві в 1944 р.**

Перша зустріч Балканського роду Шашкевичів з Вінніпежською спільнотою в 1966 р. перед пам'ятником Маркіяна. Михайло Шашкевич, ЗСА, правнук Антона (брата Маркіяна) складає цвіти Великому Родичеві.

Михайло Шашкевич відслонює портрет о. Маркіяна кисти мистця Романа Коваля з нагоди відкриття в 1966 р. Бібліотеки й Архіву Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі.

